Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Pontoppidan, Henrik.
Titel | Title:	Natur : to smaa Romaner.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København : I. H. Schubothes Boghandel, 1890
Fysiske størrelse | Physical extent:	219 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57.-237.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130020701391

NATUR.

HENRIK PONTOPPIDAN.

NATUR.

To smaa Romaner.

KØBENHAVN.
FORLAGT AF I. H. SCHUBOTHES BOGHANDEL.
GRÆBES BOGTRYKKERI.
1890.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Smaa Romaner.

INDHOLD.

Side

VILDT . . . . . 1.

EN BONDE . . . . . 51.

RETTELSE.

Pag. 49, Linie 3, er følgende Stykke af Eftersætningen «fremkaldt en radikal Forandring og» udfaldet.

VILDT.

I.

Jeg boede en Tid lang i et lille Krosted ved Bredden af en Fjord.

Huset laa ganske ene, indesluttet af høje Bakker og omgivet af store, gamle Skove, der næsten fulstændigt afskar det fra Forbindelse med Omverdenen.

Landet hinsides Fjorden var derimod fladt og ganske skovløst, ualmindelig vel befolket, gennemkrydset af Veje og oversaaet med Landsbyer, Kirker og Udflyttergaarde. En lang, smal og lav Landtunge — et hævet Stenrev — skød sig derovre fra Kysten ud i Fjorden; og denne Omstændighed havde i sin Tid bestemt Kroens mærkeligt ensomme Beliggenhed.

Fra Kroen var der nemlig Færgefart over Fjorden. Denne, der ellers overalt var aaben og vid som et Sund, indsnævredes her pludselig af Landtungen saa meget, at et Raab tydelig kunde høres over den. Vejfarende Folk hinsides fra, der vilde benytte Færgen, stillede sig blot op ude paa det lange Stenrevs yderste Spids og udstødte tre Skrig, som da øjeblikkeligt besvaredes med et tvefoldigt Ekko af de høje Skovskrænter omkring Kroen.

En lille grønmalet Baad blev derpaa løsgjort inde ved en Pindebro under Krostedet, og en statelig Gubbe med en stor Præstehat over et indfaldent Ansigt, fuldt af hvide Skægstubber, eller en ung Mand med bjørnebrede Skuldre og et lille rødkruset Hoved kom sindigt og taktfast roende over Vandet, mens et gammelt, rundrygget Fruentimmer med tynde Ben under stumpede Skørter stillede sig ud paa Stenflisen foran Krostuedøren og holdt en krum Haand op over Øjnene for at se, hvem der kom.

Under rolige Forhold var det kun et Par Minutters Sag at ro fra Bred til Bred. Men naar Strømmen i Snævringen var strid — og

det var den i Almindelighed — kunde det gærne tage baade ét og to Kvarter at kæmpe Baaden gennem Løbet; ja under Uvejr maatte baade den gamle og den unge sætte sig til Aarerne, og endda kunde det ofte holde haardt nok at slippe over.

Imidlertid maatte de stakkels Vejfarende staa og vente ovre paa den øde Landtunge, hvor der ikke var saa meget som en Busk til Ly. Adskillige rejsende hinsides fra kunde berette om alt andet end lystige Æventyr, som de her havde maattet udstaa i Regn og Vinterstorm.

Af denne Grund var Trafiken heller ikke stor og blev for hvert Aar stadig mindre. Skønt man — under heldige Forhold — kunde spare et Par Timers Tid ved at skyde denne Snarvej ind til Købstaden, foretrak Størsteparten at følge den nye, trygge Amtschaussé, der i en stor Bue svang sig udenom den brede, fladvandede Vig, hvormed Fjorden endte inde i Landet.

Der kunde derfor ofte — især om Vinteren — gaa mange Dage, uden at Stilheden

omkring det lille Krosted brødes af de bekendte tre Anskrig ovre fra «Langholmen» — som det fordums Stenrev endnu kaldtes. Selv om Sommeren bestod Passagererne fortrinsvis af fægtende Haandværkssvende, der lod sig færge over for at faa deres Kobberskillinger vekslede med Sølv, drikke en Pægl eller to og derpaa enten fortsætte deres Vandring eller tinge sig til et Natteleje paa et Knippe Halm inde i Loen.

Andre Slags Gæster kendtes saa at sige slet ikke. Kroen laa for afsides til, at Omegnens Befolkning kunde søge den; og i det hele var denne Færgning med tilhørende Krohold mindre at betragte som en Forret end som en Forpligtelse, der fulgte med Fæstet af den til Ejendommen hørende Jordlod, hvoraf Familjen da ogsaa hovedsagelig levede.

Af samme Grund bestod den hele Husstand kun af de tre allerede nævnte Personer — Fader, Moder og Søn — og en eneste Tjenestepige. Og den højt bedagede Stuelænge, hvor Mos og Løg voksede frodigt paa Taget, indeholdt — foruden et lille kalket Loftskammer, som jeg beboede — kun et eneste Opholdsrum:

en lavloftet og halvmørk Stue, der paa én Gang tjente til «Siddestue», Skænkebod og Sovekammer. En Slags Disk stod opstillet lige ved Indgangsdøren med et Ølanker, en Brændevinskaraffel og nogle Glas. Forøvrigt bestod Bohavet af en simpel Træsofa, et aflangt Klapbord, der havde Plads midt paa Gulvet under en Hængelampe af Blik, et Par hjemmelavede Træstole paa tre Ben og en gammel Dragkiste med to store Porcellænshunde paa. To dybe Alkover optog hele Gavlvæggen. I den ene af disse sov det gamle Ægtepar, i den anden Tjenestepigen, medens Sønnen havde sit Kammer ovre i Udhuset ved Siden af Stalden.

Fader og Søn var begge fredsommelige, faamælte Personer, der med uforstyrrelig Sindsro passede deres fælles Dont paa Markerne og i Laden, uden at der sikkert nogensinde var vekslet et ondt Ord imellem dem. Rigtignok talte de heller aldrig sammen. Det var efterhaanden blevet dem en Vane at meddele sig til hinanden ligesom Dyrene paa Marken ved en kortere eller længere Brummen, ved en Bevægelse af

Haand eller Hoved eller i det højeste ved Hjælp af Enstavelsesord. Og gennem aarelang Øvelse havde de erhvervet sig en saadan Fortrolighed med denne Udtryksmaade, at de ved den mindste Antydning øjeblikkeligt og fuldstændigt forstod hinanden.

De tilbragte det meste af Dagen udenfor Huset og kom kun ind til Maaltiderne, hvor de sad ganske tavse og langede til Fadet sammen med den ligesaa umeddelsomme Tjenestepige — en lille snavset Tyksak af ubestemmelig Alder, der tog Del i Markarbejdet som en Karl og aad som to Tærskere, men af hvis Mund jeg i Løbet af tre Maaneder bogstaveligt ikke hørte en Lyd.

Det var den lille rundryggede Kone med de tynde Ben under de stumpede Skørter, der førte baade Ordet og Styret i dette Hus.

Skønt hun allerede var godt til Aars og led af en Øjensygdom, der tvang hende til bestandig at gaa med Hovedet indbundet og holde Haanden op for Lyset, saasnart hun skulde se paa nogen; og skønt hun desuden var saa «angbrystet», at det Nat og Dag peb

og hvæsede i Lungerne paa hende, saa det blev helt uhyggeligt at høre paa, var hun rastløs paa Færde tidlig og silde i Køkken og Stue, kogte Mad, skurede Gryder, pindede Kviste, kaldte ind til Maaltiderne, fejede og vaskede, — alt mens hun snakkede himmelhøjt med sig selv og nærigt opsankede hver tabt Brødkrumme og hvert spildt Korn, for at intet skulde forødes.

I disse Naturomgivelser og mellem disse Mennesker skulde jeg opleve et ret mærkeligt Æventyr.

II.

Jeg var oprindelig kommen til Kroen for at more mig med at sejle. Foruden den lille grønne Færgejolle ejede Kromanden nemlig en større, hvidmalet Kølbaad, der kaldtes «Svinet».

Hvorfor den havde faaet et saa upoetisk Navn, forblev mig bestandig en Gaade. Thi hverken flød den særlig tungt paa Vandet eller snøftede paa nogen paafaldende «svinsk» Maade med Stævnen, naar den kløvede Bølgerne.

Jeg forhørte mig hos Krofolkene. Men disse svarede blot, at «saadan havde den Baad altid heddet»; — det var aabenbart al den Besked, de ønskede at give.

Saa omdøbte jeg den uden videre selv og kaldte den »Musvaagen».

Dette Navn syntes mig nemlig at harmonere med den drømmende Stilhed, den lydløse Ro, der hvilede over Fjorden. Her hørtes jo aldrig en Larm. Lød nu og da de tre Raab ovre fra Langholmen, fornam man det næsten som en Røst fra en anden Verden.

Det skulde i det hele have været vanskeligt at finde et Sted, der egnede sig bedre til det uforstyrrede Friluftssværmeri, hvortil jeg havde besluttet et Par Maaneders Tid at hengive mig. Her var samlet alt, hvad et romantisk anlagt Ynglingehjærte begærede. Til den ene Side: den aabne, lyse Fjordmunding, opfyldt af en Samling smaa grønne, ganske ubeboede Holme, fra hvis Bredder man om Aftenen kunde se Solen gaa i Bad langt ude i Havet. Til den anden Side: den indelukkede, skovkransede Vig, hvormed Fjorden endte; de mørke, hemmelighedsfulde Skovkroge, hvor Træerne ludede tungt over Vandet og stængede Dagslyset ude; de dybe, vilde Kløfter, hvorfra tungsindigt mumlende Bække strømmede ud; Siv-Øernes urskovsagtige Vildnis; og endelig: de flade, sollyse Enge ovre bag den modsatte Bred.

Vidunderligt var her især i den frembrydende Sommernat, naar Himmelranden stod citrongul bag Skovens sorte Silhouet, og Vandfladen laa med en svag Perlemorsglans, hvori en enkelt, netop vaagnet Stjærne spejlede sig. Langs alle Kysterne drev rosafarvede Taager, og op fra Vandet steg en usynlig Em, der satte sig som Guldtaarer i ens Øjenhaar og Skæg.

Timevis flød jeg stemningsdrukken omkring med min «Musvaage» uden at kunne formaa mig til at vende hjem. Selv naar de sidste Farver var blegnede omkring mig og alt indhylledes i en kold og klam Dis, der skød sig ind ude fra Havet, blev jeg liggende under de høje Skovskrænter og lyttede til disse aandeagtige Suk, der pludselig kan bryde Nattens Stilhed, — til disse lange Susninger, der med ét kan drage gennem Skoven, som om alle Bladene vender sig i tunge Drømme.

Jeg følte mig sært betaget, næsten beklemt. Jeg forstod, at det var Naturens Sjæl, der ufrivilligt aabenbarede sig for mig under sin Slummer; og mit Hjærte fyldtes af en hellig

Andagt, der fik mig til at skælve af Vellyst og Angst.

Hertil bidrog Lyden af det hemmeligheds fulde natlige Liv, der rørte sig inde i Skoven, — snart en Raslen i det tørre Løv af et legende Grævlingepar, snart en Rævs Nysen eller de fjærne Skrig af en Ugle inde fra Højskoven.

En Nat, da jeg sad skjult mellem nogle Siv tæt ved Bredden, fór jeg pludselig sammen ved den tunge Knagen af et stort Dyr, der brød sig Vej ud til Vandet i min umiddelbare Nærhed. En brunplettet Hind raslede lidt efter frem af en taagesvøbt Tykning næppe ti Skridt fra mig. Langsomt, halvt hinkende nærmede den sig Vandet. Den varme Aandedamp stod den ud af Mund og Næsebor; i dens Pels hang vissent Løv og Straa. Et Øjeblik stod den ved Bredden og saa' sig om med sine store, sørgmodige Øjne, mens den viftede med Halestumpen og nu og da rystede Kroppen som under Kuldegysninger. Saa bøjede den sin slanke Hals og gav sig til at slikke Dug af Strandgræsset.

Jeg sad som naglet til Baadens Tofte og vovede næppe at aande. Mit Hjærte var kommet til at banke heftigt, og min Kind blussede af en Attraa, jeg ikke kunde give Navn. Det var for mig, som om jeg stjal mig til et Syn, der ikke var bestemt for menneskeligt Øje; som om jeg fra mit Skjul belurede Naturen i dens Nøgenhed.

Jeg var kun sytten Aar. —

Om Dagen, naar Solen brændte hedt over Vandet, søgte jeg gærne med min Baad ind i de mange skyggefulde Krinkelkroge, der fra Fjordvigen skød sig ind i Skoven. Særlig var der ét Sted, der havde tiltrukket mig paa Grund af sin Æventyrlighed. Det var en Skovkløft, hvortil Indgangen dannedes af en halvskjult Rende, der var saa smal, at «Musvaagen» kun akkurat kunde stages igennem den. Fra denne Rende gled man pludselig ind paa Bunden af et dybt og bredt Svælg, dannet af stejle, træbevoksede Skrænter og overhvælvet af mægtige Løvmasser, der ganske skjulte Himlen over ens Hoved.

Hver Gang jeg fra den sollyse Fjord duk-

kede ind i denne Kæmpegrottes mystiske Halvdunkelhed, hvori kun hist og her en enkelt Solstrime faldt skraat ind, blev jeg grebet af en sælsom Højtidelighed. Det var mig, som om jeg betraadte en Slags Natur-Kirke, et lønligt Tempel til Skovaandernes Andagt. Med overjordisk Renhed spejlede de ranke Stammers Søjler og de luftige Løvbuer sig i det blanke Vand som i et sort Marmorgulv. Oppe fra de krogede Grenes Pulpitur lød hundrede smaa Korsangeres Hosianna; og som et Orgelbrus drog Lyden af Vindene hen gennem de høje Kroner.

Denne Plet blev efterhaanden min egen Helligdom, mit Lønkammer, hvor jeg daglig søgte ind for at tilbede og drømme. Det var mig derfor til stor Græmmelse, da jeg en Dag erfarede, at Kløften i Folkemunde bar det ildeklingende Navn «Sørens Hul».

Jeg forhørte mig i Kroen for at faa at vide, om der muligvis knyttede sig en eller anden mærkelig Begivenhed til denne Benævnelse; om nogen ved Navn Søren maaske en Gang var forulykket paa dette Sted, eller om Navnet

mulig skulde hentyde til hin vilde og blodtørstige Ridder Søren Hjelmsøn, om hvem Legenden beretter, at han var Søn af Skovtrolden Skrud og Mosekonens Datter Sigrid.

Men da Krofolkene gav mig en Besked, omtrent enslydende med den, jeg i sin Tid havde modtaget med Hensyn til «Svinet», nemlig «at saadan havde det Hul altid heddet», omdøbte jeg det efter eget Forgodtbefindende og kaldte det «Almas Tempel.» —

Saaledes sværmede jeg Dag og Nat omkring med min «Musvaage», og der var tilsidst næppe et Sted ved Fjordens Kyster, som jeg ikke havde opsøgt og givet Navn. En lille Skovsø tæt ved Bredden benævnede jeg «Almas Øje». En ensom Hængebirk, der stod ude paa Spidsen af en lille Pynt og hver Dag forgyldtes smukt af Aftensolen, kaldte jeg «Jomfrulok» — alt til Minde om en ulykkelig Forelskelse, der var den egentlige Aarsag til den frivillige Landflygtighed, hvori jeg her levede.

Men i Længden bliver det dog altid noget ensformigt at flakke saaledes om i Ensomhed

uden Maal og Med. Det varer aldrig længe, før man maa bekende, at Himlen, Skoven, Havet, Solnedgangen, Stjærnerne, o. s. v., ... at det altsammen alligevel kun er en pragtfuld Ramme, der kræver et levende Indhold. For hver begivenhedstom Dag, der svinder, virker Farverne blegere. Selv Sommernatten tilhyller tilsidst sin Skønhed for den ensomme Sværmer, og bag de kolde Taager raaber Stilhedens Aandestemmer spottende ned til ham: Du Daare! Du Drømmer! Hvad søger du her?....

Det gik mig paa samme Maade. Efter næppe to Ugers Forløb var jeg allerede træt af denne ørkesløse Omflakken. Selv i mit «Tempel» vilde Andagten ikke længere indfinde sig, og jeg irriteredes af Fuglene, fordi jeg efterhaanden opdagede, at de i Grunden skingrede præcis paa samme dagligdags Maade her som hjemme omkring mine Forældres Villa ved Frederiksberg Have.

For at faa Tiden til at gaa maatte jeg derfor se mig om efter anden Adspredelse. Thi da min Beslutning om i et tre Maaneders Eneboerliv at søge Trøst og Glemsel for min

Hjærtesorg var bleven betroet til flere af mine Venner, og da disse endog i den Anledning havde foranstaltet et højtideligt Afskedsgilde for mig, ved hvilken Lejlighed mit heroiske Forsæt havde været Genstand for mange Lovprisninger, gik det ikke an, at jeg allerede nu igen viste mig i Tivoli og Charlottenlund.

Tilfældigt havde jeg lagt Mærke til, at Kristian — Kromandens Søn — hver Aften i Mørkningen roede bort med Færgejollen. En Dag spurgte jeg ham, hvor han tog hen, og fik til Svar, at han røgtede et Bundgarn, som han havde staaende udenfor Fjordmundingen.

Dette bragte mig paa den Idé selv at forsøge med lidt Fiskeri.

I den nærmeste Købstad forskaffede jeg mig en Samling forskellige Fiskestænger foruden alle Slags moderne Mede-Redskaber, saasom kunstige Fluer, Nikkelhager, Tvekroge o. s. v. — og saaledes udrustet, og tillige forsynet med rigelig Tobak, et Fyrtøj, en Vandkikkert og en stor Beholder til Fangstens Op-

bevaring, lagde jeg mig med min Baad ud i Fjorden.

Men de taabelige Havdyr viste ikke ringeste Lækkersultenhed over for al min fede Madding. Kun de smaa Hundestejler flokkede sig i Stimer omkring den og aad den ugenert bort rundt om den morderiske Krog.

Først efter at jeg otte Aftener var vendt lige tomhændet hjem, fortalte Kristian mig smilende, at man slet ikke kunde fiske med Medesnøre her, fordi Fjorden kun havde «Bundfisk».

Jeg blev unægtelig vred, fordi han ikke havde sagt mig dette straks; og med Ynglingens sædvanlige Mangel paa Selvbeherskelse lod jeg et Øjeblik Heftigheden saaledes løbe af med mig, at den godmodige Kristian blev ganske forskrækket.

For at gøre mig god igen foreslog han saa, at vi for Fremtiden skulde følges ad, naar han tog ud for at røgte sit Garn.

Dette Tilbud tog jeg imod. Vi sluttede Forlig med et kraftigt Haandslag og var fra den Dag uadskillelige Venner.

III.

Nu begyndte et nyt Liv for mig.

Udstyret med en islandsk Faareuldstrøje, Søstøvler og en tjæret Sydvest, som jeg laante af Kromanden, tog jeg hver Morgen i Dagbrækningen og hver Aften ved Solnedgang sammen med Kristian ud til Bundgarnet i Fjordmundingen. Efter Mørkets Frembrud satte vi en Række Aalekroge tværs over Færgeløbet, og om Middagen gik vi i Vand til op over Livet og strøg Madding med Gliv langs Kysten.

Kristian gav mig Undervisning i alt. Han lærte mig at hale Garnet i Baaden og stikke Krogen i Maddingen saaledes, at denne holdt sig levende saa længe som muligt. Han viste

mig, hvorledes jeg skulde fastholde Aalene med et Greb af Langfingeren og bedøve dem med et Slag mod Baadens Kant. Han, som hjemme var tavs og utilgængelig, blev i det hele herude et ganske andet Menneske. Navnlig naar vi sent om Aftenen, mens Mørke og Taage lejrede sig over Vandet, laa og drev ude ved vore Aalekroge, hver med en lille Shag-Glød under Næsen og begge bedækkede med Fiskeskæl og oversmurte med Ormeslim paa Fingrene, blev han ofte munter og meddelsom, — om end altid paa en egen stille, indadvendt Maade, som om han selv var lidt forlegen over sin Snaksomhed.

Han blev efterhaanden helt min Læremester og indviede mig i alle Fiskerlivets Mysterier. Han fortalte mig om Blegvande, om Sildeglimt, Flynderlyn og andre Varsler. Han forklarede mig omstændelig Indretningen af Mjærder og af de forskellige Slags Ruser, af Næringgarn og Vaad. Han meddelte indgaaende, øjensynligt paa egne Iagttagelser støttede Beretninger om Aalens mærkelige Vandringer, om de smukke, saa fredeligt udseende

Søstjærners Blodtørst og om de vilde Makrelstimer, der som Røverbander gennemstrejfer Havet og plyndrer Fiskernes Garn.

Jeg syntes, at jeg i Løbet af faa Dage lærte mere end i hele mit øvrige Liv. Det var, som om en hel ny Verden — Havets uendelige Dybder — pludselig aabenbarede sig for mig og magnetisk drog mig til sig. Jeg levede fra nu af med mine Tanker udelukkende under Vandet. Selv under Søvnen fablede jeg om Ruser og Madding og drømte mig hensat i et grønligt-flimrende Hav, hvor fantastiske Torske- og Flynderskikkelser ustandseligt strøg mig forbi.

Da de mørke Nætter faldt ind, begyndte vi paa et nyt Slags Fiskeri, der i endnu højere Grad tog min Interesse fangen. I Stedet for at sætte Aalekroge roede vi ved Nattens Frembrud over i en Bugt inderst inde i Fjorden, hvor Bunden var blød og tangbevokset, for at «stange» ved Blus — «blusse for Aal».

Dette sker derved, at man i Baadens Mast ophænger en Lygte under en stor, buet Blikskærm, der kaster Lyset ned over Vandet

umiddelbart omkring Baaden, saa at man fra denne tydeligt ser Havbunden omtrent som gennem en Vandkikkert. Stangeren staar oprejst i Baaden, med Aale-Geren i den løftede Haand. Mens hans Medhjælper fører Baaden langsomt frem, spejder han opmærksomt efter enhver Bevægelse nede paa Bunden og støder til med Geren, saasnart han aner en Aal under Dyndet. For ikke at skræmme, skal alt foregaa saa lydløst som muligt. Og denne tvungne Tavshed sammen med Nattens dybe Mørke og den idelig agtpaagivende Stirren ned i denne fremmede, undersøiske Verden, der langsomt glider en forbi med sit slumrende Liv og sine Tangskove, fremkalder uvilkaarlig en Spænding, der er ejendommeligt betagende. Nu og da kommer — hidlokket af Lysskæret — en eller anden Smaafisk svansende og stirrer forundret omkring, mens den uafbrudt bevæger Munden som en gammel Mand, der snakker med sig selv, — hvorpaa den igen forsvinder lydløst i Mørket.

Der skal nu baade et sikkert Øje og en øvet Haand til at drive denne Fangst med

Udbytte. Dels er det nemlig som oftest kun ved næsten umærkelige Bevægelser, at Aalene røber deres Tilstedeværelse under Dyndet; dels forfejler en uøvet paa Grund af Lysbrydningen let sit Maal og stikker Lysteren ned flere Tommer ved Siden af det Sted, han har taget Sigte efter.

Jeg maatte da ogsaa i Begyndelsen udstaa mange Kvaler. Men aldrig glemmer jeg heller den Følelse af Jubel, hvormed jeg første Gang hentede et sprællende Dyr op af Dybet og rev det blødende ud af Gerbladets Savtakker.

Dobbelt æventyrlig forekom denne Nattefærd mig nu, fordi vi ikke var alene paa Fjorden. Foruden vor Baad flakkede gærne en halv Snes andre med Aaleblus over Bugten; og hen imod Midnat, naar alle var forsamlede, frembød disse mange røde, sitrende Lyssøjler over det mørke Vand og under den ravnesorte Himmel et pragtfuldt Skue.

Omkring Klokken et, naar det første «Bed» var gjort, forsamledes regelmæssigt alle Baadlagene henne under en Brink inderst

inde i Bugten for her i Fællesskab at indtage «Nattenadveren».

Oppe paa Brinken boede nemlig et Par unge Folk, der skaffede sig en lille Ekstrafortjeneste ved at beværte Nattefiskerne med varm Drikke. Saasnart den første Baad skurede mod Stranden, tændtes der Lys oppe i Hytten, og lidt efter saaes den unge Kone paa Sneglestien ned mod Vandet, indbundet i Tørklæder og med en dampende Kaffekedel i Haanden.

For at min Nærværelse ikke skulde vække for megen Opmærksomhed, slukkede Kristian altid vor Top-Lygte, ligesom vi i det hele bestandig holdt os i Yderkanten af den sammenpakkede, vippende og skurende Baadskare. Herfra kunde jeg ogsaa bedst overse hele den livlige og brogede Scene. Det var et lystigt Lag! I de mange, hinanden krydsende Lygteskær og omgivne af den bælgmørke Nat tog de vejrbidte, skæggede, oljetøjsklædte Fisker-Skikkelser sig helt fantastiske ud. Nogle sad paa Hug i Bunden af Baadene, med Ryggen støttet mod Masten, og gumlede forslugent paa store Fedte-

brødsskiver, saa de hvide Tandrækker blottedes i hele deres Udstrækning. Andre laa henslængte paa Tofter og langs Ræling og lod Klukflaskerne gaa rundt, mens Taage og Regn dryppede ned over dem fra Vanter og Stænger. Jeg kom uvilkaarligt til at tænke paa de gamle Nordboeres vilde Baadstævner «under højen Ø», hvor larmende Vikinger drak hinanden til af Mjødhornet, mens Klumper af Fjendernes Hjærner endnu hang dem i Skæget. Rundt omkring de spisende flød Aaleblod og udrevne Indvolde; alle Baadene glimtede af Fiskeskæl; og fra alle de brede Munde lød en Snakken og Smasken og Skogren, saa man undertiden næppe kunde høre Ørenlyd.

For første Gang i mit Liv havde jeg her Lejlighed til at høre Menigmands Tale i hele dens Uslebenhed, — og i Begyndelsen gjorde den mig unægtelig næsten forfærdet. Navnlig følte jeg mig betaget af, at den unge Kone var Ørevidne til dette tøjlesløse Frisprog, til denne splitternøgne Fremstilling af Ting og Forhold, som jeg hidtil kun havde hørt hviskende omtalt i Krogene Mand og Mand imellem.

Fra mit Skjul fulgte jeg hende ofte med Øjnene, mens hun rolig skrævede fra Baad til Baad med sin Kaffekedel — for at iagttage det Indtryk, som disse ublufærdige Ord og Hentydninger gjorde paa hende. Men hun syntes slet ikke at berøres af dem. Hun havde altid et raskt Svar paa rede Haand, selv om det var hendes egne ægteskabelige Forhold, der blev bragt paa Bane; og bestandig vidste hun paa en egen stille, snild Maade at frigøre sig for de Omfavnelser og andre nærgaaende Tilnærmelser, hvormed Mændene overalt modtog hende, skønt hendes egen Mand — en ung, blond, leende Fisker — befandt sig mellem Baadmandskabet og idelig varskoede med et: «Hold Fingrene fra Flæsket, Venner!»

For hver Nat, jeg gensaa' denne unge, frimodige Fiskerkone, interesserede hun mig mere. Jeg maatte tilstaa for mig selv, at siden hin forfærdelige Dag, da jeg erfarede Alma Lindes Forlovelse med en Kavalleriofficer, var denne Kvinde den første, der havde formaaet at gøre noget Indtryk paa mig.

Hun var nu ogsaa — saa vidt jeg kunde

skimte — ualmindelig smuk. Og disse æventyrlige Omgivelser, hvori jeg altid saa' hende; dette flakkende Lygteskær, der bestandig belyste hende; denne mørke Nat, hvorfra hun pludselig dukkede op, og hvori hun atter lydløst forsvandt — alt bidrog til i mine Øjne at forlene hende med et mystisk Skær, der forøgede Tiltrækningen. Hun kom til at staa for mig som en Slags Skjoldmø, der bragte de tørstende Krigsmænd Læskedrik paa Valen, mens jeg selv var den unge Viking, der sejrsberust modtog Mjødhornet af hendes Hænder.

— — —

Uheldigvis ophørte dette Aale-Stævne, saasnart de maanelyse Nætter begyndte. Fiskerne drog ud paa Havet til Sildedræt, og jeg var atter uden Beskæftigelse.

Thi Bundgarnet havde Kristian imidlertid trukket paa Land, da han ikke vovede at udsætte det for Efteraarsstormene; og Madding nyttede det ikke længer at lægge ud, fordi Aalene — efter Kristians Udsagn — ikke mere «gik paa Krog».

Hvad skulde jeg gribe til?

Den hensigtsløse Omflakken med «Musvaagen» havde nu aldeles tabt Tillokkelsen for mig. Jeg længtes efter noget lystigt, raskt, fribytteragtigt . . . efter dristige og spændende Æventyr.

Da fandt jeg en Dag en rusten Bøsse hængende under en spindelvævsbesat Loftsbjælke inde i Loen.

Jagt!

Naturligvis! . . . At jeg dog ikke var kommen til at tænke paa det straks! Her maatte jo være en udmærket Vildtbane.

Da Kristian om Eftermiddagen kom hjem fra Marken, var jeg allerede ivrigt beskæftiget med at oppudse Bøssen. Han stod en Stund og saa' paa mig med sit stille, indadvendte Smil, hvori der altid var et lille Stænk af forborgent Skælmeri, og sagde derpaa:

«Vil De paa Jagt?»

«Ja.»

«Kan De skyde?»

«Det lærer jeg vel nok.»

«Men De maa ikke skyde her.»

«Hvad for noget? Hvorfor maa jeg ikke skyde her?»

«Det véd De vel nok, at Jagten her er Herskabets.»

Det havde jeg ikke tænkt paa.

«Men ude paa Fjorden maa jeg skyde . . . og paa Holmene, ikke sandt?»

«Ja, men der er ingen Ting at skyde efter . . . i alle Fald ikke nu.»

»Hvornaar da?»

«Aa, om en fjorten Dages Tid kanske . . . men det er kun lidt Pilleri.»

Der var altsaa ikke andet for, — jeg maatte væbne mig med Taalmodighed.

Imidlertid gik jeg daglig og øvede mig ved at skyde efter Spurvene i Haven, — eller jeg morede mig med at sejle ind under Kysten og plaffe efter Stærene, der var begyndt at samle sig til Efteraarstrækket, og som i store, susende Flokke svang sig frem og tilbage fra Trætop til Trætop.

En Dag, da jeg stod uden for Havegærdet med min Bøsse og saa' en Harekilling komme springende over Rugstubbene lige forbi

Næsen af mig, kunde jeg ikke styre mig men sendte den et Skud, saa den trimlede.

Da jeg om Aftenen stolt betroede Kristian min Bedrift, lo han usædvanlig højt.

«Naa, De begynder godt!» sagde han og skævede til mig paa en besynderlig hemmelighedsfuld Maade, som jeg slet ikke forstod.

— — —

Faa Dage efter meddeltes der mig, at nu var der kommet Graaænder ude omkring Holmene.

IV.

Det var en Søndag Aften i Slutningen af September.

Fra den tidlige Morgenstund havde Kristian og jeg plasket omkring ude ved de yderste Holme for at søge efter Fuglevildt. Nu var vi endelig paa Vejen hjem efter. Mens Solen gik purpurrød ned i Havet bag os, og Lyset gled bort over Vandene, roede vi ind i den stille, skjulte, allerede skumringsfyldte Fjord.

Kristian sad ved Aarerne.

Selv laa jeg — lidt træt og forknyt — henne ved Roret og stirrede tankefuldt ud for for mig.

Alt var blikstille. Paa Vandfladen saaes ikke andre Krusninger end de ringformede,

som hist og her en Fiskesnude frembragte. Men højt over vore Hoveder svævede brunlige, stormvarslende Skyer, der fór hastigt hen under de fremblinkende Stjærner — ligesom Røg mellem Gnister fra det Baal, som Solen i sin Nedgang havde tændt over hele den vestlige Himmel.

Foran mine Fødder, paa Bunden af Baaden, laa vort Jagtudbytte.

Det var kun tarveligt. Kristian havde ikke haft Uret, da han i sin Tid benævnede, hvad man kunde hente derude mellem Holmene, «lidt Smaapilleri».

I det hele maatte jeg tilstaa for mig selv, at Jagtens saa højt berømmede Glæder ingenlunde havde svaret til mine Forventninger. I Stedet for — som jeg havde tænkt — at tumle mig i lystige og spændende Æventyr, havde min Adspredelse bestaaet i at sidde timevis paa Hug mellem nogle store Sten og taalmodigt vente paa, at et eller andet Stykke Fjervildt skulde slaa ned foran min Bøssemunding. I halve Dage havde jeg siddet saaledes uden at høre saa meget som et

Vingesus i min Nærhed; og regelmæssig vendte jeg hjem om Aftenen uden andet Udbytte end noget elendigt Smaakræ, der kun var til at kaste for Katten.

. . . Mit Blik gled uvilkaarlig ind imod den gulnende Skovkant, der ludede over den ene Fjordbred. Ja, havde det været dérinde, man turde slaa sig løs! tænkte jeg og sukkede. Dér sprang det slanke Raavildt jomfrulet hen over de aabne Grønninger; Ræv og Grævling luskede om inde i Tykningerne; Haren sad bag Træstubbene og kiggede; og oppe fra de tætte Kroner kastede Snepperne sig ud i Luften med surrende Vingeslag. . . .

Men blot at nærme sig Skovhegnet med en Bøsse i Haanden var for en uvedkommende næsten halsløs Gærning. Og der var — desværre! — intet Haab om, at den gamle Greve skulde finde paa at indbyde mig til sine Jagtpartier. —

Vi var næsten naaet hjem til Kroen, da Kristian vækkede mig af mine Betragtninger ved pludselig og ligesom uforvarende at udbryde:

«Katten riv' mig . . . dér har vi Andreas!»

Det var saa sjældent at høre en Ed af Kristians Mund, at hans Kraftudbrud øjeblikkeligt fik mig til at sé op. Men da jeg tillige hørte Ordet «Andreas» nævne, gik der som et elektrisk Stød gennem min Krop, og jeg rejste mig halvt fra Toften.

«Hvor?» spurgte jeg og saa' mig ivrigt om.

«Kan De ikke sé — han staar derhenne ved Døren hos Fa'er?»

Trods den tiltagende Skumring fik jeg virkelig Øje paa en fremmed Mandsperson, der med Hænderne lagt bag om Nakken lænede sig op ad Kroens hvide Mur. Paa Flisen foran Døren stod Kromanden i Skjorteærmer, med sin brede Præstehat paa Hovedet, og røg sin Aftenpibe.

«Er De sikker paa, at det er ham, Kristian?»

«Naada — jeg skulde vel nok kunne kende Andreas,» svarede han med en lidt tvungen Latter.

Jeg blev ved at stirre, mens Hjertet bankede i mit Bryst af frydefuld Forventning.

Andreas — eller Andreas Hals, som hans

fulde Navn lød — havde nemlig i den sidste Tid spillet en ikke ringe Rolle i min Fantasi, skønt jeg aldrig før havde set ham for mine Øjne. Men desto oftere havde jeg hørt ham omtale. Lige fra den første Dag, da Talen i Kroen faldt paa Jagt, havde jeg hørt denne Mand nævne som Herredets, ja maaske hele Landets, bedste og dristigste Skytte. Baade Kristian og den gamle havde fortalt de fabelagtigste Historier om hans enestaaende Skudsikkerhed og var uudtømmelige i Lovprisning af hans Snarraadighed og Mod.

Jeg havde derfor været længselsfuld efter at træffe sammen med dette Menneske, der til daglig ernærede sig som simpel Haandværker i en af de omliggende Landsbyer.

Men aldrig er jeg bleven saa skuffet som ved Synet af den Person, der nu viste sig for mig, da vi fik Baaden lagt til Broen og steg i Land. I Stedet for den haandfaste Vildmandsskikkelse, som jeg efter Kristians Skildringer havde forestillet mig, saa' jeg en lille, spædlemmet Fyr med et blegt og fregnet An-

sigt, en grinende Mund, to smaa missende Øjne og store Flagermusøren.

Til det halvt komiske Indtryk, han i første Øjeblik gjorde paa mig, bidrog yderligere hans højst aparte Paaklædning. Paa Hovedet bar han en halvrund, lodden Hue, der saa' ud, som om den var syet sammen af en skabet Bælg. Omkring hans Hals var viklet et stort Uldtørklæde, der hang med lange Ender ned ad Ryggen. Forøvrigt var han iført en slidt, sort Skindtrøje med store Hornknapper, lange, røde Muffediser og kaffebrune Benklæder, der var snøret sammen over Anklerne med Sejlgarn. Paa Fødderne bar han i Stedet for Sko — Galoscher.

I Begyndelsen lod han, som om han slet ikke bemærkede min Tilstedeværelse, mens han allerede paa lang Afstand havde givet sig til at raabe til Kristian og hilse ham med store Armbevægelser og komiske Ansigtsgrimacer. Først da Kristian sagde ham mit Navn, drejede han sig om imod mig med en ærbødig Hilsen og betragtede mig missende med et halvt skalkagtigt, halvt mistænksomt Blik.

Pludselig slog han de knyttede Hænder sammen, blæste paa sine sorte Fingre og sagde, idet han med en latterlig Gebærde vendte sig mod Døren:

«Lad os gaa ind, mine Herskaber, og faa et Slag Sjavs. Det er forbandet koldt i Aften.»

Jeg blev staaende ganske forstenet og saa' hen paa Kristian, der ligeledes saa' paa mig og samtidig — lidt forlegen — rystede paa Hovedet, som om han vilde sige:

Havde jeg ikke Ret? Det er en mærkelig Fyr, ikke sandt?

Inde i Stuen havde Kromanden imidlertid tændt Bliklampen under det lave, sværtede Loft. Et Spil gamle, krumme og fedtede Kort blev hentet frem fra Dragkisteskuffen; Brændevinskaraflen kom paa Bordet, og Krokonen fik travlt med at puste Ild under Kaffekedlen i Kakkelovnen. Andreas havde nemlig gjort sin Indtrædelse med at tage den gamle Kone ømt om Livet og rekvirere en dobbelt Omgang «med Draaber»; og næppe fik Kristian og jeg Tid til at spise lidt Mad, før Spillet begyndte.

Forinden opstod der dog en lille Strid

mellem Andreas og Kromanden. Hidtil havde vi nemlig fordrevet Aftenerne her ved den sindige «Gammelmands-Sjavs» med otte Kort og Makker. Men Andreas bandte paa, at dette Spil alene var for gamle Kællinger, og foreslog den nymodens, saakaldte «Flyve-Sjavs» med kun fire Kort og to «Købere». Herom sad de to og mundhuggedes en Stund, indtil den gamle — der ellers var en ret stædig Natur — endelig gav efter. Han havde aabenbart ikke rigtig Mod til at sætte sig op imod Andreas; og denne var tydeligt nok vant til at være den kommanderende.

Kristian sagde ingen Ting. Han sad som sædvanlig temmelig ligegyldig for det hele og holdt sine Kort langt nede mellem Knæene, mens han stille sugede paa sin Shagpibe. Nu og da saa' han stjaalent over til mig — som om han vilde læse paa mit Ansigt, hvad jeg tænkte.

Jeg havde unægtelig den hele Aften ondt ved at holde mine Tanker samlede omkring Kortene, saa optaget var jeg af dette fremmede Menneskes Nærværelse. Netop fordi han var saa

ganske anderledes, end jeg havde forestillet mig ham, vedblev hans Person og hele hans Væsen paa en forunderlig Maade at beskæftige mig. Han var desuden i alt saa ulig de Mennesker, jeg hidtil havde omgaaedes her. Hans kautschukagtige Bevægelighed, hans Gavtyve-Sprog og ejendommeligt skingrende Drengestemme dannede især den pudsigste Modsætning til Kro-Mandfolkenes alvorsfulde Sindighed og dybe Brummetale. . . . Ikke et Øjeblik sad han rolig paa sin Stol. Snart skubbede han sin lodne Hue, som han hele Tiden beholdt paa Hovedet, fra Nakken op i Panden og tilbage igen; snart slikkede han sig med Tungen under Næsen eller gnubbede sig op ad Stoleryggen. Bestandig sad han med en af Fødderne — eller med dem begge — oppe under sig og slingrede med Overkroppen, saa Enderne af det lange Uldtørklæde, som han heller ikke havde lagt fra sig, daskede ham paa Ryggen. Hver Gang han tabte, krøb han sammen som en Snegl og udstødte smaa Hyl ligesom en Pattegris. Men naar han kunde stikke, svang han Armen triumferende over Ho-

vedet og huggede Kortet i Bordet, saa Pladen jamrede sig, smækkede med Tungen, fløjtede eller gav sig til at synge Stumper af højst uanstændige Viser. . . . . Undertiden rejste han sig og gik hen til Vinduet for at kigge ud. Paa Tilbagevejen standsede han da regelmæssigt hos Sørine, den tykke Tjenestepige, der sad og halvsov bag en Rok i en mørk Krog af Stuen, stak Næsen helt hen til hendes Ansigt, kneb hende i Kinden eller kildrede hende i Siden.

Jeg kunde tilsidst ikke lade være med at le. Der var noget uimodstaaelig smittende for mig i denne overgivende Lystighed. Det var, som om der med dette Menneske var kommet en frisk Luftning ind i den kvalme Stue, hvis melankolske Stilhed unægtelig til Tider havde været svært nedtrykkende.

Jo længere jeg betragtede ham, des bedre forligede jeg ogsaa hans Udseende med det raske Æventyrerliv, man tillagde ham. Allermest imponerede han mig dog ved sin Evne til at drikke. Aldrig havde jeg set et Menneske tylle saaledes i sig. Mens baade Kromanden

og Kristian sad og nippede til Kaffepunschen, som om den var Medicin, tømte han stoltelig Kop efter Kop, endskønt han hver Gang fyldte godt og vel halvt med Brændevin og endda lod en Sjat gaa ned i Underkoppen.

Men jo mere han drak, jo lystigere han blev, og jo friere han snakkede, des mere stille og underlig tilbageholdne blev de andre. Selv Krokonen, der ellers den hele Aften havde været emsigt nok paa Færde, skævede tilsidst helt ængsteligt hen til mig henne fra Kakkelovskrogen, hvor hun sad og strikkede, og tog bestandig mere nølende mod Andreas' Kop, naar han hvert Kvarter strakte den hen imod hende med sit staaende Udraab: «Mere Dyne, Mutter!»

Jeg kunde ikke lade være med at ærgre mig over dette Snærperi. For Pokker! — tænkte jeg — Skulde man da ikke have Lov til at more sig en Gang imellem. Jeg begyndte virkelig selv at føle Trang til at slaa mig lidt løs. Og halvt paa Trods gav da ogsaa jeg mig til at randfylde min Kop og tømme den i et eneste Drag.

Hvad der siden hændte denne Aften, erindrer jeg desaarsag kun dunkelt. Jeg tror nok, at jeg tilsidst begyndte at synge og udbringe Skaaler. Men jeg véd bestemt, at jeg kun ved Kristians og Kromandens forenede Anstrengelser kom uskadt op ad Trappen til mit Loftskammer og blev bragt i Seng.

V.

Fra denne Dag kom Andreas Hals hver Aften til Kroen, og med ham fulgte et nyt og lystigt Liv. Saa saare det mørknede, kom Kortene og Brændevinsflasken paa Bordet, og ofte blev det langt ud paa Nat, før Andreas brød op.

Mellem Andreas og mig opstod der efterhaanden et helt venskabeligt Forhold. Den Skyhed, hvormed han undertiden i Begyndelsen havde betragtet mig, tabte sig tilsidst ganske, og jeg smigrede mig i Stilhed med, at min Nærværelse ikke var ganske uden Skyld i den Forkærlighed, han pludselig havde faaet for at tilbringe sine Aftener her paa Kroen.

Jeg tilstaar, at jeg heller ikke lod det mangle paa smaa Opmærksomheder for at

vinde hans Venskab. Jeg forsømte ingen Lejlighed til at lægge min Beundring for ham for Dagen, og jeg gjorde ham ofte smaa Foræringer — Cigarer, Billeder, Tobak o. l. — som han modtog med stor Taknemlighed.

Jeg mærkede nok, at Kristian betragtede dette Venskab med noget skæve Øjne. Ofte var han ualmindelig sær, naar han om Aftenen ved Hjemkomsten fra Marken saa' Andreas og mig ligge og passiare sammen nede i Strandgræsset. Jeg tænkte imidlertid, at det var af Jalousi, og brød mig derfor ikke derom. Efter at jeg havde lært Andreas at kende, indsaa' jeg i det hele, hvilken Tværdriver Kristian egentlig var, og hvor nær han og de andre Krofolk havde været ved at tage alt Humør fra mig med deres smaalige Besindighed.

Det var nu mit stolte Haab, at jeg for Fremtiden kunde faa Andreas' Følgeskab ud til Fuglejagten mellem Holmene. Jeg brændte af Længsel efter at blive Vidne til et af disse Mesterskud, som jeg havde hørt saa megen Tale om, og jeg følte mig overbevist om, at Andreas ganske anderledes end Kristian vilde

kunne vise mig, hvor Vildtet samlede sig, og hvorledes det skulde skydes. Kristian vidste aabenbart ikke rigtig Besked; derfor havde Udbyttet hidtil været saa tarveligt.

Men paa dette ene Punkt vedblev Andreas at vise sig mærkeligt tilbageholdende. Hver Gang jeg forsøgsvis bragte Talen hen paa Jagt, lo han blot paa sin brede, skalkagtige, lidt mistænksomme Maade og sagde, at der «sgu ikke var noget at kigge efter her.» Jeg fik en Fornemmelse af, at han ikke ønskede at være Læremester for andre — maaske for at disse ikke tilsidst skulde lære ham Kunsten af.

Derimod var der et andet Emne, hvortil han bestandig — saasnart vi var paa Tomandshaand — med Forkærlighed vendte tilbage, og som han drøftede med en Grundighed og utilsløret Sagkundskab, der efterhaanden paavirkede ogsaa min Interesse, saa jeg derover tilsidst næsten glemte mine Jagtplaner . . . det var Fruentimmer.

Af enkelte Ytringer, som i Ny og Næ var undsluppet Kristian, havde jeg allerede i Forvejen anet, at Andreas var en mindst lige saa

stor Pigejæger som Vildtskytte. Selv var jeg i dette Kapitel — trods mine sytten Aar — endnu ganske uerfaren. Min blinde Forgudelse af Alma Lindes engleblonde Skikkelse havde hidtil været mig et Skjold mod enhver Fristelse, ja havde endog indgivet mig et sværmerisk Had til Lasten og dens Udøvere.

Denne min Uskyld — og dette mit Had — var mulig bleven bestyrket ved min egen totale Mangel paa forføreriske Egenskaber. Jeg havde fra Barnsben været endog paafaldende styg. Naar jeg i Opvækstens mange tungsindige Øjeblikke stillede mig op foran Spejlet for i mit Ansigt at søge efter blot et eneste Træk, der kunde forlige mig med Tilværelsen, fandt jeg kun noget vist i mine store, kastaniebrune Øjne, som syntes mig at kunne kaldes en Smule tiltalende. Resten af min Person var kun at ynke. Mit Ansigt — magert og skægløst, som det endnu i Syttenaarsalderen var — havde et besynderlig mongolsk Præg; Kindbenene var brede og stærkt fremstaaende, Næsen lille og flad, Læberne store og opsvulmede. «Torskeflab» havde

mit Øgenavn været blandt Kammeraterne i Skolen. Min Figur var mindst lige saa uheldig. Jeg var lille, spinkel og skraaskuldret. Desuden var mine Bevægelser kantede, min Optræden — især over for Damer — kejtet og fuld af forloren Selvfølelse.

Man vil forstaa, at jeg med dette Ydre ikke let gjorde Erobringer i en Balsal. Allerede tidligt lærte jeg den Græmmelse at kende, der avles i Selskabssalonernes Kroge. Thi uheldigvis var mit Hjærte lige saa modtageligt for kvindelig Ynde, som jeg selv var ude af Stand til at vække Attraa. Den tidt ommeldte Tilbøjelighed for Alma Linde var vel min sidste og dybeste — men ingenlunde den eneste, der havde bibragt mit Hjærte dybe Vunder.

Til Trods for disse bitre Erfaringer havde jeg — som sagt — altid været en fanatisk Beskytter af Kvindekønnets Ære. Som saa mangen anden ulykkelig Elsker havde jeg hidtil givet min Smerte Luft i snart dystre, snart smægtende Sværmerier og i disse søgt en Slags religiøs Trøst for Virkelighedens Skuffelser.

Men i dette Forhold havde mit nuværende

Naturliv og det fortrolige Indblik, som dette havde skaffet mig i Dyrs og Menneskers Kærlighedsliv, vakt hidtil slumrende Følelser i mit Bryst. Navnlig efterat jeg havde lært Andreas at kende, var jeg begyndt at indse, hvor latterligt det i Grunden var at gaa omkring og sukke for en Frøken Rosenlæbe eller Jomfru Liljekind, der rimeligvis ikke skænkede En den ringeste Tanke, mens der rundt om fandtes saa mange andre Fruentimmer, der hellere end gærne vilde lade sig karessere; — og jeg maatte mere og mere give Andreas Ret, naar han paa sin uforbeholdne Maade gjorde Nar af mig paa Grund af min Uskyldighed.

«Du store Himmelgud!» udbrød han altid og slog med Alarm Hænderne sammen over Hovedet, hver Gang jeg paa ny — halvt skamfuld — maatte bekende min Uerfarenhed. «Jeg havde rigtignok tænkt, at de unge Københavnere var anderledes med paa den gamle Sekstur. Én, to — Svup! . . . Gud forbarme sig! Saa skulde De sgu ha' set mig, da jeg var i Deres Alder. Naada! . . . Jeg

kan forsikre Dem om, jeg var knap og nap kommet fra Præsten af, før jeg havde min Gang hos en Tøs oppe paa Lyngegaarden. Jeg var ikke andet end som en Stalddreng dér; men saasnart jeg mærkede, at Fruentimmeret havde det saadan med Beklemmelse og langede Øjne ud . . . . hendes Kæreste var i Tjenesten, skal jeg melde Dem . . . . saa tænkte jeg: dér er en Bid for dig, Andre's! — Saa var det jo en Eftermiddag, da vi var alene i Stalden, og alle de andre var i Marken, saa gik jeg hende jo uden videre paa Tæerne, forstaar De. Da hun saa saa', at det gik til Alvor, vilde hun naturlig til at trække i Land og begyndte at tvine og saadan noget; . . . men nu hjalp der jo ingen kære Mo'er. I en Gesvindtighed fik jeg Armen om Gespenstet, og saa — én, to — Svup!»

Med særlig levende Opmærksomhed lyttede jeg til disse Andreas' mange indgaaende Beretninger om sine Elskovs-Triumfer, fordi jeg herigennem til min Overraskelse erfarede, at det over for Kvinderne — i hvert Fald dem paa Landet — i Virkeligheden mindre kom an paa at

have et kønt og glat Ansigt end paa at være i Besiddelse af Mod og Snarraadighed. Thi hvor meget jeg end beundrede Andreas, var jeg ikke blind for, at nogen Adonis var han ikke; og dette bragte mig uvilkaarligt til at tænke paa, om da ogsaa jeg skulde kunne opnaa en lignende Gunst her, og — i Fald jeg kunde det — hvorfor jeg saa ikke dristigt skulde gribe til? . . . . For Pokker! Hvorfor skulde man absolut jage sit Vildt paa de bonede Gulve? Et Fruentimmer var dog et Fruentimmer, enten hun gik med Silkeskørt eller Vadmelsklokke. Andreas' Ord var Visdom: Man var kun én Gang ung, og det var taabeligt at bortødsle sine bedste Aar med tomme Sværmerier, i Stedet for kækt at nyde Livet. Derfor bare friskt Mod og bort med alle dumme romantiske Skrupler!

Slige Betragtninger havde jeg i den sidste Tid bestandig oftere anstillet for mig selv, — og helt uden bestemtere Anledning var de ikke. Jeg havde virkelig, kort før jeg lærte Andreas at kende, oplevet et lille Kvinde-Æventyr herude.

Hermed hang det saaledes sammen.

Jeg har allerede fortalt om den unge Fiskerkone, der i sin Tid beværtede os Aalefiskere ved vor Nattenadver, — og tillige om den Bedrøvelse, hvormed jeg, blandt andet for hendes Skyld, sagde Farvel til hine æventyrlige Nattefarter. Siden havde hun ofte været i mine Tanker, ja undertiden havde jeg endog tænkt paa at sejle over til den ensomme Pynt inderst inde i Fjordbugten, hvor hun boede, for mulig at faa et Glimt af hende at se ved Dagens Lys og sammenligne hende med det Valkyrie-Billede, jeg i Nattens Mulm og Taage havde dannet mig af hende.

Saa hændte det en Dag i Middagsstunden, da Krofolkene sov, og mens jeg selv laa paa Ryggen over Sengen oppe paa mit Loftskammer og læste, at Stilheden pludselig brødes af de bekendte tre Færge-Raab ovre fra Langholmen. Fra Sengen kunde jeg gennem mit lille Gavlvindue se Toppen af Skovene, et Parti af Fjordvigen og — naar jeg løftede Hovedet — den yderste Spids af Langholmen. Her fik jeg nu ogsaa Øje paa en Skikkelse,

der stod med Hænderne for Munden, i Færd med at gentage sit Signal.

Naar Vejret var godt, og Lejlighed tilbød sig, havde jeg i Sommerens Løb oftere moret mig med at besørge Færgningen. I Stedet for at vække Krofolkene tog jeg derfor nu min Hue paa og gik ned til Baaden.

Luften var stille og brændende varm. Over den høstgule Skov hvælvede Himlen sig sommerblaa og skyfri, og Fuglene boltrede sig parvis hen under den med en Skingren, som var det midt i Yngletiden.

Hurtigt naaede jeg den modsatte Bred, hvor den ventende — en Kvinde — havde taget Plads paa en af de store Sten med en sammenknyttet Bylt i den ene Haand og en Paraply i den anden. Først idet hun rejste sig og med et friskt «God Dav» traadte ned i Baaden, genkendte jeg min Fiskerkone.

Jeg blev saa overrasket, at jeg et Øjeblik ganske glemte at bruge Aarerne og nær havde ladet Strømmen klemme Baaden fast mellem Stenene. Men hun var nu ogsaa baade smukkere og navnlig langt yngre, end jeg havde

troet. Hun var lidt over Middelhøjde, ualmindelig kraftigt bygget, med alenbrede Skuldre og dette høje, fyldige Bryst, der i Ynglinges Øjne er Kvindernes ypperste Prydelse. Hun bar en mørkegrøn Hvergarnskjole med graa Bort, og hendes Hoved var indbundet i et sort Silketørklæde, fra hvilket to store, spillende, mørkeblaa Øjne, en lille, fregnet Næse og et Par tykke, røde Kinder kiggede frem. Hun kunde næppe være mere end et Par og tyve Aar. Trods det lidt karleagtige i hendes Bygning var der over hele hendes Skikkelse noget saa blomstrende ungt og pigefriskt, at jeg øjeblikkeligt følte mig stærkt betaget.

Hun havde anbragt sig helt henne i Agterstavnen af Baaden, med Ryggen vendt halvt imod mig, og det var mig længe ikke muligt at blive klog paa, om hun genkendte mig eller ej. Næppe en eneste Gang under hele Overfarten saa' hun op fra Knyttebylten, som hun sad og puslede med i sit Skød.

I det hele var der — trods Smilet om hendes Læber — noget paafaldende stille, til-

bageholdende, næsten frygtsomt i hendes Væsen, som jeg af mig selv satte i Forbindelse med den Omstændighed, at hun for Tiden var Enke, idet hendes Mand sammen med flere andre Mænd der fra Egnen laa paa Havfiskeri langt borte i fjærne Farvande.

Jeg sad som paa Naale og spekulerede paa, om jeg skulde røbe vort gamle Bekendtskab eller ej; men jeg kunde ikke finde paa nogen passende Indledning, — og uden at have faaet vexlet et Ord naaede vi Bredden ved Kroen.

Da hun stod oppe paa Broen, og mens jeg selv endnu befandt mig nede i Baaden i Færd med Fortøjningen, gav hun sig til med den ene Haand at søge ivrigt efter noget højt oppe under sit Kjoleskørt. Jeg saa' forbavset op paa hende, indtil hun endelig med Besvær fik fremdraget et blaatærnet Lommetørklæde, i hvis ene Hjørne der var knyttet en stor Knude, hvilken hun derpaa begyndte at løse op ved Hjælp af sine stærke, hvide Tænder.

«Naa! — Færgepengene!» udbrød jeg.

«Ja, men — med dem kan det jo godt vente, indtil De kommer tilbage. For De skal vel bare ind til Staden, ikke sandt?»

«Ja jeg skal.»

«Ja, saa kommer De jo her tilbage, og saa kan De jo betale for begge Turene paa en Gang.»

«Ja, det kan jeg jo», sagde hun, bestandig uden at se paa mig, og trak Knuden til igen med Tænderne.

«Kan De for Resten huske, at vi har set hinanden før?» fik jeg nu endelig frem. «Ikke her ved Kroen — men et andet Sted.»

«Det kan jeg vel nok», sagde hun og smilte.

«Ja, er De nu sikker paa det? . . . Er De vis paa, at De ikke tager fejl af mig og en anden?»

Hun vendte for første Gang de livsglade Øjne hen imod mig med et lille prøvende Blik og tog dem derpaa hurtigt til sig igen.

«Det gør jeg vist ikke . . . . Jeg kan da kende Deres Øjne.»

«Mine Øjne!» udbrød jeg lykkelig. «Er der . . . er der da noget mærkeligt ved mine Øjne?»

«Det véd jeg ikke . . . det kender jeg ikke noget til», sagde hun, idet hun tydeligt søgte at skjule en frembrydende Lystighed ved at vende mig Ryggen, mens hun atter anbragte Lommetørklædet paa dets Plads under Kjoleskørtet.

«Ja, jeg kendte nu strax Dem . . . skønt jeg egentlig havde tænkt, at De saa' anderledes ud,» vedblev jeg nu helt dristig. «Jeg havde ikke troet, De var saa ung . . . fordi De er gift.»

Jeg vilde have fortsat; men i det samme tog hun sin Bylt, som hun havde sat fra sig paa Broplanken, sagde «Farvel og Tak» og gik.

Jeg blev staaende i Baaden og fulgte hende med Øjnene, mens hun fjærnede sig op imod Skoven.

Jeg kunde nok se, at hendes Holdning ikke var helt dadelfri, — hun duvede lidt med Hoved og Skuldre, og hendes Gang var lidt slæbende, saa man for hvert Skridt

saa' hele den brede, hvide Skosaal under Kjolesømmen. Men hvor storslaaet og kraftig var ikke Figuren! Hvilken forførerisk Fylde over Bryst og Hofte!... Uvilkaarlig kom jeg til at sammenligne hende med Alma Lindes blege, drømmeriske Gestalt, og for første Gang rystede for Alvor Grundvolden under det Afgudsbillede, jeg i to Aar havde huset i mit Hjærte. Der vaktes i dette Øjeblik hos mig en saa heftig Lidenskab for dette store, blomstrende Fruentimmer, at jeg syntes, jeg vilde give mit halve Liv for at besidde hende.

I det hun forsvandt i Skoven, fór en Tanke gennem mit Hoved. Skulde jeg ikke følge efter hende?... Jeg havde ingen som helst ond Hensigt hermed. Jeg vilde blot saa gærne endnu en lille Stund nyde Lykken ved at dvæle i hendes Nærhed for at samtale med hende i al Uskyldighed.

Jeg saa' op imod Kroen. Der steg ingen Kvas-Røg op af Skorstenspiben; altsaa var Krokonen endnu ikke kommen paa Benene, og jeg kunde slippe uset bort.

Jeg betænkte mig da ikke længe. Skynd-

somst listede jeg op paa mit Loftskammer, ombyttede min Sømandshue med en smuk Sommerhat, skiftede Frakke, stak en Blomst i Knaphullet, tog en Spaserestok i Haanden og var et Øjeblik efter inde i Skoven.

Trods det Forspring, min Flygtning imidlertid havde faaet, indhentede jeg hende hurtigt omtrent paa det Sted, hvor Vejen drejede ind i den egentlige Højskov. Paa Grund af den øredøvende Larm af en Flok Krager, der netop kastede sig ned over et Par høje Trætoppe i Nærheden, hørte hun mig ikke, før jeg næsten havde naaet hende. Da hun endelig blev opmærksom paa Lyden af mine Skridt, saa' jeg tydeligt, at der gik et lille Ryk igennem hende; . . . men idet hun derpaa vendte sig om, var der ingen Forskrækkelse, ja næppe nok Forundring at spore i hendes Ansigt; — det var næsten, som om hun kunde have ventet mig.

Jeg hilste høfligt med Hatten og fremstammede en Undskyldning for min uformodede Tilsynekomst. Jeg sagde, at jeg netop skulde samme Vej, og at jeg haabede, hun ikke havde noget mod mit Følgeskab.

Hun svarede ikke og trak sig endog bort, helt ud til Vejkanten — som af Frygt for, at jeg skulde komme hende for nær.

For at overbevise hende om mine Hensigters Uskyldighed gav jeg mig til at snakke om allehaande ligegyldige Ting, om det smukke Efteraarsvejr, om Naturens Skønhed o. lign. Men hendes vedvarende Tavshed i Forbindelse med Stedets Ensomhed og Skovens dybe Stilhed gjorde mig bestandig mere forvirret.

Jeg ønskede blot, jeg turde foreslaa, at vi et Øjeblik satte os i Græsset under et Træ for at hvile os lidt. Mit Blik flakkede uroligt omkring for at finde en Hybentorn eller en Brombærbusk med et Par sildig modne Bær, der mulig kunde lokke hende til at standse. Thi saaledes som vi gik dér Side om Side, kunde jeg ikke en Gang komme til rigtigt at betragte hende — og jeg tørstede efter igen at svælge i Skuet af hendes modne Former og ligesom tage dem i Besiddelse med mit Blik.

Vi var imidlertid kommen ind i et tæt

og skummelt Granholt, i hvis grønlige Tusmørke ikke en Solstrime trængte ind. En Gravens Stilhed hvilede herinde mellem de høje, alvorsfulde Stammer. Ikke en Fugl var at høre hverken nær eller fjærn. Kun højt over vore Hoveder lød en aandeagtig Susen, og op fra Jorden steg en klam, vellystvækkende Kulde, der gjorde mig halvt svimmel.

Jeg lod mit Blik glide langsomt op mod min Ledsagerinde. Hun gik bestandig i samme Stilling — med Hovedet bøjet og Ansigtet bortvendt. Men Smilet var — syntes mig — blevet underlig usikkert, hendes Kinder var blussende røde, hendes Bryst hævede og sænkede sig hastigt, som om hun havde ondt ved at faa Vejret.

Det faldt mig den Gang ikke ind, at hun kunde være berørt af en Sindsbevægelse, som svarede til den, der i dette Øjeblik gennemrystede mig selv. Jeg var alt for vant til at betragte mig som en, der var ganske ude af Stand til at vække Elskovsfølelser hos andre; og jeg var endnu ikke af Andreas bleven indviet i Hemmeligheden med disse øjeblikkelige

Svaghedstilstande, som kan overfalde Kvinderne, og som det for den drevne Fruentimmerjæger først og fremmest gælder om at have Blik for og forstaa at drage sig til Nytte.

Da hun derfor vedblev at være tavs og endog, idet jeg atter begyndte at tale, tydeligt paaskyndede sin Gang, opfattede jeg det som en Tilkendegivelse af, at jeg mishagede hende, og at hun ønskede at blive mit Følgeskab kvit.

Ved den første Sidevej, vi traf paa, hilste jeg derfor uden Ord og forlod hende.

Jeg skyndte mig tilbage gennem Skoven, og da jeg var kommen hende ude af Syne, sank jeg — overvældet af mine Følelser — — ned paa en Træstub og trykkede Ansigtet ind mod mine Hænder, ja jeg troer, jeg græd. —

Nu, efter at Andreas havde aabnet mine Øjne, forstod jeg først, hvor kyllingedumt jeg havde baaret mig ad. Den hele Situation blev mig med ét ganske aabenbar. Naturligvis havde Fruentimmeret i Virkeligheden slet ikke været utilbøjelig til en Tilnærmelse. Hendes Mand var jo borte og havde været det længe. Havde

hun desuden ikke selv talt om mine Øjne? Altsaa havde jeg dog gjort et vist Indtryk paa hende. . . Det var vel egentlig heller ikke saa besynderligt, om hun, der var vant til at blive kærtegnet af et Par plumpe Fiskernæver og kysset af en skraatobaksstinkende Mund, kunde have følt Lyst til for en Gangs Skyld — om ogsaa blot af Nysgærrighed — at stifte Bekendtskab med en mere raffineret Erotik! . . . Jeg havde været frygtelig enfoldig. Jeg kunde tydeligt forestille mig, hvorledes Andreas, i Fald han havde været i mit Sted, uden lang Snak vilde have ført hende ind i Tykningen og gjort hende til sit Bytte.

Fra det Øjeblik, alt dette blev mig klart, havde jeg ikke længer Ro. Dag og Nat tænkte jeg med Græmmelse paa dette kostelige Vildt, som jeg i min Uerfarenhed havde ladet slippe mig af Hænde. Fra Skrænterne ved Stranden og fra mit eget lille Gavlvindue sendte jeg hundrede Gange om Dagen lange Blikke over imod Fjordbugten, bag hvilken jeg netop kunde skimte den lille ensomme Fiskerhytte oppe paa Pynten i det fjærne.

Tilsidst tog jeg en rask Beslutning. Jeg vilde en Dag — uden at nogen anede det — sejle derover med «Musvaagen» for endnu en Gang at forsøge min Lykke.

VI.

Det var en Dag med mørk og skytung Himmel, at jeg drog ud paa mit første — og sidste — Elskovsæventyr. En Time efter Middag, medens Krofolkene endnu sov, listede jeg mig ned fra mit Loftskammer og hejsede Sejl paa «Musvaagen» — eller «Svinet», som jeg atter var begyndt at kalde min Baad, fordi det alligevel forekom mig at lyde kækkere.

Himlen gav mig god Bør, og jeg naaede hurtigt de lave Bredder hinsides Fjordvigen . . . hurtigere end jeg egentlig ønskede det. Thi jeg var ikke fri for at være stærkt benauet. Det var ikke, fordi jeg længer nærede nogen Frygt for at komme til at vende hjem med uforrettet Sag. Jeg havde tværtimod i de sidste Dage faaet en stærk Tiltro til min

Erobringsevne, og jeg var fast bestemt paa denne Gang ikke at lade mig Byttet slippe af Hænde, selv om jeg i Begyndelsen skulde møde Modstand. Ikke heller følte jeg mig betynget af Samvittighedsskrupler ved Tanken om den Handling, jeg var i Færd med at foretage. Jeg betragtede den unge Fiskerkone som mit lovlige Bytte — som en Gave, Tilfældet havde skænket mig — og hverken Tanken paa hendes fraværende Mand eller paa det yndefulde Væsen, der saa nylig havde været alle mine Kærlighedsdrømmes ophøjede Maal, formaaede mere end rent forbigaaende at rokke ved min Beslutning.

Det var Følelsen af at drage det store og ukendte i Møde, der fik alle mine Nerver til at sitre af angstfuld Forventning... Om én, to, tre Timer vilde det sidste Slør være faldet for Elskovens Mysterier, for Tilværelsens Allerhelligste! Naar jeg næste Gang sejlede her, med Stævnen vendt mod Kroen, hørte ogsaa jeg til de indviede — til dem, hvem Livet havde betroet sin dybeste og sælsomste Hemmelighed .... jeg var bleven en Mand.

Under hele Overfarten sad jeg med Blikket stift rettet mod den ensomme Tangtagshytte oppe paa den stejle Pynt, der hævede sig over de side, grønne Enge som et lille Forbjærg. En fin Røg, der bortvejredes fra Skorstensmundingen, fortalte mig allerede paa lang Afstand, at jeg vilde finde min udkaarne hjemme. Men der var intet menneskeligt Væsen at skimte rundt om, og Huset havde ingen Vinduer ud til Søen, saa jeg kunde nærme mig Kysten uden at blive sèt.

Men jo mere jeg nærmede mig den, des uroligere blev jeg. . . Der forekom mig ogsaa at hvile en usædvanlig trykket, næsten uhyggelig Stemning over Naturen. Rundt om mig laa den øde Fjordbugt og lyste mat under den tunge og sorte Skyhimmel. En Flok tavse Maager, som havde rejst sig fra en af de mange spredtliggende Stenblokke, der ragede op over Vandfladen, blev ved at flakke paa en underlig truende Maade foran mig, som om de havde til Hensigt at hindre min Fremtrængen . . . indtil de pludselig alle steg til Vejrs og fløj bort over mit Hoved med et

sønderrivende Skrig, der fik mig til at fare sammen.

. . . Saa lydløst som muligt lod jeg Baaden løbe op paa Stranden og begav mig i Land.

Omtrent midt paa Sneglestien standsede jeg for at lytte. Jeg kunde i første Øjeblik kun opfange Lyden af mit eget Hjærtes heftige Banken. Men snart hørte jeg oppe fra Hytten en stille Nynnen, ligesom af en Vuggesang. Det var hendes Stemme! Klar, munter og sorgløs lød den ned til mig og bragte mig til med Skælven at mindes et lille Barnevers om Fuglen, der gladelig hopper paa sin Gren uden at ane Jægeren, der skjuler sig bag Stammen med det dødbringende Hagl.

Jeg blev et Øjeblik staaende tvivlraadig. Disse fredelige Vuggetoner vakte hos mig hjemlige Erindringer, der gjorde mig bevæget. Skulde jeg alligevel ikke hellere vende om? . . . Jeg kom til at tænke paa min Moder, der vilde tage sin Død derover, i Fald hun vidste, hvad hendes «store Dreng» i dette Øjeblik var ved at foretage sig. Jeg mindedes hendes inderlige

Formaninger, hendes milde, sørgmodige Ansigt, hendes varme, hvide Hænder, der strøg saa blødt over Haaret . . .

I det samme forstærkedes Sangen deroppe, dobbelt munter og ligesom kaldende . . . . Jeg rystede trodsigt alle sentimentale Tanker af mig og steg op imod Hytten.

Et halvt Minut efter bankede jeg paa Døren.

Øjeblikkeligt forstummede Sangen, og et svagt og nølende «Værsgo'» lød derinde fra. Jeg aabnede raskt og traadte ind i en Stue, hvis mindste Enkeltheder indtil min Død vil blive bevaret i min Hukommelse.

Det var et lille, ganske kvadratisk Rum, halvmørkt, med kun ét Vindue, der vendte ud mod Engene. Det havde stampet Lergulv og var opfyldt af det sædvanlige Smaamands-Bohave: En Himmelseng, en Kommode, en blomsterbemalet Trævugge. o. s. v. Der saa' rent og hyggeligt ud, men Luften derinde var tung og beklumret. Ovenpaa et Bord under Vinduet sad den unge Kone paa skræddervis og syede paa et Skørt. Den ene Fod havde hun

oppe under sig, den anden (i en blaa Strømpesok) stak ud over Bordkanten og var ved Hjælp af en lang Snor, der var bunden om Anklen, sat i Forbindelse med Vuggen, som stod henne ved Sengen.

Strax, idet hun genkendte mig, fór den daarlige Samvittigheds Bleghed over hendes Ansigt. Men derpaa blev hun hurtigt meget rød — ligesom af Skamfuldhed — og bøjede sig dybt ned over sit Sytøj, medens hun ilsomt knappede et Par Knapper i sit Livstykke, der havde staaet aabent paa Grund af Diegivning.

Jeg tog min Hat af og blev staaende ved Døren for at betragte hende.

«God Dag!» sagde jeg endelig med et Forsøg paa at anslaa Andreas' raske Tone, skjønt Hjærtet endnu hamrede i Brystet paa mig, saa det næsten gjorde ondt. «Jeg strøg tilfældigt her forbi med mit Svinebæst . . . og saa syntes jeg dog, jeg skulde kigge ind og hilse paa Dem og takke Dem for sidst . . . Tillader De, jeg sætter mig ned et Øjeblik?»

Med hendes forrige ubrydelige Tavshed i

friskt Minde havde jeg egentlig ikke ventet mig noget Svar. Jeg blev derfor ganske forbavset, da hun tilsyneladende rolig og ligegyldig, skønt uden at løfte Øjnene fra sin Naal, svarede «Værsgo», mens hun med et lille Kast af Hovedet gav mig Anvisning paa en Træstol lige ved Døren.

Denne uforudsete Frejdighed gjorde mig strax forvirret. . . . Jeg satte mig mekanisk paa Stolen og lod mit Blik glide rundt i Stuen, hen over Sengen, Kommoden og op over Væggenes smaa kolorerede Kristusbilleder — for at finde en passende Indledning til en Samtale. Men det gik mig som sædvanligt: Jeg kunde ingen Ting finde paa. Trods alle mine stolte Forsætter om at gribe dristigt til, følte jeg hvert Øjeblik mit Mod synke dybere og dybere.

«Det er koldt i Dag,» fremstammede jeg omsider, da Tavsheden begyndte at blive alt for trykkende. «Vi kan maaske faa Vinter, inden vi ved af det . . . naar først Stormen rigtigt faar fat. Og hun kuler allerede godt op i Dag. . . . Kanske kan man faa sig en vaad Trøje, inden

man naar hjem i Aften! . . . Hvem der saa bare havde sig en varm Ægteseng at krybe ned i!» endte jeg, idet jeg med Møje forsøgte et Grin.

«Ja, det er nok muligt,» svarede hun i samme ubekymrede Tone, idet hun rolig vendte Overkroppen lidt mod Vinduet for at træde en Naal.

Jeg saa' hen paa hende. Hun følte sig aabenbart ganske tryg her paa sine egne Enemærker. Maaske sad hun oven i Købet og lo indvendig af min Ubehjælpsomhed. Der gik nu og da nogle smaa Trækninger over hendes Læber, der godt nok kunde tyde derpaa.

Alligevel kunde jeg ikke blive vred paa hende. Dertil var jeg altfor betaget af hendes svulmende Skikkelse, der i disse tarvelige Omgivelser og i den fattige Hjemmedragt syntes mig dobbelt fristende. Jeg kom tværtimod til at tænke paa, at det dog vist alligevel ikke var noget lavt Begær, der havde draget mig til hende, men at jeg virkelig elskede hende, inderligt og oprigtigt. Jeg ønskede et Øjeblik, at det pludselig vilde blive ganske

mørk Nat omkring os. Jeg vilde da ydmygt lægge mig paa Knæ foran hende og kysse hendes Fod, hendes Haand, Sømmen af hendes Kjole og trygle og bede hende om at blive min . . . min eneste, min Afgud, min Herskerinde.

Men det graa Dagskær faldt netop i dette Øjeblik ualmindelig skarpt ind over hendes brune Haarfletninger og stærke, solbrændte Hals, som det udringede og lidt for snævre Livstykke gjorde synlig næsten ned til Skuldrene, saa der viste sig en smal, hvid Rand af Legemet dér, hvor dette plejede at være tildækket. Hun havde atter bøjet sig ned over sit Sytøj, og om hendes livsglade Læber spillede dette ubestemmelige Smil, der tog alt Modet fra mig.

I min Raadvildhed lod jeg paa ny mit Blik flakke rundt i Stuen for at finde et Udgangspunkt for en Samtale. Herved fæstedes min Opmærksomhed paa et Fotografi, der stod lænet op ad et gammelt Syskrin paa Kommoden. Det forestillede en køn, blond, soldaterklædt Skikkelse, i hvilken jeg øjeblikke-

ligt genkendte den unge smilende Fisker, der var Hyttens Herre.

I det samme ligesom faldt det mig ud af Munden:

«Jeg ser, De har Deres Mand staaende der! . . . Han har ellers snart været længe borte.»

«Aa, ja saamænd.»

«Det er vel snart over en Maaned siden, han rejste?»

«Ja, det er nok muligt.»

Jeg saa' stift paa hende. Hendes Frejdighed begyndte nu næsten at fornærme mig. Med et fornyet — og denne Gang mere vellykket — Forsøg paa et af Andreas' Grin vedblev jeg:

«Det maa da egentlig være en underlig Maade for Dem at være gift paa . . . Jeg mener, det maa da være kedeligt for Dem saadan at maatte undvære Deres Mand, hva'?»

«Aa, det er vel ikke værre for mig, end det er for ham.»

«Ja, det skal De dog ikke sige.»

«Det skal jeg vel nok.»

«Næ . . . for det kunde jo f. Ex. være, at han tog sig Erstatning dér, hvor han er.»

Jeg havde egentlig halvt ventet mig et skarpt Svar paa disse Ord og dukkede uvilkaarlig med Hovedet. Men i Stedet for at blive fornærmet drejede hun Ansigtet om mod Vinduet og lo højt.

Dette gjorde mig dristig.

«Ja, De skal dog ikke være saa sikker i Deres Sag,» fortsatte jeg. «Han ligger jo dog ikke altid paa Søen, tænker jeg.»

«Nej saamænd gør han ej . . . for han sover da i Land.»

«Ser De det! . . . Og De kan være rolig for, der er ogsaa smukke Kropiger derovre i Jylland, eller hvor det nu er, han er.»

«Ja, men han bor slet ikke paa nogen Kro,» sagde hun.

«Hos hvem bor han da?»

«Det er hos en Enke.»

«En Enke! . . . Naada! Og det er maaske oven i Købet en ung Enke, hva'?»

«Ja, saa farlig gammel er hun da vist ikke.»

«Og køn er hun maaske ogsaa?»

«Ja, det er hun vel nok.»

«Saa kan De tro, saa har de det nok godt sammen, de to . . . Saa lider Deres Mand vist ingen Nød.»

«Det tænker jeg heller ikke.»

«Jeg mener . . . saa morer de sig nok rigtig godt med hinanden — saadan rigtig godt — hva'?»

«Det gør de vist nok . . . for det er hans Søster,» sagde hun og skottede i det samme hen til mig med et hjærteligt Latterudbrud.

Jeg blev unægtelig noget flov, men kunde dog ikke lade være at le med. Og denne samstemmige Munterhed brød med ét Isen imellem os. Jeg rejste mig op og gik hen til hende.

«Hør!» sagde jeg og satte mig forsigtigt — som paa Prøve — paa Kanten af Bordet ved Siden af hende. «De er vist egentlig en rigtig munter Kone. Véd De hvad . . . jeg troer, vi to kunde komme rigtig godt ud af det sammen. Troer De ikke?»

«Det kunde vi vist nok.»

«Jeg mener . . . troer De ikke . . . vi kunde blive rigtig gode Venner,» fortsatte jeg, idet jeg gjorde et Forsøg paa at liste Armen om hendes Liv.

«Det kender jeg ikke noget til,» sagde hun pludselig alvorlig og førte hurtigt og afgørende min Haand bort.

«Nu maa De ikke blive fornærmet. Er De vred, fordi jeg er kommen herind til Dem? . . . Jeg skal sige Dem, jeg holder virkelig saa meget af Dem. Ligefra den allerførste Gang, jeg saa' Dem, syntes jeg, De var saa smuk — meget smukkere end nogen af de Damer, jeg har sét inde i København — og jeg har hele Tiden længtes saa meget efter at gøre Deres Bekendtskab. Troer De ikke, hvad jeg siger? Saa skulde De blot vide, hvad jeg tænkte paa den Dag, da vi fulgtes ad gennem Skoven . . . kan De huske det? Jeg bar mig vist egentlig meget uhøflig ad imod Dem . . . men det var blot, fordi jeg var saa forfærdeligt forelsket i Dem.»

Hun havde drejet sig bort fra mig og svarede mig ikke længer. Jeg begyndte at

blive bange for, at jeg var gaaet for raskt til Værks, og vilde trække mig lidt tilbage. Men i det samme begyndte Barnet henne i Vuggen at klynke i Halvsøvne; og da hun ikke benyttede denne Lejlighed til at forlade mig, men tværtimod med tydelig Ilsomhed gav sig til at sætte Vuggen i beroligende Bevægelse, idet hun med Spidsen af den nedhængende Fod fattede om den strammede Snor, der var fastbundet om hendes Ankel, gav dette mig fornyet Mod, ja gjorde mig dumdristig. . . . Jeg nærmede mig hende stille og listede paa ny min Arm om hendes Liv. Hun lod, som om hun denne Gang ikke mærkede det, mens hun med fordoblet Iver syslede med sin Naal. Selv da jeg sagte trykkede hende til mig, gjorde hun ingen alvorlig Modstand; og idet jeg derpaa bøjede mig ned over hende og saa' hende ind i Ansigtet, genkendte jeg strax de samme Sindsbevægelsens Tegn, der havde vildledt mig hin Eftermiddag inde i Skoven: de mørkerøde Kinder, de tunge Øjenlaag og det hastigt arbejdende Bryst.

Der fór i dette Øjeblik som en Sejrsjubel igennem mig. Hun var overvundet! Hun var min! . . . Tanken gjorde mig næsten svimmel; det formelig sortnede et Par Sekunder for mine Øjne, og hele mit Legeme sitrede af forventningsfuld Lyksalighed.

Jeg bøjede mig nærmere ned imod hende og fremstammede saa blidt, saa ømt, som min skælvende Stemme tillod det:

«Vil De slet ikke tale med mig mere? Kan De slet ikke lide mig? Ikke en lille bitte Smule? Kan vi slet ikke blive enige om at komme lidt sammen i denne Tid? De maa jo dog gaa og kede Dem her, saa ene De er . . . og det gør jeg for Resten ogsaa.»

«Det gør De vist ikke.»

«Troer De ikke? Da kan jeg forsikre Dem, jeg føler mig virkelig tidt saa ene her . . .»

«Aa, jeg véd da nok, De er saa meget sammen baade med Kromandens Kristian og med ham Krybskytten.»

«Krybskytten?»

«Ja — ham Andreas Hals, som de kalder ham.»

«Hvad er det, De siger? — Er han Krybskytte?»

«Ja, det véd De vel nok. Og han er vist mere end det.»

«Men du godeste Gud! . . . Er De sikker paa, hvad De siger der?»

Hun vendte langsomt Øjnene om imod mig til et kort, undersøgende Blik.

«Det skulde jeg vel nok være. . . . Og det har jeg da for Resten været undret over længe, at De vilde give Dem saa meget i Lag med saadan en — og med de andre derovre i Tyvekroen som vi kalder den. For det kan der da ikke være nogen Tvistighed om, at de maa faa deres Parti af Sagerne, siden de huser ham. Og den gamle Kælling derovre har da ogsaa altid været kendt nok som en rigtig led Hex, ihvorvel ham Sønnen Kristian kanske kan være et meget redeligt Menneske.»

Jeg sad som lynslaaet. Uvilkaarligt var min Arm gledet ned fra hendes Midje, og jeg bare stirrede paa hende.

«Jeg er ganske forstenet, forsikrer jeg Dem! . . . Nu De siger det, har jeg jo nok

undertiden syntes, at der var noget underligt ved de Folk, — men det er aldrig faldet mig ind, at der kunde være den Slags Ting i Vejen.»

Hun saa' atter paa mig og smilte mistroisk.

«Tror De mig ikke? . . . Jeg forsikrer Dem, jeg har aldrig anet det mindste derom — ellers kunde det ved Gud aldrig have faldet mig ind at blive hos saadanne Mennesker. Det er jo forskrækkeligt!»

Jeg var staaet ned af Bordet og begyndte at gaa op og ned ad Gulvet. Forfærdelsen over, hvad jeg havde hørt, havde ganske bragt mine erotiske Planer i Forglemmelse.

Tilsidst tog jeg min Hat, sagde «Farvel og Tak» og gik ganske fortumlet ud af Døren.

VII.

Jeg kom ikke til mig selv, før jeg atter befandt mig ude paa Søen.

Imens jeg opholdt mig i Hytten, havde Himlens blaasorte Skylag sænket sig endnu lavere over Fjorden; Brisen var steget til en halv Storm, og inde ved Kysten gyngede allerede store Skumflager — som Flokke af hvilende Maager.

Jeg saa' mig strax nødt til at rebe Storsejlet, og jeg begriber den Dag i Dag ikke, hvorledes jeg i min opskræmte Sindsstemning formaaede at krydse op imod den svære Sø. Rent mekanisk flyttede jeg Ror og knyttede Skøder — saa rystet vedblev jeg at være af Tanken om, at jeg havde haft Herberge i en Hæler-Rede og været Ven og Kammerat med

en Vildttyv, en Skovrøver, ja maaske det, som værre var!

Alligevel kunde jeg — trods al Umage — ikke føle mig rigtig til Bunds forarget. Selv mod Kristian, gennem hvem jeg oprindelig havde stiftet dette Kammeratskab, var jeg ikke i Stand til at nære nogen alvorlig ment Uvilje. Jeg havde jo nemlig tidt talt til ham om, at jeg ønskede for en Tid at tumle mig i et ægte Fribytterliv, fuldt af dristige og spændende Æventyr — og jeg kunde nu ikke nægte, at jeg virkelig havde opnaaet, hvad jeg attraaede, om end rigtignok paa en noget anden Maade, end jeg havde tænkt mig det.

Ikke des mindre priste jeg mig lykkelig over, at jeg i Tide havde faaet opklaret Forholdenes rette Sammenhæng. Man kunde aldrig vide, hvad man udsatte sig for, og hvilken Mistanke, der kunde blive rettet mod en ved et fortsat Samliv med saadanne Mennesker — og jeg lovede mig selv ikke at tøve med at komme bort.

. . . Med tothalede Sejl og Skumsprøjt

for Bougen naaede jeg akkurat ved Mørkets Frembrud tilbage til Kroen.

Idet jeg tørnede mod Landgangsbroen, dukkede et Hoved op fra Færgejollen lige ved Siden af mig, — og saa overspændte var mine Nerver, at jeg nær havde udstødt et Skrig, skønt jeg strax paa det blege og snavsede Ansigt genkendte Andreas, der aabenbart havde ligget og sovet i Bunden af Baaden, dækket af en gammel Sejlstump.

«Naa — er De dér, Københavner!» sagde han med rusten Stemme og gned Øjnene, mens han ligesom forbavset stirrede rundt paa den sorte Aftenhimmel, der kun i Vest kantedes af en brandrød Ildbræmme. «Hvad til Dags er det egentlig? Jeg synes, hun har kulet svært op . . . . Kommer De ude fra Søen?»

Jeg var endnu ikke bleven enig med mig selv om Maaden, hvorpaa jeg skulde optræde, og svarede derfor blot med et kort Ja, idet jeg skyndsomt steg i Land.

«Hov!» raabte han efter mig. «Bi lidt og tag mig med!»

Men jeg lod, som om jeg ikke hørte ham, og gik op imod Kroen.

I Døren mødte jeg Kromanden, der syntes at have været urolig over min lange Udeblivelse og nu modtog mig med en glad Genkomsthilsen. Ogsaa Krokonen, den gamle Heks, viste sig med sit indbundne Hoved og bød mig Velkommen. «Nu kan De vel trænge til at faa noget i Livet,» sagde de begge. «Kom nu ind og ta' en Bid Brød!»

Men jeg svarede, at jeg ikke var sulten, og skyndte mig op paa mit Loftskammer for i Ro at tage Bestemmelse om, hvorledes jeg skulde forholde mig.

Dette viste sig imidlertid at være vanskeligere for mig, end jeg først havde tænkt. Jeg følte snart, hvor svært det vilde blive at tage en saa brat Afsked med dette frie, raske Naturliv, hvori jeg efterhaanden helt var gaaet op, og vende tilbage til Studerekammerets Slid og Støv . . . Ja, det var næsten, som om den Uhygge, der nu var kastet ind over Livet her, blot gjorde det end mere tillokkende. Desuden manglede jeg Mod til et aabenlyst Brud

med mine hidtidige Venner, over hvilke jeg personlig jo egentlig ikke havde Grund til at beklage mig, og det vilde ikke blive let for mig at finde paa et nogenlunde sandsynligt udseende Paaskud for et saa pludseligt Opbrud.

Tilsidst bestemte jeg mig derfor til endnu en Dags Tid eller to at holde gode Miner til slet Spil, for at jeg kunde faa Lejlighed til at forberede Krofolkene paa min Afrejse . . . Jeg skiftede altsaa mit vaade Tøj og gik ned i Stuen.

Her havde man netop endt Aftensmaaltidet og var i Færd med at rydde Bordet til det sædvanlige Kortspil. Andreas sad allerede indhyllet i en tæt Shag-Sky for Enden af Bordet, med begge Fødderne oppe under sig og de lange, røde Muffediser trukket op paa Armene, — ligesom utaalmodig efter at tage fat. Kromanden stod foran den udtrukne Dragkisteskuffe og rodede med Kortene, mens Kristian sad fremoverbøjet henne under Vinduet og saa' tavs og melankolsk ned mod Gulvet.

«God Aften igen!» udbrød jeg, idet jeg — ikke uden Anstrengelse — søgte at gøre

min Stemme munter, for at ingen skulde mærke nogen Forandring paa mig.

Henne ved Bordet løftede Krokonen en krum Haand op til sin indbundne Pande og mønstrede mig mistænksomt med sine smaa, rødrandede Hønseøjne.

«Naa!» sagde hun endelig, tilsyneladende beroliget. «Skal det saa itte være en Bid Brød?»

«Nej Tak. Jeg er virkelig ikke sulten . . . Men lad os faa en Bolle Bryg i Aften, Mo'er! Jeg synes, jeg trænger til noget, der kradser.»

«Det er hørt!» raabte Andreas og slog Næven i Pladen. Han syntes allerede at være lidt «paa en halv» og var ravnehæs af at have sovet under aaben Himmel.

Vi anbragte os omkring Bordet, og snart var Spillet i fuld Gang. Men skønt jeg hele Tiden smagte flittigt paa Krokonens stærke og varme Bryg, formaaede jeg ikke at frigøre mig for den Følelse af Uhygge, som især Andreas' Nærværelse indgød mig. Jeg kunde nu ikke forstaa, at jeg ikke allerede for længe siden havde anet Uraad, saaledes forekom alt mig

nu mistænkeligt. Blot jeg saa' paa Andreas' lille, snavsede Haand, hvormed han hastigt greb efter Kortene paa Bordet, fór der et lille Gys igennem mig, fordi jeg bestemt syntes at kunne skimte røde Rande af Blod under Neglene. Ogsaa gik det først nu op for mig, at den mærkelige Lugt, jeg altid havde kunnet spore fra hans Haar og Klæder, bar en umiskendelig Mindelse af Vildt, . . . og mens jeg rent i Taaget spillede mine Kort, indsnuste jeg frygtsomt denne stramme, bedøvende Lugt, der pludselig ligesom hensatte mig til udstrakte, maanebestraalede Skovtykningers tyste og vilde Ensomhed.

Alligevel kunde jeg ikke underkue den Følelse af Beundring, jeg vedblev at nære for ham; ja det var, som om jeg egentlig først nu tilfulde begreb den Berømmelse, der hvilede over hans Navn. Jeg forstod, hvilken æventyrlig Dumdristighed, hvilken forbløffende Snuhed der skulde til for at øve Krybskytteri her paa Grevens Enemærker. Kristian havde ofte nok fortalt mig om, hvorledes Skovfogdens Folk havde Ordre til hver maanelys Nat

at gennemstrejfe alle Skovene med Sporhunde og ved mindste mistænkelige Bevægelse i Løvet øjeblikkeligt at fyre, — og jeg kunde tænke mig, at de med særlig Fornøjelse vilde uskadeliggøre netop Andreas Hals, fordi det sikkert nok fortrinsvis var ham, disse Efterstræbelser galdt.

Da Klokken blev ti, kastede Andreas sine Kort henad Bordet og rejste sig.

«Naa!» sagde han, idet han gjorde et Førsøg paa at gabe og strække sig. «Nu maa man vel se at komme hjem i sin Bet!» I det samme skævede han med et svedent, halvdrukkent Smil hen til Kromanden og Kristian, der begge paa én Gang saa' bort.

Jeg rejste mig øjeblikkeligt, sagde Godnat og gik hurtigt op paa mit Loftskammer.

Her lukkede jeg lydløst det lille Gavlvindue op og blev staaende med tilbageholdt Aandedræt for at lytte. Mit Hjærte bankede, og den Svimmelhed, der i den sidste Tid saa ofte betog mig, saasnart mit Sind kom i stærk

Bevægelse, gjorde et Øjeblik alt ganske lyserødt for mine Øjne.

Lidt efter hørte jeg Gaarddøren knirke . . . Kristian og Andreas kom ud. Der blev ført en kort, lavmælt Samtale imellem dem, hvorefter Kristians tunge Træsko vandrede over Gaardspladsen og forsvandt ind i Staldlængen, hvis Dør blev lukket efter ham. Samtidig saa jeg Andreas' Skikkelse liste som en Skygge ud af Havelaagen, standse et Øjeblik og derpaa langsomt forsvinde over Stakkepladsen ind imod Skoven . . . paa de bløde, lydløse Galoscher, hvis Hensigtsmæssighed jeg nu forstod.

En Rand af Maanen var netop kommen op over en kulsort Skyklump i Øst og kastede hvide Lysblink ud over Fjordens fraadende Vande. Inde fra Skoven lød en dump Brusen, og rundt om Kroens Længer svøbte Stormen sig med Klagelyd som af et saaret Dyr.

Jeg blev staaende aandeløs og stirrede ud. Skønt Andreas' Skikkelse hurtigt forsvandt i Mørket, var det for mig, som om jeg alligevel kunde følge ham paa hans listende

Gang langs med Markskellet og ind i Skoven, hvor denne var mørkest og tættest. Jeg blev staaende saa længe, at jeg tilsidst følte mig ganske gennemisnet af Kulde. Saa lukkede jeg endelig og krøb i Seng.

Men jeg kunde ikke finde Ro — som en Skygge vedblev min Tanke at forfølge Andreas gennem Skoven. Jeg saa' ham snige sig frem ad de skjulte Stier, krybe gennem Tykninger, standse og lytte med disse forunderlige Flagermusøren, der gennem Stormbrag og Bladesus skulde kunne høre Fodtrin i hundrede Favnes Afstand. Jeg saa' ham staa bag Træstammerne og spejde rundt med sine smaa, af Jagtiver skinnende Øjne; . . . og jeg saa' ham sidde sammenkrøben under de nattevaade Buske i den Stilling, jeg kendte fra Kortspillet nede i Krostuen, — med begge Fødderne oppe under sig og fremadludende Skuldre — ubevægelig som en Mus, mens Skovfogdens Folk drog forbi i Maaneskinnet mellem de høje Bøge.

Omsider faldt jeg et Øjeblik i Slummer. Men pludselig fór jeg atter op, fordi jeg bestemt syntes at have hørt Lyden af et Skud. Jeg

kom formelig til at ryste over hele Kroppen ved Tanken om, at Andreas maaske i dette Minut havde gjort en lykkelig Fangst . . . Jeg saa' øjeblikkeligt den hele Scene lyslevende for mig: det sprællende Dyr paa Jorden, Andreas' Sejrssmil, idet han bøjede sig over det for at give det Fangst, det dampende Blod i Græsset, de bristende Øjne, den hæse Dødsstønnen . . .

Jeg havde rejst mig over Ende i Sengen og stirrede gennem Vinduet ud paa Himlen, paa Fjorden og de svajende Trætoppe. Luften var bleven lysere derude, Skyerne havde spredt sig noget, og en bleg Maanestribe faldt ind over mit Gulv . . . Jeg kunde næsten ikke udholde at blive liggende i Sengen, hvis tunge og mugne Hvergarnsdyne var nærved at kvæle mig. Jeg maatte til sidst ligefrem kæmpe med mig selv for ikke at give efter for en vanvittig Lyst til strax paa Stedet at springe op og trække i mine Klæder, liste mig ned ad Trappen, tage Bøssen fra Knagen og snige mig ud i Skoven for at opsøge Andreas og dele hans Farer og Triumfer. Hvad havde

jeg at frygte? Og hvad var der egentlig at forarges over? For Pokker! Et Par Dyr mere eller mindre gjorde dog ikke Greven hverken rig eller fattig. Og desuden — naar man ikke vilde søge sine Æventyr dèr, hvor de endnu fandtes i denne regelrette Verden, kunde man lige saa godt være bleven hjemme hos sine gamle Tanter og deres Thevands-Selskaber.

Ved Erindringen om mine gamle, snerpede Tanter kom jeg pludseligt til at tænke paa min unge Fiskerkone.

Du gode Gud! . . . Hvad maatte hun dog anse mig for, siden jeg igen saa meningsløst havde forladt hende! Jeg erindrede dunkelt et Par forbavset spørgende Øjne, hvormed hun havde set paa mig, da jeg tumlede ud af Døren . . . og jeg blev med ét saa rasende ved at tænke paa, at jeg i min Dumhed atter havde ladet dette lækre Stykke Vildt slippe mig af Hænde, at jeg formelig ruskede mig selv i Haaret. — Men nu skulde det ogsaa være forbi med dette ynkværdige Pjalteri! Til Helvede med al den Snusfornuft! . . . Det stod nu fast: jeg vilde ikke rejse hjem! Jeg vilde ikke vende

tilbage til Familielivets Fængsel og de forhadte Bøger! Komme, hvad der vilde, — jeg vilde blive her og nyde min Ungdom som den frie Zigøjner, efter min egen, stormende Lyst! . . . Allerede i Morgen vilde jeg sejle over til Pynten og forny mit Besøg. For det hastede! Det galdt om at benytte Tiden, inden Fiskerne kom hjem . . . Hallo! Det var ogsaa et Slags Krybskytteri! Et lystigt Fuglefængerliv! . . . Vogt dig nu, min smukke Fiskerinde! I Morgen er du i mit Bur! Og vogt jer, alle I unge Piger og Koner! Jeg skal jage jer alle i mine Garn! Ja — ved Himlen! — jeg skal blive en Mesterskytte! Hallo! — —

VIII.

Efter en kort og urolig Søvn vaagnede jeg i Dagbrækningen ved en ensformig plaskende Lyd udenfor mit Vindue. Jeg sprang op af Sengen og kiggede ud. Det øsregnede.

Det er godt! tænkte jeg, — saa faar vi fint Vejr til Middag; og naar de andre putter Næsen under Dynen, lægger jeg ud med min Skøjte og begynder min Jagt!

Friskt Mod!

. . . Men Formiddagen havde nær aldrig faaet Ende. Jeg kunde ikke komme uden for en Dør, saaledes oversvømmedes efterhaanden alt af Vand. Inde fra Skoven lød vedvarende den uhyggelige Brølen som af et lidende Dyr, og nu og da hvirvlede Stormen de fattige Løvrester højt op i Luften og formørkede den

graa Himmel ligesom med Skarer af forvildede Fugle.

Jeg maatte nøjes med at staa i den aabne Forstuedør og gennem Regnsløret stirre ud paa den Vej over Fjorden, ad hvilken alle mine elskovsdrukne Tanker stormede frem — som mit Bryllupstogs vilde Forridere. Undertiden, naar Uroen og Længslen overvældede mig, drev jeg omkring oppe paa Loftet eller ude i Staldene og Udhusene, idet jeg blot omhyggeligt undgik saavel Foderloen, hvor Kromanden stod og skar Hakkelse, som Tærskeloen, hvorfra Kristians ensformige Plejlslag havde lydt hele Formiddagen. Derimod kom jeg ind i Svinehuset netop i det Øjeblik, da den store Griseso med et højt, arrigt Smertensskrig begyndte at føde. Jeg havde aldrig før set et Væsen komme til Verden og blev derfor straks temmelig betuttet. . . . Men snart vakte Sagen min levende Interesse, og jeg blev staaende ved Baasen for ret at betragte dette mærkelige Naturskuespil. Det store, stridhaarede Dyr havde lagt sig om paa Siden i en Rede af Halm, som det havde dannet sig

i den mørkeste Krog af det snevre Aflukke. Den hvide Fraade stod det ud af Munden, og hele Kroppen var i den voldsomste Bevægelse. Hver Gang Veerne kom over det, spjættede det krampagtigt med Benene, søgte forgæves at rejse sig, lagde derpaa Nakken tilbage og udstødte halvt undertrykte Skrig. Saa tav det pludseligt og krummede sig sammen, trak alle fire Ben op under sig . . . og en ny Unge blev født. I Løbet af en Timestid kravlede allerede henimod en halv Snes af disse smaa langstrakte, underlig aaleglatte Væsner lystigt rundt om Moderen, snublende over deres egen eller de andres lange Navlestreng, medens de i Blinde søgte Moderens Pattevorter. Kromanden, der imidlertid var kommen til Stede og strax var skrævet over Indhegningen, havde stillet sig hen imellem dem til deres Beskyttelse. Med en tyk Kæp huggede han af al Magt Soen over Ørene, saasnart den vilde løfte Hovedet; . . . thi Dyret, der vedblivende laa i heftige Fødselssmerter, søgte i sit Raseri at undlive sit eget Afkom, og allerede laa et Par af Ungerne ynkeligt ihjelbidte i Baasen.

Først efter over to Timers Forløb bragte det udmattede Dyr under en ligesom selvopgivende Stønnen den sidste — den femtende — Unge til Verden.

I den Sindsstemning, hvori jeg befandt mig, gjorde Synet af Dyrets Lidelser en ganske forunderlig Virkning paa mig. Ved hver af dets Krampetrækninger fremkaldtes der hos mig en Nerverystelse, der ingenlunde var ubehagelig, . . . og jo længere Veerne varede, jo heftigere Dyret led, des stærkere følte jeg, hvorledes hele mit Legeme sitrede af øm Forventning.

Imidlertid var Regnen udenfor bleven ved at strømme; og da den endnu ved Middagstid ikke var holdt op, ja end ikke havde sagtnet, begyndte jeg for Alvor at tabe Taalmodigheden. Hvert Kvarter kiggede jeg ud af Forstuedøren, men bestandig hang Himlen lige trøstesløst lergraa over mit Hoved, og der var ikke mindste Blaanen at spore rundt i Horisonten. Langholmen og de nærmeste Enge ovre paa den anden Side kunde akkurat skimtes gennem Regnsløret, men selve Fjor-

dens Flade laa skjult ligesom under et bølgende Taagetæppe, og op over Skoven stod en Røg af Vand.

At begive mig ene ud paa Søen under saadanne Forhold turde jeg slet ikke tænke paa. Baaden vilde blive fuld af Vand, inden jeg var naaet Halvvejen ud til mit Bestemmelsessted. Jeg gik omkring oppe paa mit Loftskammer og bed mine Negle i Raseri . . . og alligevel kunde jeg ikke opgive Haabet om en Bedring. Men hen paa Eftermiddagen lagde Blæsten sig ganske, og Regnen tog da fat med fordoblet Styrke. Det blev et Skybrud, hvortil man i Mands Minde ikke havde kendt Mage. Regnen ligesom kastedes ned spandevis, og alle Omgivelserne formørkedes af de nedstyrtende Masser. Krostedet selv laa tilsidst og formelig svømmede i et gult, bundløst Ælte, og inde i Stuerne var der Klokken fire saa mørkt, at man næppe kunde se fra Væg til Væg.

Da brast mit sidste Haab, og jeg gik ned til Krokonen for ved et Glas af hendes «Bryg»

at dulme Græmmelsen over at skulle vente endnu et Døgn paa at naa mine Længslers Maal.

Ved Aftenens Frembrud indfandt Andreas sig, iført Træskostøvler og sort Oliekappe med Hovedhætte. Ved Synet af hans Skikkelse paakom der mig strax lidt af den foregaaende Aftens Uhygge samtidig med, at jeg følte en forunderlig heftig Trang til at slutte mig rigtig inderlig til ham og betro ham min Modgang. Men han saa' selv denne Aften ualmindelig tvær og utilgængelig ud, saa jeg kunde forstaa, at Uvejret ogsaa for hans Vedkommende havde krydset hemmelige Planer.

Lidt efter kom Kromanden og Kristian ind fra Stalden, og da vi i Tavshed havde fortæret vort Aftensmaaltid — en Pande varm Stegeflæsk med kolde Kartofler — tog vi fat paa vort sædvanlige Sjavs-Spil.

Men skønt især Andreas og jeg skyllede usædvanlig flittigt i os af Krokonens skoldhede Kaffepunsch, — og jeg havde efterhaanden lært mig til at taale en halv Snes Kopper paa en Aften — genvandt vi kun yderst langsomt Humøret. Oftest hørtes kun den

gurglende, brusende eller boblende Lyd derude fra Regnen, der ustandseligt blev ved at styrte ned, og hvis kolde Væde efterhaanden ligesom trængte ind gennem selve Stuens Lervægge og op gennem dens Gulv, ja tilsidst bogstaveligt begyndte at dryppe ned til os gennem Tag og Loft.

Mellem Andreas og os andre opstod der lidt efter lidt en stum men heftig Kappestrid. Andreas var nemlig bleven som besat af en hidsig Lyst til at tilrane sig alle Spillene. Selv om han ikke havde andet end et Par Fedekort paa Haanden, overbød han regelmæssigt selv den, der meldte i Klør; og jo mere han drak, og jo kraftigere Regnen plaskede udenfor, des vildere blev hans Spil, des højere gjorde han Indsatsen, og des voldsommere huggede han Kortet i Bordet, saa Kopperne dansede.

Pludseligt løftede han Hovedet, stirrede stift og lyttende ud i Luften og udbrød derpaa:

«Tys! . . . Hører I ikke?»

«Hvilket?» spurgte vi alle forundret.

«For Fanden! Kan I ikke høre? Der er nogen, der raaber!»

Vi lyttede alle. . . . Og virkelig hørte vi nu en fjærn Menneskestemme skrige — enstonigt og uopholdeligt.

«Det er ovre fra Langholmen,» sagde Kristian. «Det er en, der vil færges over.»

«I dette Herrens Vejr! Og paa denne Nattetid!» udbrød den gamle.

Vi rejste os alle fire og gik ud i Forstuedøren, hvorfra vi strax ganske tydeligt kunde høre det skingre og ligesom fortvivlede Raab gennem Regnplasket. Det lød helt uhyggeligt derude fra den begsorte Nat, hvor ikke et Lyspunkt var at øjne.

«Hvad kan det dog være?» spurgte jeg ganske ængstelig.

«Jeg tænker, det er en, der skal hente Jordemoder,» svarede Kromanden.

«Men henter de da hende herovre?»

«Ja, det hænder sommetider, naar deres egen er i Forretning og det kniber haardt.»

«Men i dette Vejr! . . . Desuden maa de vel have en Læge derovre?»

«Ja, men han er netop rejst væk.»

«Aa, Fanden! Naar det ikke er andet!» udbrød nu Andreas utaalmodigt. «Lad os saa bare komme ind! Det er jo ikke tænkeligt for noget Menneske at komme over Stranden i dette her Kattemørke, og før om to-tre Timer kommer Maanen ikke op. Hvad kan det saa hjælpe? . . . Lad os komme ind til Sjavsen, Børnlille! Jeg havde Forhaanden!»

Men Kromanden blev staaende og stirrede betænkeligt ud i Regnmørket.

«Det er ellers fælt, saa han skriger,» mumlede han. «Der maa ligegodt være noget meget galt paa Færde. . . . Hvad siger du, Kristian?»

Kristian, der ligeledes havde staaet raadvild og tygget paa sit lille lyserøde Overskæg, brummede endelig:

«Det er vist bedst, jeg ser derover.»

«Men tror du ogsaa, det gaar an,» sagde den gamle. «Man kan ikke se en Haand for sig.»

«Aa — jeg kan jo da prøve det,» svarede Kristian og langede op efter en Sydvest og

en Stortrøje, der hang paa Forstueknagen. Derpaa fik han en Lygte tændt og gik rolig ud i Regnen.

«Husk paa, at du holder godt i Nord, Kristian!» raabte den gamle efter ham. «Strømmen er landgaaendes!»

Vi hørte ham rumstere nede i Baaden, bruge Øsekoppen og lægge Tofterne til rette; og snart peb Toldene under hans sejge Aaretag.

Imidlertid var Skrigene fra Langholmen forstummede. Manden derovre havde aabenbart kunnet skimte Skæret fra Kristians Lygte og havde deraf sluttet, at han var bleven hørt. Regnen var ogsaa i dette Øjeblik sagtnet en Smule, og Luften var derved bleven lidt lysere.

«Gud ved, om han slipper over,» mumlede Kromanden ligesom for sig selv.

«Hvad Fanden vilde han ogsaa paa den Galej,» sagde Andreas gnavent og skuttede sig. «Det ligner jo ikke noget at raabe Folk op midt om Natten. Fyren skulde bare ha'e haft Lov til at staa derovre og skrige sig Lungerne ud af Halsen, saa fik Kællingen sgu nok kælvet imens. Det maa da ogsaa være et

godt Bondefjols, naar han kan tænke paa at faa Madammen med sig i et saadant Hundevejr. . . Jeg kender sgu nok Madam Svendsen! Hun letter Fanden gale mig ikke sin Fedtegump af de varme Fjer, uden at de kan klingre godt med Sølvtøjet for hende.»

Jeg fandt, at Andreas havde Ret. Den gode Kristian var virkelig lidt for enfoldig. Der var ikke Spor af Mening i at sætte hele denne Komedie i Scene til ingen Verdens Nytte.

I over et Kvarter blev vi staaende i Døren og ventede paa, at Baaden skulde komme tilbage. Endelig dukkede Skæret af Lygten atter frem af Mørket, og lidt efter hørtes Lyden af Aarerne.

«Fandt du over, Kristian?» raabte strax den gamle, da Baaden tørnede mod Broen.

«Ja,» lød Kristians Stemme dernede fra.

«Har du nogen med dig?»

«Ja.»

«Er det efter Madam Svendsen?»

«Ja.»

Lidt efter nærmede Lygten sig, og i dens rødlige Skær saa' vi nu ved Siden af

Kristians tunge, kæmpebyggede Skikkelse en lille dvergagtig Person, der syntes næppe at kunne slæbe sig frem af Forkommenhed. Aldrig havde jeg set en saa ynkværdig Skabning! Paa Hovedet bar han en gammel rundpuldet Hat, der hang ham helt ned over Øjnene, og hvorfra Vandet løb som fra en Tagrende. En stor Skødefrakke og et Par alt for lange Benklæder sad som klistret fast til hans Krop, og allerede i halvhundrede Alens Afstand kunde vi høre hans Fødder sjuppe i de vaade Sko. Hans Ansigt, som Lygteskæret særlig stærkt oplyste, var ganske ligagtigt, hele hans Legeme rystede af Kulde, og de smaa Øjne saa sig omkring med et saa forskræmt og forvildet Blik, som om Rædselen var nærved at berøve ham Forstanden.

Da han naaede hen imod Kroens Gavl, bag hvilken Vejen drejede ind til Skoven, nikkede han hastigt Farvel til Kristian og forsvandt.

«Hov,» raabte Kromanden efter ham. «Kender du Vejen?»

Kristian drejede Lygteskæret om efter ham, og vi saa' ham atter et Øjeblik dukke op som et Spøgelse i Mørket.

«Naar du kommer op til Bakken, skal du dreje til venstre,» vedblev Kromanden. «Saa gaar Vejen ret frem gennem Granskoven lige til Egby — —»

Men Fyren var allerede igen forsvunden.

«Det var da en løjerlig en!» mumlede den gamle. «Var det mon den nye Mand derovre fra Overdrevet, Kristian?»

«Ja, saadan sa'e han.»

«Han saa' da grumme sølleagtig ud.»

«Ja, men nu faar han sgu kæmmet sig,» sagde Andreas. «Lad os bare komme ind og faa os en Opstrammer. Det kan vi sgu trænge til efter dette her! . . . For nu bliver vi dog nødt til at sidde oppe og vente, indtil Fjolset kommer tilbage.»

«Ja, det gør vi vel,» sagde Kromanden betænkelig. «Og det kan jo vare et Par Timers Tid eller mere.»

«Naa! Saa maa vi sgu ha'e os en ordentlig Varmedunk, Fatter! . . . Og en Bid Brød kan vi ogsaa snart trænge til igen. Jeg er nær ved at blive fastende!»

IX.

Der var virkelig ikke andet for — vi maatte forberede os paa at sidde oppe den halve Nat, i Fald vi vilde afvente Resultatet af den stakkels Mands Anstrengelser. Jeg for min Del havde ikke det mindste derimod. Jeg følte mig tværtimod helt forfrisket ved Udsigten til at opleve en indholdsrig Nat, der mulig kunde give mig lidt Erstatning for Dagens Skuffelser.

Jeg istemte derfor øjeblikkeligt Andreas' Anmodning om en Bid Brød «til at holde Øjnene aabne med»; og skønt Sørine, den tykke Tjenestepige, i Aftenens Løb som sædvanligt havde set sit Snit til at klæde sig af og liste op i sin Alkove, bag hvis blomstrede Forhæng hendes trygge Snorken allerede længe

havde lydt, hjalp der nu ingen kære Mo'er — hun maatte vækkes og i vort Paasyn purres ud for at være Krokonen behjælpelig med at tænde Ild i Køkkenet og dække Nadverbordet paa ny.

Andreas opslog en sand Halleluja-Latter, da det rødmende Pigebarn stak sine tykke, hvide Ben ud af Sengen og hurtig krøb hen bag Kommoden for at kaste Skørterne om sig.

Mens vi spiste og bag efter, da vi havde faaet brygget os en Kande varm Punsch, gled Talen efterhaanden fra vor mærkelige Færgepassager over paa de forskellige andre mystiske eller navnkundige Personer, der i Tidens Løb var bleven overførte her. Paa dette Punkt havde den gamle Kromand en lang Erfaring at tale af, idet han i over fyrretyve Aar havde besørget Færgefarten her. Han fortalte om de to berømte Onsved-Mordere, som han en Middagsstund havde sejlet over Fjorden uden at ane, hvem de var, . . . og om den unge, smukke Comtesse fra Rugnæs, der en stormfuld Høstaften — omtrent som denne — var flygtet bort med Huslæreren paa Slottet,

iført Tjenerens Liberi, saa at Kromanden, der var bleven kaldt op af sin Seng ved deres Raaben, ikke havde kendt hende, men paa Overfarten budt det lille skælvende Menneske en Skraa til at varme sig paa.

Efter disse Historier kom vi naturligt til at snakke om allehaande andre hemmelighedsfulde eller uhyggelige Begivenheder, som knyttede sig her til Egnen, og navnlig om de vilde Røverbander, der i Aarhundredets Begyndelse havde slaaet sig ned i disse Skove og gjort dem berygtede i hele Landet.

Kromanden, hvem Opfriskningen af disse mange gamle Erindringer gjorde usædvanlig livlig og meddelsom, fortalte blandt andet følgende:

Det var en mørk og regntung Vinternat, at en af Egnens daværende Proprietærer kom kørende inde fra Købstaden. Han havde været derinde med et Læs store Fedesvin — de saakaldte «Hamburgsvin» — og var desaarsag vel spækket med gode Pengesedler. Da han kom i Nærheden af Storskoven, som han skulde igennem, fik han ved Vejkanten Øje

paa en gammel Kælling, der stønnende og klagende hinkede frem gennem Pløren ved Hjælp af en tyk Støttestav og med Skørtet slaaet op over Hovedet. Hun bad saa hjærteskærende om at maatte faa Lov til at age med, at Proprietæren, som ellers ikke gærne tog fremmede Folk op paa Vognen ved Nattetid, strax standsede og endog stak en Haand ud over Vognkanten for at hjælpe hende op paa Agebrættet ved sin Side. De kørte derpaa ind i Skoven. Men Kællingen sad saa underlig stille og var ikke til at slaa andet ud af end denne ynkelige Stønnen og Hosten, saa Proprietæren tilsidst blev helt mistænksom. Da de naaede en Lysning i Skoven, tog han sin Passager nærmere i Øjesyn, og nu opdagede han under Skørtet og de mange Tørklæder, hvormed Hovedet var tildækket — et stort, rødt Fuldskæg.

Aha! tænkte han. En Bandit altsaa!

Proprietæren var en Mand, der ikke tabte Vejret i en snever Vending. Han standsede med et Ryk sine Heste og udbrød:

«Saa, for Satan! Dér tabte jeg sgu min Pisk! . . . Aa, Mo'erlille, kan I ikke kravle

ned efter den. Jeg tør ikke slippe Hestene, skal jeg sige jer. Det er et Par unge Labaner, som I ser. Pisken ligger bare to Skridt herfra, og jeg skal nok hjælpe jer op igen!»

Banditten sad lidt, som om han betænkte sig. Tilsidst kravlede han dog ned af Vognen . . og ikke saa saare havde hans Haand sluppet den, før Proprietæren tog Pisken op fra Vognbunden, hvor han havde holdt den skjult, og lod den hvine hen over Ørene paa Hestene, der øjeblikkeligt fór afsted som et Par skræmte Hjorte.

Da Banditten mærkede, at han var holdt for Nar, opløftede han først et højt Skrig og udstødte derpaa gennem en Fløjte en gennemtrængende Piben.

Ja saa! Der er flere! tænkte Proprietæren hed om Ørene og lod atter Pisken suse hen over de fremstormende Dyr.

I det samme hørte han paa begge Sider af Vejen Lyden af Folk, som hastigt brød sig gennem Underkrattet . . . Kviste, der knækkede, og Løv, der raslede. Pludselig sprang en Mand op af Vejgrøften med et vildt Skrig og vilde gribe Hestene i Bidslerne. Men han kom for langt

frem — Vognstangen ramte ham lige i Brystet og med et Brøl rullede han som et Pindsvin tilbage i Grøften.

«Skyd! Skyd, for Satan!» raabte nu en hæs, forpustet Stemme lige bag Vognen.

«Jeg tabte Fænghætten . . .»

«Saa, for Djævlen, saa skulde da . . .!»

Imidlertid mærkede Proprietæren, at en af Banditterne havde faaet fat i Bagsmækken af Vognen og — trods dennes rasende Fart — søgte at entre op i den. En Knippel var i Forvejen kastet op i Vognbunden, og idet han vendte sig om, saa' han allerede Banditten sværtede Ansigt og ene Knæ over Bagsmækkens Kant.

Her var gode Raad dyre. Han turde ikke slippe Tøjlerne — — — — — —
— — — — — — — — — —
— — — — — — — — — —

Saa langt var Kromanden kommen i sin Fortælling, da vi pludselig alle saa' forskrækkede op ved Lyden af en galloperende Hest, der svingede om Gavlen og derpaa standsede uden for Vinduet.

I det samme blev der banket haardt paa Ruden og raabt nogle Ord ind til os.

Vi fór alle i Vejret.

«Hvad Fanden er det?» hviskede Andreas, kendelig bleg, og saa' sig omkring, som om han søgte et Skjulested.

Vi stod en Stund og saa' raadvilde paa hinanden, mens Stemmen uden for blev ved at raabe. Endelig tændte Kristian Lygten og gik ud i Forstuen for at lukke op. Bag efter ham gik Kromanden, og tilsidst fulgte — skønt lidt nølende — ogsaa jeg.

Der udenfor holdt, belyst af Skæret fra Vinduet, en tilhyllet Rytter paa en dampende Hest. Regnen var næsten hørt op, men Himlen var endnu kulsort af Skyer.

«Er det jer, Kromand?» spurgte Rytteren.

«Ja. — Hvem er I, med Forlov?»

«Hi! Jeg er jo Sognefogden. Jeg vilde blot sige jer, at dersom I i Nat eller i Morgen tidlig skulde færge nogen over, som I ikke kender til, saa maa I holde ham fast, indtil jeg kommer igen. Der er kommet Telegram ovre fra Arresthuset, at Mestertyven er brudt ud i

Eftermiddag, og kanske han kunde tænke paa at tage den her Vej . . .»

«Mestertyven!» udbrød vi alle tre.

«Hvordan ser han ud?» spurgte Kromanden.

«Det skal nok være en bitte Person med et stort Ar tværs over Ansigtet, og saa hinker han paa det ene Ben. I kan strax kende ham.»

«Men — Pokker da! Saa har det saamænd ikke været andre end ham, vi færgede over for en Times Tid siden . . . han er sgu allerede langt borte herfra.»

«Det er vel Løgn da! Hvad Vej tog han?»

«Han tog gennem Skoven.»

«Naa — saa er det godt. Saa napper vi ham nok! For vi har sat Poster ud langs med hele Sognevejen, saa den kan han ikke slippe over . . . Men I maa ligegodt passe paa, Kromand — for han kunde kanske tænke paa at smutte tilbage igen, dersom han skønnede, at han var kommen i en Fælde her. Er Kristian hjemme?»

«Ja — det er mig.»

«Hør, Kristian — kunde du ikke holde et bitte Øje med Skovstranden i Nat . . . der ligger saa mange Baade dernede, og han skulde dog nødig stikke i Søen for os igen. Jeg skal nok sende dig et Par Mand, om jeg kan . . . Men du maa ta'e Skydetøj med dig, for han trækker Kniv, den Satan!»

«Maa vi skyde?» udbrød jeg, allerede blussende af Kamplyst.

«Hvem er det?» spurgte Sognefogden ved Lyden af min fremmede Stemme.

«Aa, det er et ungt Menneske, der har boet hos os i Sommer.»

«Naa, Københavneren! . . . Ja, nu kan De sgu komme paa Jagt!» lo Sognefogden. «Men I maa sgu ikke skyde uden til Nødværge — og kuns i Skankerne, husk paa det! . . . Naa, ja nu har I jo nok forstaaet mig. Lad mig nu se, I passer godt paa — I skal nok faa jeres Ulejlighed betalt, véd I vel. Der er sat tyve Kroner ud til den, der fanger ham. Naa, Farvel — nu maa jeg afsted!»

Han huggede begge Hælene i sit tunge, forpustede Dyr og travede bort.

X.

Da jeg vendte mig om, stod jeg Ansigt til Ansigt med Andreas, der imidlertid havde listet sig herud inde fra Stuen og stillet sig i Skjul bag ved os.

«Naa!» udbrød jeg. «Nu bliver her Løjer! . . . De tager da med?»

«Aa, jeg véd sgu ikke,» sagde han med Hænderne i Lommen og skuttede sig. «Jeg synes sgu ikke, jeg gider . . . i et saadant Hundevejr! Føj!»

Han vendte sig om og spyttede.

«Aa, sikke noget Snak . . . De skal sandelig med! Det regner næsten ikke mere, og det bliver jo snart maanelyst! . . . Vær nu skikkelig, Andreas . . . hører De? Vi skal nok faa det gemytligt! . . . Jeg tager min lille

Dunk med mig, De véd . . . med Cognac! . . . Og Cigarer!»

Han stod og smilte halvt spottende af min Ivrighed, indtil mine sidste Ord endelig ombestemte ham.

«Naa ja! Lad gaa da! . . . Vi kan jo se, om vi kan faa Snus paa Fyren. Der vanker jo ogsaa et Par Smaaskillinger, om vi hitter ham!»

«Bravo, Andreas!»

Jeg sprang op paa mit Loftskammer for at gøre mig i Stand. Da jeg lidt efter, iført islandsk Trøje og Skindhue, kom tilbage til Forstuen, traf jeg her Kristian, der kom ud fra Køkkenet i Søstøvler og med Lygte i Haanden. Inde i Stuen, hvortil Døren stod aaben, var der tomt, og over Bordet med Kopper og halvtømte Glas gød Blik-Lampen et hendøende Skær, mens det klukkede i den sidste Draabe Olie.

Kristian saa' sig først forsigtigt om og sagde derpaa sagte:

«Jeg hørte, De talte til Andreas om, at

De vilde følges med ham . . . men det skulde De ikke.»

«Hvad vil det sige? Hvorfor skal jeg ikke det, maa jeg spørge?»

«Ja, det kan jeg ikke saadan sige Dem . . . Men vil De følge mit Raad, saa skulde De ikke gøre det . . . Det vilde ikke ta'e sig rigtig godt ud, om nogen traf Dem inde i Skoven sammen med Andreas . . . De kan stole paa, hvad jeg siger!»

«Hvad er det for noget Snak!» sagde jeg forarget. «Hvad skulde det kunde gøre? De hørte vel ogsaa nok, at Sognefogden selv bad os om at rykke ud — og enten jeg gaar med den ene eller med den anden, kan vel være lige meget. For Resten gør jeg, hvad jeg selv vil, uden at spørge andre om Forlov, . . . og dersom De ikke har Lyst til at følge med, kan De saamænd meget godt blive hjemme!»

Med disse Ord tog jeg hastigt min Bøsse, som hang paa Knagen, og forsvandt ud af Døren.

Henne ved Gavlen af Krolængen traf jeg Andreas, der stod og nynnede en munter Melodi.

Han var i Olietøj og Træskostøvler og havde — Gud véd hvorfra? — pludselig faaet fat i en næsten ny, dobbeltløbet Bøsse, hvis Laas han var i Færd med at undersøge ved det svage Lysskær fra Stuevinduet.

«Naa, er De der!» sagde han og lo. «Saa De vil virkelig med ud paa Galejen?»

«Ja vist! . . . Men lad os skynde os, for ellers faar vi Kristian i Hælene, og han er saadan en løjerlig Tværdriver.»

«Naa, naa — ikke saa hidsig, Københavner! Jeg skulde jo ha'e kigget denne hersens lidt efter i Skrævet.»

«Ja, jeg ser, De har faaet Bøsse paa, Andreas!» sagde jeg og smilte. «Det synes jeg ikke, jeg har set Dem med før.»

«Ja, jeg fandt justement denne herre . . . og saa syntes jeg, det var bedst, at jeg ogsaa tog lidt Nysetøj med . . . Man véd jo aldrig, hvad der kan hænde. Kanske bliver det til et rigtigt Slag! . . . Har De husket Dunken?»

«Ja vel. Og Tobak og Cigarer!»

«Godt! Saa kan vi vel nok holde en Tørn ud. Lad os saa komme af Sted!»

Vi begav os paa Vej gennem den forfærdelige Pløre, der omgav Kroen, og kravlede derfra op paa Skrænten foran Skoven. Natten var endnu ganske bælgmørk, skønt Regnen næsten var hørt op. Kun et fint, vaadt Støv blev ved at slaa os i Ansigtet.

«Vi gaar vel ind i Skoven,» sagde jeg. Jeg kunde ikke se en Haand for mig og fulgte viljeløst Andreas lige i Hælene.

«I Skoven! Naa!» grinte han. «De er nok ikke bange! . . . Jeg tænkte ellers, vi lagde os her hen i Vejgrøften. For det var jo muligt, at Fyren skulde prøve at komme tilbage, naar han mærkede, at Sognevejen var spærret.»

«Nej, vist ikke nej! Vi vil sandelig ind i Skoven, Andreas! Dér har han saamænd nok forputtet sig. Desuden er vi mere for os selv derinde.»

«Mere for os selv,» gentog Andreas, idet han vendte sig om og standsede. «Hvad mener De egentlig med det, Københavner?»

Jeg havde i Virkeligheden ikke ment noget særligt med mine Ord. Men Tonen i

Andreas' Spørgsmaal indskød mig pludseligt en Tanke. Naturligvis! Her havde jeg jo den ønskeligste Lejlighed til uden stor Risiko at opnaa, hvad jeg sidste Nat saa heftigt havde attraaet: at deltage i Andreas' hemmelige Æventyr.

«For Fanden!» udbrød jeg. «Jeg mener naturligvis, at der maa vel være andet at skyde efter derinde, end netop den Tugthuskandidat! .... Jeg har længe nok længtes efter at faa mig en ordentlig spækket Dyreryg oven paa al den megen Flæskemad. Og nu vil jeg sgu se at faa Ram til en!»

«Hi! hi!» fniste Andreas igen og fortsatte sin Gang gennem Mørket. «De er sgu ingen billig Københavner! .... De tænker nok ikke paa, hvad det koster at skære sig en Mørbrad her, go'e Mand?»

«Det bryder jeg mig Fanden om! Skovfogden kan jo se, om han kan hitte mig! ... For Resten troede jeg heller ikke, at De var bange af Dem, Andreas?»

«Jeg? ... Jo, Død og Pine, jeg er saa ræd for Skovfogden som en Mus for en Katte-

Noksagt! Jeg ligefrem bævrer, saasnart jeg faar Snus paa Skoven!»

«Aa haa! Da finder De ellers Vejen godt nok i Mørke, kan jeg mærke.»

Han vendte atter Ansigtet om imod mig.

«De er nok med paa Noderne, kan jeg høre . . .»

«Ja, man har da Øjne i Hovedet! . . . For Resten finder jeg sgu ikke, der er noget ondt i, at man morer sig lidt. For Fanden! Der er jo Dyr nok i Skoven — —»

Jeg vilde til at begynde en lidenskabelig Lovprisning af hans Haandtering; men i det samme drejede han sig hurtigt om imod mig og lagde Haanden paa min Arm.

«Tys!»

Vi var krøbet over Skovgærdet og stod inde i et tæt Krat, mellem hvis vaade og slibrige Grene vi kun med Møje havde kunnet trænge os frem.

«Hørte De noget?» hviskede jeg, da vi en Stund havde staaet aandeløse over for hinanden og lyttet.

«Jeg syntes, der var noget, som puslede

. . . Lad os gaa her hen til højre, saa slipper vi ud af dette Kratteri.»

Han begav sig igen paa Vej, og jeg fulgte ham i Hælene, idet jeg næsten krøb hen ad Jorden for ikke at faa Grenene i Ansigtet. Mit Hjærte hamrede i Siden, og hver Nerve i mig var bristefærdig af Spænding.

«Bare Maanen dog vilde komme op, saa vi kan komme til at skyde, dersom der skulde vise sig noget,» hviskede jeg.

«Aa, De er jo helt tosset!» lo Andreas igen.

Endelig kom vi ud af Krattet, og nu fulgte vi i nogen Tid en vaad Sti, der var at gaa paa som Smør. Saa standsede Andreas paa ny, og i det samme hørte jeg oven over mig en hul, mørk Susen, der forkyndte, at vi var kommen ind i Højskoven.

«Bliv staaende her et Øjeblik,» sagde han. «Jeg vil bare gaa ned og se, om vi kan komme over Aaen . . . . Jeg skal nok finde Dem igen. Men gaa ikke længere frem, for saa dumper De ned i et Hul.»

Jeg adlød blindt. —

Mens jeg stod her ene i Mørket og med bankende Hjærte lyttede efter hver Lyd i min Nærhed, saa' jeg pludseligt et lille, hvidt Lys, der langt inde i Skoven skinnede paa en knudret Trærod og herfra løb op over hele Stammen og hurtigt bredte sig over den store Krone og over alle de hosstaaende Træer. Først da det mystiske Lys havde omspændt alle Omgivelserne, saa at jeg til hver Side kunde se dybt ind i den næsten afbladede Skov, gik det op for mig, at det var Maanen, der var kommen op.

Der gik en Gysning igennem mig af Henrykkelse.

Bare Andreas dog snart vilde komme! tænkte jeg og klemte uvilkaarligt Fingrene fastere om min Bøsse. — Nu kunde vi endelig for Alvor tage fat!

Jeg befandt mig umiddelbart ved Randen af et dybt og langstrakt Svælg, i hvis Bund jeg øjnede et blankt Vand, hvori en Række slanke Stammer og høje, brede Bøgekroner spejlede sig. Stedets natlige Skønhed berørte mig kun flygtigt. Alligevel gjorde Synet af

det et stærkt Indtryk paa mig, fordi det forekom mig paa besynderlig Maade bekendt. Omsider gik det op for mig, at det var mit gamle Drømmeskjul, «Almas Tempel», jeg stod over for — og jeg kom uvilkaarlig til at smile.

Herregud! tænkte jeg. Hvor jeg dog var en Nar den Gang! Et rigtigt Guds Ord fra København! . . . Hele den Del af mit Liv, der laa forud for mit Bekendtskab med Færgekroen, — mine latterlige Sværmerier, mine lyriske Udbrud, Alma Lindes engleblonde Skikkelse, mit lavendelduftende Hjem, mine Forældre og mine Venner — alt syntes mig nu at maatte tilhøre min aller spædeste Barndom. Især Erindringen om mine gamle Venner fik mig til at smile medlidende. Nu laa de og sov paa deres grønne Øre eller vandrede adstadige hjem fra en eller anden Kammerats støvede Hybel, disputerende om Literatur, Politik eller noget andet Vrøvl, mens de med sky Blikke skævede ned til de halvt oplyste Smaagyder, hvor Elskov skillinges ud i smudsige Boder. . . .

Jeg kom til at tænke paa min egen friske Fiskerkone; og med ét overfaldtes jeg af en heftig Længsel efter at komme til hende og trykke hende i mine Arme. Det var, som om Skovensomheden, Træernes mørke Susen og Maanens hvide Straaler pludseligt tændte en vild Vellyst-Attraa i mit Blod. . . . Jeg begyndte at tælle paa mine Fingre. Om tielleve Timer vilde jeg vistnok kunne være hos hende. Hallo! Hvor jeg da skulde favne hende! Hvor jeg skulde juble og le, mens jeg i hendes svulmende Arme fandt sød Løn for alle Nattens Farer og Strabadser! . . . Hallo!

Det raslede i Løvet: Det var Andreas, der vendte tilbage.

«Vi kan ikke komme over dernede . . . Vi maa her oven om.»

«Ja, men — hvor skal vi egentlig hen, Andreas?»

«Vi maa ned i Lavningen. Dér smutter Fyren kanske ned, naar Mandskabet begynder at trække gennem Skoven efter ham.»

«Aa! For Fanden — — —!» mumlede jeg.

Jeg begyndte at blive utaalmodig. Jeg vilde helst strax lægge mig i Skjul et Sted, hvor Dyrene plejede at passere forbi. Jeg længtes efter at komme til at skyde, efter at vise baade Andreas og mig selv, at jeg ikke var bange; — og saa ophidset var mit Blod, at da en stor Fugl pludselig kastede sig ud fra en Trætop over vore Hoveder og fløj vingeklaprende ind i Skoven, maatte jeg kæmpe med mig selv for ikke at kaste Bøssen til Kinden og fyre.

Alligevel vovede jeg ikke at give min Utaalmodighed Luft af Frygt for at støde Andreas. Han traskede afsted i Maanelyset foran mig med sine store Træskostøvler, Hænderne i Lommen og Bøssen paa skraa over Ryggen; — og jeg havde ikke kunnet lade være med at lægge Mærke til, at han med ét var blevet underlig mut og indesluttet, som om min Nærværelse begyndte at blive ham til Besvær.

«Hør nu!» sagde han ogsaa tilsidst i en gnaven Tone. «Nu gider jeg sgu ikke gaa længere. Vi kan jo ogsaa lige saa godt blive her. Lad os sætte os ned og faa et Kluk af Dunken . . . Jeg synes allerede, jeg er ganske valen i Halsen!»

XI.

Vi var kommen op paa et højt Punkt i Nærheden af det østlige Skovbryn, mellem hvis fritstaaende Stammer vi kunde skimte den maanebelyste Fjord. Den udstrakte Dal, der bredte sig under os, var fyldt med tæt, endnu løvrig Ungskov, hvorfra enkelte høje, nøgne Lærketræer ragede op. Øverst stod en lille Gruppe kæmpemæssige Ege, under hvilke vi satte os.

Da min Feltflaske et Par Gange var gaaet frem og tilbage imellem os, og vi havde faaet Tobakken tændt, blev Andreas igen mere meddelsom. Han begyndte endog af sig selv — og med en mærkelig Aabenhjærtighed — at snakke om Krybskytteri, idet han blot gav sig Udseende af at have sin Viden om denne

Ting fra «en gammel Ven» — som han udtrykte sig, medens han kneb det ene Øje til og smilte.

Men Smilet var ikke helt det sædvanlige, og der var noget spottende i den Tone, hvori han — ikke uden Praleri — blev ved at fortælle om sin «gamle Vens» æventyrlige Bedrifter og om den Snedighed, hvormed han Gang efter Gang havde undgaaet Skovbetjentenes Efterstræbelser og undertiden endog snappet Vildtet bort lige for Næsen af dem.

Jeg var imidlertid altfor optaget af, hvad jeg hørte, til i Øjeblikket at lægge synderlig Vægt paa hans forandrede Væsen. Jeg slugte begærligt enhver af hans Beretninger, skønt jeg bagefter tydeligt indsaa, at mindst Halvdelen maatte være Fabler.

«Men én Ting forstaar jeg ikke, Andreas,» afbrød jeg ivrigt. «Hvordan kan disse Folk . . . jeg mener Krybskytterne . . . Deres gamle Ven f. Ex. . . . hvordan kan de blive ved at skyde? Naar de én Gang har løsnet Skud, maa Skovfogdens Folk jo kunne høre det . . . og saa omringe dem.»

«Kan De ikke forstaa det? . . . Det er da mærkeligt, at De, som er en saa lært og studeret Mand, ikke kender saa meget som en simpel Haandværker. De er vist i det hele ikke saa klog, som De gærne gi'er Dem ud for . . . Det er disse Københavnere, de har altid saa meget Flæsk i Kæften!»

«Hvad er nu det for noget Vrøvl, Andreas! Fortæl mig nu bare, hvordan det gaar til . . . Hvordan kan de blive ved at skyde?»

«At skyde? . . . Hæ! . . . Ja, men dersom de nu slet ikke skyder?»

«Hvad vil det sige? Ikke skyder? Hvordan skulde de ellers faa fat i Dyrene?»

«Aa — de kunde jo f. Ex. stikke dem.»

«Stikke dem? Med Kniv?»

«Ja — lig som en Gris!»

«Men det er jo umuligt! Hvordan skulde de kunne komme til det?»

«Ja, det var jo nok værd at vide for en Københavner! . . . Det kunde De nok lide at faa Besked om, hva'?»

«Ja, vær nu flink, Andreas . . . fortæl nu ordentlig.»

Han sad paa Hug lige over for mig og stirrede paa mig under de halvlukkede Øjenlaag med sit bestandig mere spottende, næsten ondskabsfulde Smil.

Saa begyndte han igen at fortælle. Om jeg nogen Sinde havde set en Humlesæk? Naa — saa det havde jeg dog virkelig! En saadan Sæk stampede man fuld af Hø og kastede over Skovgærdet paa et Sted, hvor Dyrene plejede at trække hen for at slikke Dug. Af Hø skulde der være saa meget, at en Mand, naar det var hældt ud af Sækken, kunde skjule sig i det, og det skulde være rigtig krydret Skovhø, saa det kunde lugtes et Stykke Vej borte. Naar Dyrene saa kom og begyndte at snuse til Bunken, stak Manden, der laa skjult inden i den, hurtigt en lang, spids Kniv lige ind i Bringen paa dem. Saa var de færdige! Hans «gamle Ven», sagde han, havde flere Gange paa denne Maade stukket en tre-fire Stykker paa en eneste Nat. «Og

den ene Gang var saamænd netop her, hvor vi sidder!»

«Her!» udbrød jeg og saa' mig omkring, som om jeg endnu kunde have haabet at se Blodsporene i Græsset.

«Ja, de kom spaserende dernede fra Ungskoven . . . og det var Krabater paa syv-otte Lispund!»

Jeg sad med Blikket stift rettet ned mod Dalen, mens min Haand famlede med min Bøsse. Blodet hamrede i mine Tindinger, og hele mit Legeme brændte af Utaalmodighed. Ved hver lille Bevægelse nede i Løvet gik der en Kuldegysning igennem mig. Jeg følte, at jeg umuligt længer vilde kunne styre mig, i Fald der skulde vise sig det mindste levende dernede. Om det saa skulde gælde mit Liv, maatte jeg nu brænde løs.

Paa én Gang fik jeg Øje paa et rødligt Himmelskær henne bag Skovbrynets Stammer. Uden at jeg havde mærket det, var det begyndt at dages. Det hvide Maanelys var bleven fortrængt af det første graa Dagskær . . . Snart spillede de højeste Skovtoppe i

blegrøde Farvetoner, og Fuglene begyndte at pippe . . . Nede over Fjorden væltede sig tykke, uldhvide Taager, gennem hvilke tilsidst selve Solen langsomt brød sig Vej. Stor og dryppende af mørkerød Em hævede den sig op for mine Øjne som et uhyre Stykke blodigt Kød.

Jeg sprang op. Jeg kunde ikke længer holde denne Uvirksomhed ud.

«Hør nu!» udbrød jeg. «Dette bliver jo ikke til noget. Her kommer jo hverken det ene eller det andet . . . Vi maa vist hellere se at finde et andet Sted. . . . For Pokker! Vi er da ikke taget afsted for at sidde her og glo!»

Andreas, der syntes at have blundet et Øjeblik, løftede Hovedet op fra Armene og saa' atter paa mig med sit haanlige Grin.

«Det er svært, som De har faaet Kløe i Kroppen. De skal nok rigtig være stor paa det, hva'? Hu hej! . . . . De er nok en Fandens Karl! . . . De skal rigtig vise Dem, hva'?»

Den indædte Forbitrelse, som hans Stemme

ved disse Ord røbede, bragte mig til at studse. For første Gang saa' jeg opmærksomt paa ham — og Synet af den fremmede Skikkelse, der sad dér foran mig i det graa Dagslys, gjorde mig ganske forfærdet. Jeg kunde slet ikke kende ham igen! Det var, som om Natten og Mørket i Forening med Spiritusen havde vakt en Djævel i ham . . . . Han sad med Hagen støttet paa Armene, Armene hvilende paa de spidse Knæ og rørte sig ikke. Hele Ansigtet var uhyggeligt fortrukkent, og de halvt tillukkede Øjne blev ved at stirre paa mig med en Ondskab, som om han havde haft Lyst til at dræbe mig med sit Blik.

«Hvad er det for et Sprog,» sagde jeg fornærmet. «Maa jeg være fri for Deres Dumheder . . . Vi er vel ikke kommen herud for at skændes.»

«Skændes? Hi! Hvem er det, der vil skændes med Dem? . . . De er sgu stor paa det! . . . Hu hej! . . . Og De vil skyde! . . . De vil være modig! . . .»

«Hør, nu skal De holde op . . . Jeg

gider ikke længere høre paa Deres drukne Præk!»

«Skal jeg holde op? For hvem, maa jeg spørge? . . . Er det for Dem? Jo, De er sgu en Satans Karl! De vil ogsaa være med! . . . De tænker, at fordi De er Søn af en Prokuratorsnude, saa kan De strax spille Dem ind mellem Benene paa Folk! . . .»

«Nu skal De tie stille!» raabte jeg, kogende af Harme. «Ellers svarer jeg ikke for, hvad jeg gør!»

Jeg var ganske ude af mig selv af Raseri. Jeg følte pludselig en saadan Afsky for dette Menneske, at jeg havde Lyst til at træde ham ned som et giftigt Kryb. Havde jeg været sikker paa mine Kræfters Overlegenhed, kunde jeg have kastet mig over ham og kvalt ham mellem mine Hænder.

«Hæ!» vedblev han lallende, som om Lidenskaben havde lammet hans Tunge. Hans Læber var ganske krampeblaa, og Øjnene formelig spillede af Mordlyst. «Saadan en Fyr! . . .

En Hvalp! . . . Københavnerfjols! . . . Prokuratorsnude! . . .»

Denne Skylle af dumme Skældsord, som han endnu i nogen Tid fortsatte, gjorde imidlertid akkurat den modsatte Virkning af den tilsigtede. Jeg blev med ét ganske rolig. Jeg indsaa det taabelige i det hele Optrin og havde just paataget mig en overlegent spottende Mine for at vise ham, hvor usaarbar jeg i Virkeligheden var for hans Fornærmelser — da vi pludselig begge løftede Hovedet ved Lyden af høje Raab inde fra Skoven.

«Hvad er det? . . . Nu er de Fanden fløjte mig efter ham!» udbrød Andreas og sprang op.

Nede i Dalen saa' vi Ungskovens Løv og Grene paa flere Punkter bevæges heftigt; et enkelt Sted langt borte dukkede endog et Par Hoveder frem og forsvandt derpaa hurtigt igen. Raabene blev ved at gentage sig, bestandig højere og nærmere . . . snart hørte vi ogsaa Lyden af Grenene, der brødes itu. . . .

«Hvad skal vi gøre?» stammede jeg.

«Lad os bare forholde os rolige! . . .

Han prøver nok at naa ned til Slugten her bag os . . . og saa bliver det os, der fanger ham!»

Vi spændte begge vore Bøsser. Udsigten til fælles Bytte havde med ét faaet os til fuldstændigt at glemme alt Uvenskab.

«Men skal vi da skyde?» spurgte jeg ganske raadvild. Svimmelheden havde grebet mig, og hele mit Legeme skælvede.

«Ja, dersom han gør Modstand — det hørte De jo . . . Men lad os lægge os ned, saa han ikke ser os . . . . Nu kommer de nærmere!»

Jeg var i en saadan Ophidselse, at det ikke var mig muligt at tvinge mig ned i Græsset. Himmelen, Skoven, Solen — alt blev blodrødt for mine Øjne, og jeg havde ikke Magten over mine Tanker . . . Pludseligt syntes jeg at se en Skikkelse komme løbende ud fra Krattet. Jeg kastede Bøssen til Kinden.

«Er De gal! Hvad er det, De gør?» hviskede Andreas.

«Lad mig skyde!» raabte jeg ganske ude af mig selv.

I det samme slog Andreas mig Bøssen ud af Haanden, jeg hørte et Skud, derpaa et højt, flerstemmigt Brøl inde fra Skoven og en gennemtrængende Skrigen — —

XII.

Hvad der skete i Løbet af de næste Minutter, kan jeg ikke sige. Jeg erindrer kun, at jeg viljeløst og som i en vammel Rus vaklede efter Andreas, der løb ned i Ungskoven hen imod det Sted, hvorfra Skriget og de hæse Raab havde lydt, og jeg kom ikke til Besindelse, før jeg befandt mig inde i en Klynge højrøstede og ophidsede Mennesker, som stod i Kreds omkring en blødende Skikkelse — den indfangne Flygtning —, der laa og vred sig paa Jorden.

Ved Synet af Blodet, der løb ham ned over Ansigtet, betoges jeg af en stivnende Rædsel. Havde jeg dræbt ham? . . . . Da opdagede jeg, at han var bagbunden, og at Blodet kom fra en lang Flænge, som han —

aabenbart under Flugten — havde revet sig fra Mundvigen op i den ene Kind. Han saa' afskrækkende ud. Han var endnu saa forpustet, at han laa og snappede efter Vejret, og Brystet arbejdede som i Krampe. Hans gennemblødte Klæder var fuldstændig iturevne af Buskenes Torne og hang i lange Laser omkring hans ynkeligt afmagrede Krop. Ogsaa paa Hænderne saaes flere blødende Saar.

De tre-fire Karle, som havde grebet ham, var ganske som beruste af den vilde Jagt og af Stolthed over deres Bedrift. Fra alle Sider kom stadig flere løbende — med brede Grin i de røde Ansigter — og stillede sig strax op foran Flygtningen og kiggede paa ham, mens Tilraab, Latter og højrøstede Beretninger om Kampens Gang summede i Luften omkring ham.

Han laa udstrakt paa Ryggen og var efterhaanden bleven rolig — af Smerte og Udmattelse. Hans Ansigt var blegt og stift som et Ligs, Tænderne klaprede i Munden paa ham og hans mørke Øjne flyttede sig fra den ene til den anden med et anskudt Dyrs vildt stikkende Blik.

«Det blev ingen lang Fornøjelse, go'e Ven!» begyndte en lang, ældre Bondemand, der havde stillet sig op foran ham med skrævende Ben og Hænderne i Lommerne for rigtig at nyde Synet af ham. «Nu kommer Sognefogden strax, og saa er den Frihed forbi! . . . Den Historie kunde du saamænd li'esaagodt ha'e sparet dig, go'e Ven! . . . Og saa havde vi andre da heller ikke spildt vor go'e Nattesøvn!»

Jeg havde en Fornemmelse, som om jeg var ved at faa ondt. Synet af alle disse Menneskers Munterhed, de tre Karles Sejrsrus og det blødende Offers stumme Lidelser fyldte mig med en pludselig Væmmelse. Uvilkaarligt tog jeg mig til Hovedet. Havde jeg virkelig været med i dette?

Atter kom en grinende Flok halsende inde fra Skoven. Men jeg vendte mig bort. Jeg vilde ikke se mere. . . . Jeg kom til at tænke paa, at min Bøsse var bleven liggende oppe paa Højen, hvor Andreas havde slaaet den ud af mine Hænder i samme Øjeblik, jeg fyrede. Men jeg gad ikke en Gang gaa hen

at opsøge den. Jeg vilde slet ikke se den. Forfærdet over mig selv slog jeg ind paa en Sti og drev bort gennem Skoven.

Jeg blev mere og mere fortumlet. Hvert Øjeblik tog jeg mig op til mit tunge Hoved og spurgte mig selv, om det hele ikke var en uhyggelig Drøm. Jeg forstod det slet ikke. Hvordan var det dog gaaet til, at jeg havde kunnet deltage i den Slags Lystighed?

Jeg følte mig helt syg. Mine Lemmer var som sønderslaaede, og jeg kunde næppe slæbe mig frem. Billedet af den blødende Fange og hans uhyggeligt stikkende Øjne vilde ikke forlade mig. Og som jeg gik dér ene gennem den stille og halvmørke Skov, betoges jeg efterhaanden af en kvælende Angst. Jeg havde en Fornemmelse, som om jeg forfulgtes af en eller anden usynlig Fjende, — ja, det var mig tilsidst, som om selve Skoven begyndte at stirre paa mig med tusinde stikkende Øjne . . .

XIII.

Helt forvirret naaede jeg tilbage til Kroen. Her fandt jeg alt i Oprør. Inde fra Krostuen, hvortil alle Vinduerne var slaaet op, lød Latter, Sang og høje Raab; Flokke af skæggede, olietøjsklædte Mænd stod udenfor og klinkede med Flasker og Krus, og nede omkring Broen laa en hel Sværm af Baade og vuggede paa Bølgerne.

Jeg forstod strax, at det var Fiskerne, der var kommen hjem, og som her tog det sidste, glade Farvel med hinanden, inden de drog hver til sit.

Min Tanke fo'r øjeblikkeligt til min unge Fiskerkone. Jeg indsaa, at alt Haab nu var ude for mig her; at alle mine stolte Elskovsdrømme nu aldrig vilde gaa i Opfyldelse.

Til min egen Forundring følte jeg imidlertid ingen stærk Bedrøvelse derover. Først da jeg lidt efter oppe fra mit Loftskammervindue fik Øje paa en ung, blond Fiskerskikkelse, i hvilken jeg strax genkendte min udkaarnes Mand, og da jeg saa' ham lykkeligt smilende rive sig løs fra en Skare kaade Venner og skynde sig ned til sin Baad — fo'r der et Glimt af heftig Skinsyge gennem min Sjæl. Men kun et Øjeblik. Idet jeg derpaa med Blikket fulgte hans Baad, der — ligesom baaret af utaalmodig Længsel — fløj hen over Bølgerne med bugnende Sejl, fyldte vel en dyb Ensomhedsfølelse mit Sind; men samtidig blev jeg grebet af en inderlig, befriende Glæde, og jeg takkede min Skæbne, fordi jeg ikke var kommen til at forstyrre disse to Menneskers Lykke.

Og med ét stod det for mig som noget ganske uforklarligt, at jeg nogen Sinde havde kunnet tænke paa at begaa en saa nedværdigende Handling. Jeg havde dog aldrig før i mit Liv foretaget mig noget lavt eller

uhæderligt. Hvorledes var det da altsammen gaaet til?

Nede fra Krostuen lød de halvdrukne Fiskeres Raab og smudsige Eder. Foran mig laa den friske Fjord, Skoven og den dybblaa Himmel, som Solen bestraalede . . . hele denne frie Natur, som særligt kaldes «Guds», som alle Digtere besynger og Menneskeheden forherliger som Livsglædens og Foryngelsens evig klare Kilde.

Jeg vendte mig bort med Had og Afsky. Det var, som om jeg med ét forstod de mørke og onde Magter, der lurede derude i Naturens lokkende Skød og forførte os Mennesker med pragtfulde Himmelfarver, med Toner og bedøvende Blomsterduft, mens de lumskelig vakte alle Vilddyrets uhyggelige Instinkter i vort Bryst.

Jeg tog mig til Hovedet . . .

Jeg vilde bort . . . bort fra denne Trolddom . . . fra disse tusinde lumske Øjne, der bleve ved at stirre paa mig fra Hav og Himmel og fyldte mig med Rædsel.

* * *

Endnu samme Dag forlod jeg Kroen.

For ikke at være nødt til at tage Afsked med Andreas, der sad og drak sammen med nogle Fiskere inde i Skænkestuen, gik jeg i Forvejen ind i Skoven og lod Vognen med min Bagage følge efter.

Da jeg havde naaet Jernbanestationen og fra en Kupé hørte Signalklokkerne lyde og Telegrafen snurre og Lokomotivet pruste og hvæse utaalmodigt; og da jeg saa' den travle Menneskemasse mylre frem paa Perronen . . . fik jeg en Fornemmelse, som om jeg var vaagnet op af en hæslig Rus, en lang, tung Bedøvelse.

Ved en Svingning i Banelinjen sendte jeg Kroen min sidste Afskedshilsen fra det fjærne. Solen gik just ned bag de store, mørke Skove og spredte sin gyldne Paafuglepragt ud over den skyfri Himmelhvælving.

Men jeg lænede mig tilbage mod Kupeens bløde Hynder og lukkede Øjnene. Og mens Toget bruste frem over skumringsblaa Marker, mellem purpurfarvede Søer og bloddampende

Enge, vendte mine Tanker tilbage til deres gamle Drømmeland, til de evige Længslers overjordiske Paradisrige, hvor ingen onde Aander spøge.

EN BONDE.

I.

Per Bonde hed en Mand, der ejede en Gaard ved Navn Kildelunden — eller Kildegaarden — tæt uden for Landsbyen. Ejendommen var en af de største og bedste i Sognet, smuk af Bygning, vel røgtet i Ager og havde ingen Sinde kendt hverken Fæstegæld eller Prioriteter. Jorderne bestod dels af et Kuld lermuldede Bakker umiddelbart omkring Gaarden, dels af side Engdrag og et Par Rørskær, der strakte sig helt ned til Fjorden.

Tilnavnet «Lunden» skrev sig fra tre Rækker gamle Poppeltræer, der voxede rundt om de gulkalkede Bindingsværks-Længer. Deres høje, spidse Toppe var det eneste af Ejendommen, der kunde sees inde i Byen; thi Gaarden laa lunt og godt gemt nede i Bakker-

nes grønne Skød, der kun aabnede sig mod Øst, ud mod Engene og Fjorden. Derfor sagdes der ogsaa inde i Byen, at den eneste Ulempe ved Kildegaarden var den, at Skorstensrøgen ved visse Vinde blev hængende nede over Straatagene og trængte ind i Staldene, hvor den fik Køerne til at nyse og «sætte paa Mælken.»

Forøvrigt skrev Navnet sig fra en Kilde, der fremsprang umiddelbart ved Gaarden, og hvis melodiske Nynnen paa Grund af Stedets Ensomhed og Stilhed selv om Dagen kunde høres langt borte. Dens Vand havde i sin Tid haft Ord for at besidde lægende Kraft, og Kildegaarden havde den Gang været Valfartsstedet for Syge og Krøblinge langvejs fra.

Nu var Troen paa Miraklerne vel død; men Berømmelsen hvilede endnu over Gaarden, og dens Navn var kendt viden om.

Hertil bidrog dog ogsaa den Slægt, der nu i tre Led havde haft Ejendommen i Besiddelse. Om Per Bondes Farfar vidstes det, at han havde plantet Poplerne omkring Gaarden. Hans Fader havde bygget de nuværende Staldlænger, medens Per Bonde selv havde opført det gul-

kalkede Stuehus. Desuden havde han nu i snart et halvt Aarhundrede trofast drænet, merglet, pløjet og harvet Gaardens Jord, saa denne var bleven til et Mønster for det hele Sogn.

Per Bonde var nu en Mand paa omkring de halvfjers. Han var en lavstammet, lidt ludende Skikkelse med et stort Hoved og et endnu ganske tæt busket, graasprængt Haar. Hjemme i Stuerne var han altid tavs og indesluttet, hans Ansigtsfarve graalig, hans Udtryk mut og mistænksomt. Her, hvor Fruentimmerne efter gammel Bondeskik regerede, følte han sig fremmed og utryg. Skønt han altid satte sig stilfærdig hen i en Krog for sig selv, havde han bestandig en Fornemmelse af, at han var i Vejen for nogen eller noget, . . . og baade hans Kone og især hans voxne Døtre saa' da ogsaa surt nok til ham, naar de fandt ham siddende derinde i deres rene, pyntelige Stuer med sine gamle og snavsede Klæder, der lugtede af Svinehus og Mødding. Den næstældste, Olufsine, der et Aar havde tjent i et Herskabshus inde i Købstaden,

brummede endog ganske lydeligt; og aldrig saa saare havde Faderen forføjet sig bort, før hun svansede ind med Fejebakke og Støvekost for — som hun rent ud sagde — «at muge» efter ham.

I Almindelighed opholdt Per Bonde sig derfor heller ikke længere inde i Stuerne, end Maaltiderne og Avisen krævede.

Det var ude i Agrene og Staldene, at han havde sit egentlige Hjem. Herude i Ensomheden, mellem sin Kløver og sin Byg, sin Mødding og sit Kvæg, blev han først sig selv. Hans Kinder blev rødmussede, naar han gik derude over Bakkerne — Fure op og Fure ned — bag sit sindige Plovspand. Hans Ansigt fik et helt fornøjet Udtryk, — ja, naar Vejret var rigtig smukt, kunde han formelig gaa og smiske — mens han halvhøjt smaasnakkede med sine Øg, som om de var et Par gamle, forstandige Venner, til hvem han kunde betro de Tanker og Planer, han ellers omhyggeligt holdt skjult for Alverden.

Det var nu ikke, fordi hans Sind forlystedes af Solstraalernes gyldne Leg over

Engene eller af Lærkens Trillesange over hans Hoved. Ud over den lange Muldbølge, som han pløjede op for sin Fod, gik ikke hans Drømme, og i Sædekornet, som faldt fra hans Haand, nedlagde han alle sine Forhaabninger. Naturens Vexlen var for ham intet ophøjet Skuespil til Sindets Oplivelse. Regn og Sol og Storm var for ham kun gode eller onde Magter, der gav hans Korn Væxt eller gulnede hans Eng, alt efter Vorherres Naade. —

Per Bonde havde været sine Forældres eneste Søn. Han havde efter sin Faders Død arvet Kildegaarden uden anden Paahæftning end en ringe Udbetaling til en Søster, der var gift oppe i Landet. Han havde været hen imod tredive Aar, den Gang Faderen døde, men alligevel havde han efter denne Tid levet endnu i femten Aar uden at «forandre sig.»

I denne sin Ungkarletid boede han ensomt og stille, uden at tage synderlig Del i Egnens lystige Selskabelighed . . . og ofte tænkte han nu tilbage paa disse Aar med et hemmeligt Længselssuk. Han savnede den Gang intet. Han levede med sit Kvæg, sin Jord, sin Høst

— med det, hvorom alle hans Tanker altid havde kredset, og paa hvis Besiddelse alle hans Længsler fra Barnsben var gaaet ud.

Naar han alligevel til sidst giftede sig, var det ikke, fordi et mildt Øjepar eller et Par blussende Pigelæber endelig havde faaet hans Hjærte til at fænge, men alene fordi en Kone nu en Gang hørte sig til i en veldreven Gaard.

Altsaa friede han til Byens rigeste Pige, der var tyve Aar yngre end han. Og han fik Ja, fordi han selv den Gang var Byens bedste Parti, og fordi han — trods sine femogfyrretyve Aar — endnu var en ganske pæn Mand, som ingen kunde have noget at udsætte paa.

I snart tredive Aar havde de to nu levet her Side om Side, idet de trofast og samvittighedsfuldt havde passet hver sin Del af Gaardens Røgt, men uden at der forøvrigt nogen Sinde var vexlet et fortroligt Ord imellem dem.

Ikke des mindre havde de i deres Ægteskab haft mange Børn. Til sidst havde de otte levende foruden to, der vare døde som ganske smaa.

Inde i Byen var der bleven drevet nogen Spas med, at Per Bonde, skønt en aldrende Mand, blev ved at sætte Børn i Verden; og dette bidrog sit til, at han efter hvert Barns Fødsel trak sig end mere tilbage fra enhver Omgang med sine Standsfæller, saa han til sidst endog næppe hilste paa sine Naboer og gamle Venner.

Men forøvrigt var der en anden — og i Virkeligheden langt dybere — Aarsag til den Undseelse og Uro, der, efterhaanden som Børnene voxede op og deres Antal forøgedes, blev mere og mere kendelig hos ham og i Løbet af forholdsvis faa Aar gjorde ham til den duknakkede Gamling, han nu var.

Skønt Per Bondes Ejendom var baade stor og god, var det nemlig let for ham at skønne, at med en saadan Arveflok vilde Kildegaarden ikke længe kunne blive i hans eller Familjens Besiddelse. Ingen enkelt af Sønnerne vilde kunne overtage den og svare Søskendelod til saa mange, selv om han gjorde et godt Gifte . . . og den Tid var allerede ikke fjærn, da der med Rimelighed kunde tænkes paa at

skaffe de ældste af Børnene Midler til at komme frem i Verden med.

Men rede Penge havde Per Bonde ikke kunnet samle sig — dertil havde Familjen været for stor, og de sidste Tider for daarlige. Dersom han skulde hjælpe Børnene til Giftermaal og et selvstændigt Hjem, vilde han derfor blive nødt til at optage en Prioritet i sin Ejendom. Men dette — indsaa' han kun altfor vel — vilde kun være Galgenfrist, idet han dog ikke længe vilde kunne taale saadanne Byrder paa Gaarden.

Der vilde da i Virkeligheden ikke være anden Udvej tilbage end at sælge og lade den gamle Fædrenegaard gaa over i fremmede Hænder, . . . og det var netop denne Tanke, der næsten siden hans Bryllupsdag havde staaet for ham som et bestandig mere truende Spøgelse, og som nu aldrig lod ham Ro, hverken om Dagen eller i Drømme.

II.

Det varede da heller ikke længe, før de ældste af Børnene begyndte at ymte om Sagen.

Det første Stød kom fra en Side, hvorfra Per Bonde mindst havde ventet det, nemlig fra den ældste af Sønnerne, en lille sortsmudset, grævlingeagtig Fyr, der efter to Aars Fraværelse var vendt hjem fra Hovedstaden, hvor han havde ligget i Garnison som «Dunk».

Denne Søn — Peter hed han — havde altid været Per Bondes Øjesten blandt Børnene, ja egentlig den eneste af dem, hvem han havde omfattet med virkelig Kjærlighed. Han var jo ogsaa den førstefødte og kom til Verden paa en Tid, da alt endnu spaaede godt for Per Bonde, fordi ingen den Gang kunde ane, at der skulde komme saa mange efter.

Desuden var han allerede som Barn en snedig Fyr, der forstod at gaa Faderen under Øjnene og snakke ham efter Munden. Han tilegnede sig hurtigt alle Faderens Talemaader, ja selv hans Gang og Manerer, og allerede som en lille Purk paa en halv Snes Aar havde han erhvervet sig hele det sindige, gammelmandsagtige Væsen, der havde faaet Per Bondes Faderhjærte til at banke af Stolthed.

«Lille Peter bliver der nok noget godt af!» mumlede han tidt for sig selv, naar han gik derude i sin Ensomhed paa Bakkerne, — og bestandig havde det den Gang været hans skønneste Fremtidsdrøm at se Sønnen vandre her som Kildegaardens Ejer i den samme Fure og bag den samme Plov.

Men under sit lange Ophold i Hovedstaden havde Peter efterhaanden faaet Smag for Bylivets Behageligheder, og navnlig havde han forelsket sig i en Øltapperforretning, der var bleven ham tilbudt til øjeblikkelig Overtagelse mod et Par tusind Kroners Udbetaling. Han, der fra Barnsben var vant til daglig at høre om Handler, om Prangen og

Prutten, og som heller ikke havde været gammel, før han selv fik Lov at tage til Torvs med Smaakræ, havde ikke været længe om at udregne, at der her var Lejlighed til en god Profit — og det var nu hans Plan at faa Faderen til at give ham et klækkeligt Forskud paa hans Arv, idet han vilde søge at lokke ham til at optage en Prioritet i Kildegaarden.

Imidlertid var han snu nok til ikke strax at tale ligeud til Faderen derom. Men ved enhver Lejlighed, hvor de to var ene sammen — og han søgte flittigt en saadan Lejlighed — begyndte han paa sin gammelkloge Maade at fortælle om de uhyre Pengesummer, der var at tjene for en paapasselig Mand inde i København — især i Øltapperfaget. Han kendte en Bondekarl, sagde han, som i faa Aar var bleven en hovedrig Mand i den Forretning, og det endda der ikke var det allermindste at risikere ved den. Naar man bare havde et Par tusind Kroner at begynde med, kunde en paapasselig Mand aldrig komme for Skade i den Haandtering.

Per Bonde, der var glad ved Yndlings-

sønnens Hjemkomst, og som følte sig smigret af hans Opmærksomheder, lyttede i Begyndelsen til hans Fortællinger i al Troskyldighed. Men efterhaanden som Sønnens Hentydninger blev mere aabenbare, og især da ogsaa Moderen — hvem Peter havde betroet og vundet for sin Plan — begyndte at ymte om, «at det vel snart var paa Tiden, at Peter fik sit eget», lugtede Per Bonde Krudtet og trak Ørene til sig. Han blev med ét paafaldende tunghør, saasnart man i hans Nærværelse gav sig til at tale om Øltapperforretninger; og blev Hentydningerne for nærgaaende, rejste han sig endog op under Paaskud af at have glemt noget et eller andet Sted, hvorpaa han hurtigt og stille luskede bort.

Men samtidig gik det ogsaa op for de andre voxne Børn, hvad det var for en Ræv, Peter bragte hjem bag Øret — og de fandt det derfor raadeligst at være paa Post for at tage Vare paa deres egne Interesser.

Saaledes Olufsine, der var forlovet med Nabobyens unge Hjælpelærer og længe utaalmodigt havde ventet paa at faa sin Arvelod

udbetalt for at kunne gifte sig. Hun var en køn, blomstrende Brunette med et Par spillende brune Øjne, kæk i Munden og rask paa Haanden . . . og naar hun hidtil ikke havde givet sin Utaalmodighed Luft, var det alene, fordi hendes Forlovede — en bleg Missionsspire, lige udklækket paa Seminariet — saa mindeligt havde bedt hende om «ikke at foregribe Begivenhedernes Gang».

Men nu gav Peters Planer hende Mod; og i Stilhed gjorde hun sin Ed paa, at hun «vilde være Madam Rasmussen», inden et Aar var omme.

Snart efter begyndte ogsaa den næstældste af Sønnerne, Ole — en mørk, bredskuldret Kæmpekarl med et uroligt Vagabondblod — at give sine Følelser til Kende ved at fable om, at han vilde rejse til Amerika og købe sig en Farm, «bare han fik sine Penge».

«Hvad kan det nytte, vi gaar herhjemme allesammen og gnubber Sidebenene af hinanden», brummede han strax, saasnart Faderen kom i Nærheden. «Nej, ovre i Amerika —

dér er der Plads for et Par raske Næver! Naar man bare kunde faa sine Penge, saa behøvede man ikke at tigge nogen om noget mere i dette Liv.»

Ja, om det saa var den ældste, svagelige Datter, Sofie, der altid led af Tandpine, og som Aaret rundt sad ved Kakkelovnen med ynkelig Mine og vuggede sig frem og tilbage med Haanden for Kinden — saa begyndte nu ogsaa hun at klage højlydt over sin Skæbne og skyde hele Skylden for, at hun endnu hensad som uforlovet, paa den Omstændighed, at «ingen jo vidste, om hun havde noget, eller hvornaar hun fik noget».

Men Per Bonde forblev bestandig fuldkommen døv for al denne mere og mindre forblommede Tale. Han sad om Aftenen henne i sin ensomme Krog, og blot et af Børnene begyndte at snakke, krøb han sammen bag sin Avis som en Snegl, der aner Torden.

En skøn Dag gjorde saa den store Ole Alvor af sin Trusel og pakkede sin Kiste for at rejse til Amerika.

En anden Karl fra Byen, en Husmandssøn, der længe havde tænkt paa at udvandre, var en Dag kommet til — halvt for Spøg — at foreslaa ham at gøre Følgeskab, og Ole havde da strax grebet Lejligheden til at sætte sin Fader Kniven paa Struben.

Han bad blot Per Bonde om at forstrække ham med Rejsepenge, «saa skulde han nok selv klare sig for Resten».

Dette kom som et Lynslag over hele Kildegaarden. I tre Dage gik Moderen og alle Søstrene omkring og hulkede, især hver Gang Faderen nærmede sig; og selv den snu Peter viste sig bestandig med et uhyre modfaldent Ansigt, skønt han hemmeligt gik og fniste ude i Staldene, fordi han mente, at der vel nu endelig maatte gaa Hul paa Bylden.

Da Per Bonde var kommen sig af sin første Forskrækkelse, begyndte han med at snakke godt for Sønnen for ved blid og venlig Omgang at faa ham til at opgive sit Forehavende. Men samtidig rørte der sig helt andre Tanker hos ham. Han havde egentlig slet ikke noget imod, at Ole blev skaffet af

Vejen. Han havde aldrig ret kunnet lide, ja ligesom slet ikke villet vedkende sig denne store, urolige Dreng, der baade i Sind og Skind var ham selv saa ulig. Desuden var han fast overtydet om, at det alene var ham, der var Anstifteren af den Sammensværgelse, der i den sidste Tid var dannet imod ham; thi det kunde aldrig falde Per Bonde ind at mistænke den skikkelige Peter for en saadan Ondskab.

Da derfor Ole stod fast ved sin Beslutning, brød Per Bonde tilsidst med alle Betænkeligheder. Han følte vel det ydmygende i, at en Søn fra Kildegaarden rejste til Amerika, endog i Selskab med en forarmet Husmandssøn, — og han var ikke blind for, at der inde i Byen vilde komme til at gaa megen ond Snak i den Anledning. Men til Gengæld var han overbevist om, at naar Ole først var borte, vilde han snart igen faa Fred i sit Hjem — i alle Fald i nogle Aar. Og mere turde han vel i det hele ikke haabe paa.

Saa kørte han da en Dag ind til Staden,

idet han gav det Udseende af, at han skulde tale med sin Købmand om et Læs Foderstoffer.

Men i Virkeligheden havde han andet Ærinde. Han vilde søge Samtale med Prokurator Lønborg.

III.

Prokurator Lønborg havde sit Kontor i et mørkt og skummelt Rum, der vendte ud til en Baggaard, og hvortil man naaede op ad en knagende Hønsetrappe og gennem en lille, fuldstændig tom Forstue. Aldrig trængte en Solstraale gennem Kontorets smaa Ruder ind til de Bunker af støvede og gulnede Dokumenter, Skøder, Testamenter og Gældsbeviser, mellem hvilke den lille pukkelryggede Prokurator sad i en fedtglinsende Slobrok, med snavset hvidt Slips, og kløede sig paa Næsen med den venstre Haand, mens han med den højre førte en skrattende Pen hen over sine Papirer.

Af alle Byens Sagførere var Prokurator Lønborg den, der havde den mest udbredte

Landbopraxis. Det var, som om Kontorets Mørke og Uhygge i Forbindelse med Hr. Lønborgs egen lille, præstelignende Person uvilkaarligt indgød Bønderne Tillid. Mens de nymodens, luftige Kontorlokaler med de skinnende Pulte, med Messingspyttebakker og de lange, modeklædte Kontorister øjeblikkeligt vakte deres Mistanke, følte de sig hurtigt hjemme her mellem Prokurator Lønborgs Smuds og fik Mod til at tale frit om, hvad der laa dem paa Hjærte.

Forøvrigt var Prokurator Lønborg en munter, ligefrem Herre med en enestaaende Evne til at sætte sig ind i Bøndernes Tankegang, gætte sig til deres Meninger og snakke dem efter Munden. Selv den ubetydeligste Tvist om et Hegn eller et optaget Lam gjorde han strax til en Sag af «almen Interesse», af «vidtrækkende social Betydning», og idet han fornøjet gned sig i Hænderne, ytrede han, at han formelig glædede sig til at tage netop denne Sag i sin Haand.

Da han nu hørte nogen pusle ude i Forstuen og lidt efter saa' Per Bonde klemme

sig ind ad Døren, lagde han strax sin Pen, rejste sig med et glad forundret Udraab og rakte ham med Hjærtelighed sine tilblækkede Fingre.

Per Bonde havde ikke betraadt hans Kontor uden en Gang for tyve Aar siden som Vitterlighedsvidne for en Nabo. Men Prokurator Lønborg genkendte ham øjeblikkeligt og havde tillige strax baade hans Formuesomstændigheder og hans Familieforhold paa rede Haand.

«God Dag! God Dag!» udbrød han med sin mærkelige Papegøjestemme. «Værsgo' — tag Plads! Tag Plads! Hvad kan jeg skylde Æren af Deres Besøg? . . . Naa, jeg ser da, at De har ikke forandret Dem, Per Bonde! Stadig frisk og rødmosset! Ja, saadan skal det være! . . . Værsgo'! Tag Plads! Tag Plads!»

Per Bonde satte sig forlegent paa Kanten af en Rørstol, som den lille puklede Mand satte frem paa Gulvet for ham. Hvad hans friske og rødmossede Udseende angik, saa existerede dette i Øjeblikket kun i Prokurator Lønborgs Brilleglas. Hans Ansigt havde tvært-

imod den graablege Farve, som det altid fik under stærke Sindsbevægelser, og han løftede ikke Øjnene fra sin Hat, som han tavs gav sig til at stryge med den ene Haand.

«Naa!» vedblev Hr. Lønborg, der havde stillet sig op foran ham med skrævende Ben og Hænderne hvilende bag paa under den løst hængende Slobrok. «Der er da vel ikke noget alvorligt paa Færde, Per Bonde! . . . De er da ikke kommen i Klammeri med en Nabo eller har paa anden Maade overtraadt Statens hellige Love . . . Ha, ha! Nej, det véd jeg da nok, De ikke har. Dertil kender jeg Dem da godt nok af Omtale! Naa, men lad os høre da! Tal kun frit, kære!»

Per Bonde rømmede sig et Par Gange — men det var, som om Ordene vægrede sig ved at komme frem. Det var da ogsaa noget, han aldrig før havde troet, at han nogen Sinde skulde blive nødt til at gaa op til Prokurator Lønborg for at laane Penge; at han, hvis Stolthed det altid havde været at sidde i skyldfri Gaard, skulde begynde at tigge om Prioriteter og dele sin Ejendom med frem-

mede Mennesker. Da han for lidt siden tøvende steg op ad den knirkende Trappe, havde han været ganske beklemt; han havde haft en Fornemmelse, som om han skulde til at miste en Del af sit eget Legeme.

Endelig mumlede han, næsten uhørligt, og idet han vedblev at stryge rundt om Hatten med sine stive Fingre:

«Jeg vilde gærne spørge, om Prokuratoren kunde skaffe mig en Prioritet.»

«En Prioritet! Naa, det manglede saamænd bare, at man ikke skulde kunne skaffe en Prioritet i Kildegaarden! Nej, véd De hvad, — saa daarlige er Tiderne da Gud ske Lov heller ikke, Per Bonde! Havde jeg bare altid saa lette Sager at ordne, saa skulde jeg aldrig klage! . . . Hvor stor en Sum ønsker De?»

Per Bonde betænkte sig lidt. Saa sagde han:

«Sex hundrede Kroner.»

«Hvad for noget!» udbrød Prokuratoren og vendte Øret til ham med en Grimace, som om han ikke vilde tro, hvad han havde hørt. «Sex hundrede Kroner! Men det kan ikke være Deres Mening! — Sex hundrede Kroner!

For en saadan Bagatel søger man dog ikke Prioritet i gældfri Gaard. . . . Er det virkeligt alt, hvad De har Brug for?»

«Ja», sagde Per Bonde afgørende.

Den lille puklede Prokurator saa' et Øjeblik meget opmærksomt paa sin Klient. Saa gik han et Par Gange hurtigt frem og tilbage over Gulvet, mens han betænksomt strøg sig med Fingren over sin store Næse. Derpaa satte han sig hen paa en Stol ved Siden af Per Bonde og lagde fortroligt sin Haand paa hans Knæ.

«Hør, kære Ven! Jeg forstaar Dem! Det er naturligvis ikke Deres Alvor med den Prioritet . . . De er kommen i en øjeblikkelig Forlegenhed for sex hundrede Kroner, ikke sandt? Maaske skal De anskaffe Dem en Hest, et Par Køer eller forbedre Deres Mejeri . . .»

«Det er til Mejeriet», svarede Per Bonde hurtigt; han kunde ikke faa sig selv til at sige, at det var til en Søn der vilde rejse til Amerika.

«Udmærket! Fortræffeligt! En Landmand kan sikkert ikke paa bedre Maade varetage

sine Interesser end ved Forbedring af sit Mejeri. Det overordentlige Opsving, der i vore Dage har fundet Sted paa dette Omraade, har haft den allerstørste Betydning for Landmanden og derigennem for det hele Land. . . . Men indrøm mig nu, kære Ven, at det er meget simplere, at jeg foreløbig forstrækker Dem med den ubetydelige Sum, De har behov i dette Øjemed — mod et ganske simpelt Gældsbevis og almindelig Bankrente. Den Sag kan vi saa altid siden klare med hinanden. Der kommer vel nok en Lejlighed, hvor vi kan finde en nem Afgørelse. . . . Jeg kommer til at tænke paa», afbrød han pludseligt sig selv, idet han lænede sig tilbage i Stolen, lagde Armene overkors paa Brystet og kiggede op i Loftet. «Hvor gammel er De egentlig, Per Bonde?»

«Jeg?» fór den anden op ligesom af Drømme. «Jeg bliver to og halvfjers til Høsten.»

«Naa, ja saa kan det jo dog ikke vare længe, før De maa tænke paa at skifte. — Jeg har hørt, at De har en større Børne-

flok, som vel snart skal have noget at tumle med. . . . Hæ, hæ! Det bliver sandelig en fed Steg for Prokuratoren», tilføjede han i det muntre, ligefremme Sprog, hvormed han plejede at betage sine Klienter enhver Mistanke om hans Egennytte.

Men da han i det samme saa' hen paa den gamle, forandredes pludseligt hans smilende Ansigt; . . . thi Per Bonde skævede hen til ham med et saa fordrejet, næsten hadefuldt Udtryk, at Prokurator Lønborg blev ganske forfærdet.

I samme Øjeblik forstod han alt. Han rejste sig og udbrød:

«Gudbevares . . . misforstaa mig ikke! Det være sandelig langt fra mig at anbefale Dem et Skifte allerede nu. Tværtimod! Jeg finder det netop rigtigt, at man bliver paa sin Post, saa længe Gud endnu under en Kræfterne dertil . . . De unge Mennesker er saa utaalmodige i vore Dage. Men de har godt af at bie . . . godt af at bie», blev han ved at gentage, mens han atter begyndte at vandre op

og ned ad Gulvet med Hænderne hvilende bag paa under Slobrokken.

Alligevel var hans Tone adskillig mindre interesseret end før. Han havde aabenbart ventet sig en ganske anderledes Forretning, da han for lidt siden saa' den ansete Storbonde træde ind ad hans Dør.

Men Per Bonde gemte Prokurator Lønborgs sidste Ord i sit Hjærte. Han vidste nu, at hvad han gjorde, var Ret. Og i denne Bevidsthed fandt han ligesom en Erstatning for de Ydmygelser, som hans Stolthed ved dette Besøg havde lidt.

IV.

Ugedagen efter Per Bondes Besøg hos Prokurator Lønborg rejste Ole afsted til Amerika.

Den gamle Mands Haab om, at han hermed havde købt sig Fred — i hvert Fald for nogen Tid — gik imidlertid ikke i Opfyldelse. Tværtimod. Fra denne Dag slog Børnenes Utaalmodighed ud i lys Lue. Ja, selv inde i Byen begyndte man at tale om, at der skete Børnene Uret, naar Per Bonde saaledes i sin Stædighed blev ved at hænge ved Gaarden i Stedet for at skifte ordentligt med dem.

Hjemme i Stuerne gik Moderen og Pigebørnene bestandig og græd. Især om Aftenen, og hver Gang det stormede, satte Moderen sig hen ved Kakkelovnen med Forklædet for Øjnene og hulkede over sin Søn, der nu drev om for Vind og Vove.

«Aa Gud, aa Gud! Hvad skal der blive af min stakkels Ole? Aa, Herren se i Miskundhed til min stakkels Dreng!»

Olufsine saa' ikke længer til den Side, hvor Faderen var. Talte han til hende, lod hun, som om hun ikke hørte det. Ja selv i den svagelige Sofie var der pludselig faret en arrig Trold. Sammen med Søsteren søgte hun at gøre den gamle Helvede hedt ved al Slags Opsætsighed, ja nægtede undertiden ligefrem at deltage i Arbejdet.

Naar Per Bonde som sædvanlig om Morgenen bankede paa Pigebørnenes Dør for at kalde dem op til Malkning, fik han ofte blot en lang Snorken til Svar.

«Jeg har Værk i Tænderne», gryntede endelig Sofie.

«Og jeg er ogsaa skidt!» sagde Olufsine og vendte sig mod Væggen med en Kraft, saa Sengen knagede.

Smittet af denne Opførsel begyndte efterhaanden ogsaa de yngre, halvvoxne Børn at gaa omkring ved Arbejdet med surmulende Ansigter og slæbe paa Benene, saa snart

Faderen saa' dem; — endog den snu Peter havde til sidst Møje med at bevare sin fromme Maske og begyndte ved enkelte Lejligheder at lade den gamle skimte hans sande Aasyn.

Men Per Bonde lukkede blot Øje og Øre endnu tættere til, baade for Børnenes Ulydighed og Moderens anklagende Hulken. Han havde nu Prokurator Lønborgs Ord for, at han handlede ret, og han kunde desuden endnu ikke opgive Haabet om, at Børnenes Sind vilde vende sig, naar der først kom gode Efterretninger fra Sønnen i Amerika.

Alligevel var han i den sidste Tid blevet som en hel anden Mand. Han, som forhen altid havde gaaet og brummet i Staldene og knubset Smaadrengene i Hovedet for den mindste Forsømmelse, gik nu næsten sky omkring og gjorde stiltiende det Arbejde, de andre havde ladet ligge eller rent ud nægtet at udføre. Aldrig kom et Ord over hans Læber. I Smug rensede han selv baade under Grise og Køer og gik ud for at flytte Faarene helt ude paa de yderste Englodder — alene fordi han hellere taalte enhver Ydmygelse,

end han vilde udsætte sig for at blive mindet om den Skilsmisse, som han vel indsaa' var uundgaaelig, men som han i hvert Fald vilde søge at forhale saa meget, han endnu formaaede, fordi det syntes ham umuligt, at han vilde kunne overleve den.

Ind i Stuerne kom han som oftest først, naar Maaltidet var til Ende, ja selv om Aftenen blev han ved at luske om nede i Staldene næsten til Sengetid. Han var som fredløs i sin egen Gaard og saa' til sidst paa enhver, der nærmede sig ham, med et saa mørkt og frygtsomt Blik, som om man virkelig tragtede ham efter Livet.

V.

Det var en mørk, regnfuld Aften en Maanedstid efter Sønnens Afrejse.

Per Bonde kom vandrende med en Lygte i Haanden nede fra Stalden, hvor han som sædvanligt havde rumsteret længe efter, at alle de andre var gaaet ind til Nadvergrøden. Han gik langsomt og tungt paa sine store, blikbeslaaede Træsko, hvis Klapren vakte en hult klingende Genlyd henne i Hjørnerne af den indesluttede Gaardsplads.

Udenfor Stuehuset slukkede han Lygten og steg ind i Bryggerset, hvor der var ganske mørkt. Kun to grønne Katteøjne lyste ham i Møde inde under Vasken, hvor Affaldsspanden stod; og lige ved Gulvet i den ene Væg saaes en tynd Lysspræk under Døren ind til Stuen, hvor Familien var forsamlet.

Samtalen derinde var strax meget højløstet; men saasnart Per Bondes Haand berørte Klinken, forstummede den. Kun et Par hviskende «Hys!» og «Tys!» hørtes derinde fra, hvorefter alt blev dødsstille.

Per Bonde kom til at ryste over hele Legemet. Han anede øjeblikkeligt, idet han traadte ind, at der var forberedt et nyt Anslag imod ham. Henne i Armstolen ved Kakkelovnen sad Peter sammenkrøben, med Fødderne i et Par store Sivsko og det halve af Armene begravet nede i Buxelommerne. En anden af Sønnerne, en opløben, halvvoxen Knøs, stod op ad Væggen ved Døren, ganske rød i Hovedet af Forfjamskelse og Spænding, medens Sofie og Olufsine havde dukket sig over deres Arbejder ved den ene Ende af det lange Bord under Vinduerne, hvor de sad og syede ved det kummerlige Skær af en lille Petroleumslampe, der næppe oplyste det halve af Stuen.

Den svagelige og frygtsomme Moder, der altid i det skjulte understøttede Børnene i deres Planer, var strax ved sin Mands Indtrædelse forsvundet ind i Sovekammeret ved

Siden af, hvor hun gav sig noget at bestille i Mørket bag den halvaabne Dør.

Da Per Bonde havde faaet sig anbragt foran Mælkegrødsfadet ved den mørke Bordende og hentet sin Hornske frem af Skuffen, varede det da heller ikke længe, før Peter med et fromt Smil kastede Øjnene op i Loftet og sagde:

«Nu har da Anders Hansen i Øster-Vraa lagt ner, Fa'er.»

Da Faderen intet svarede, sagde tilsidst Olufsine:

«Men mon det da ogsaa kan være sandt.»

«Ja, det er sikkert nok — Søren skal ha'e Gaarden. Sejler-Ole fortalte, at de havde været i Staden i Dag hos Prokuratoren for at skrive Redelighed.»

«Ja, saa er Maren lykkelig,» sukkede Sofie; hun havde atter anbragt sig i sin sædvanlige Stilling med Haanden for Kinden, mens hun med ynkelig Mine vuggede Overkroppen frem og tilbage og stirrede ind i Lampen. «For saa skal de vel giftes, kan man forstaa.»

«Ja, det kan der vel ingen anden Mening være om. De skal allerede ha'e Bryllup til Majdag.»

«Til Majdag!» udbrød Olufsine. «Ja, det er da godt, at der er nogen, der kan blive lykkelige . . . En anden kan gærne gaa og vente, til man bliver rent ud en Gammelsidse, — saadan er det saa forskelligt her i Verden.»

Der blev et Øjebliks Stilhed.

Saa spurgte igen Olufsine:

«Hvor gammel er han egentlig — Anders Hansen?»

«Anders Hansen,» gentog Peter og saa' atter op mod Loftet, ligesom for at skjule et Smil. «Aa, han er vel snart de treds.»

«Ja, saa var det saamænd ogsaa paa Tiden, at han gav sig over,» sagde Olufsine resolut.

Ved disse Ord samlede de andres Øjne sig ængsteligt paa Faderen; — og Moderen stak sit lille voxgule Ansigt lydløst ind fra Sovekammeret og saa' hen paa Olufsine med et til Forsigtighed manende Blik.

Imidlertid havde den opløbne Knøs henne ved Døren faaet Mod. Han skævede først hen

til Peter og sagde derpaa stammende og ganske glorød i Hovedet:

«Hør, Fa'er . . . Er det ikke to og halvfjers, du bli'er til Høsten?»

Et sammenknebet Øje belønnede ham henne fra Armstolen ved Kakkelovnen; Pigebørnene bøjede sig over deres Sytøj, og Moderens Hoved kom atter advarende til Syne i Sovekammerdøren.

Men Per Bonde havde allerede lagt Skeen bort og gjorde Mine til at rejse sig. Ligesom i Blinde famlede han efter sin Hue paa Bænken og mumlede nogle Ord om, at han vistnok havde glemt at lukke Lodøren.

I det samme begyndte Hunden ude i Gaarden at gø voldsomt. Lidt efter blev Yderdøren revet op ude i Bryggerset, og en buldrende Mandsstemme hørtes at sige «God Aften» derude i Mørket for at hidkalde Folk.

Den halvvoxne Søn, der stod henne ved Døren, lukkede denne op, og ind stampede en sværlemmet Skikkelse med et rødsprængt Ansigt, Skaftestøvler, Plydses-Kasket og Tobakspibe.

Det var en Gaardmand og Pranger inde fra Byen, hvor han ikke uden Grund gik under Navnet Øl-Sørensen.

«God Aften, Venner!» sagde han velvilligt en halv Snes Gange, mens han gik rundt og gav Haanden. Tilsidst kom han til Per Bonde.

«Værsgo' . . . sid ned», mumlede denne stille og satte sig selv paa Bænken under Vinduet. Hans Blik var mørkt og uroligt. Det var, som om han anede, at der ikke fulgte noget godt med denne Mand.

«Tak, Per,» sagde Sørensen, mens Olufsine hastig rejste sig for at bortbære Mælkegrødsfadet. Ogsaa Moderen kom nu ind fra Sovekammeret og gjorde mange Undskyldninger for Stuens Udseende.

«Det skal De aldrig bryde Dem om», afbrød Øl-Sørensen hende belevent. «Lidt Møg skal der nu en Gang til!» Og som en Mand, der var kendt med de finere Selskabsformer, spyttede han i det samme hen imod Kakkelovnen, hvorpaa han vendte sig mod Per Bonde.

«Jeg kommer henne fra Bunkeby af, hvor jeg har hentet to Aarskvier hos ham Anton

Hansen . . . du kender nok hans hvidsokkede Bæster . . . og da jeg nu kom hjem i Aftningen, saa hørte jeg, at du vil til at sælge din Gaard, Per.»

Det var, som om den gamle Mand ved disse Ord havde faaet et Kølleslag for Panden.

«Hvad er det, jeg vil . . . si'er du?»

«Jeg hørte det, som sagt, lige som jeg kom hjem . . . og vi kan jo ikke finde det andet end rimeligt. Det er jo netop, hvad vi allesammen har snakket om saadan mellem os selv, at du vel snart maatte tænke paa at skille dig af med Gaarden. Du er jo gammel nok, Per, og du har jo da ogsaa en skøn Flok at dele ud til, og Kildegaarden kan jo alligevel ikke alle Dage blive til jert, saadan som Vorherre nu en Gang har skikket det. Og nu er jo Priserne ogsaa stigendes igen, saa det er jo kun fornuftigt af dig at tage Vare paa Lejligheden, som man siger.»

Per Bondes Ansigt var blevet næsten mørkegraat. Et sygt, hadefuldt Blik søgte uvilkaarligt Pigebørnene henne ved den anden Bordende. Men disses Ansigter udtrykte — lige-

som Moderens og den halvvoxne Drengs ved Døren — kun maabende Forbavselse. Den fremmede Mands Ord kom aabenbart lige saa overraskende for dem som for Per Bonde selv.

Derimod var Armstolen ved Kakkelovnen pludseligt blevet tom. Strax, da Øl-Sørensens Skikkelse viste sig i Døren, var Peter sprunget op og havde bag hans Ryg listet sig ud af Stuen.

«Se, nu gik jeg strax her hen», vedblev Sørensen uforstyrret. «For jeg har en reel Liebhaver til dig, Per. Du kan stole paa, at det er en, du kan være tjent med . . . ellers kunde det aldrig falde mig ind at komme til en Mand som dig med ham. Og han véd ogsaa godt, hvad en Gaard som Kildegaarden er værd, kan du tro. For han er en lærd Mand og har studeret Landbovidenskaben derinde paa Universet i København. Og han er ogsaa en fin Mand, maa du stole paa — —»

Men nu rejste Per Bonde sig til almindelig Forfærdelse og afskar ham brat Ordet. Med fortrukkent Ansigt og en Stemme, som

Ophidselse gjorde ganske ukendelig, fremstammede han:

«Jeg har ikke haft Bud efter dig, Niels Sørensen, . . . og du skal ikke blande dig ind i mine Sager, som ikke angaar dig. Jeg vil ikke sælge min Gaard . . . det har jeg aldrig sagt . . . og jeg vil ikke snakke mere med dig derom, Niels Sørensen. Jeg vil ikke snakke derom. . . . For det er bare Løgn og Opspind . . . det kan du sige til den, der har sagt dig det . . . forstaar du det, Niels Sørensen!»

VI.

I de nærmeste Dage efter denne Begivenhed hvilede der en paafaldende Fred over hele Kildegaarden. Det var, som om Peters mislykkede Bagholds-Attentat i Forbindelse med Per Bondes pludseligt opblussende Heftighed et Øjeblik havde taget Modet fra de sammensvorne. Selv den ellers saa uforknytte Olufsine forrettede uden Kny sit Arbejde i Bryggers og Mejeri, og Peter var lutter Tjenstivrighed og fromme Smil, saasnart Faderen nærmede sig.

Imidlertid kom der Brev fra Ole i Amerika. Brevet var skrevet til Moderen og fortalte vidt og bredt om alle hans Oplevelser. Han havde haft en fortræffelig Overrejse, havde set Hvaler, Isbjærge og mange andre mærkelige Ting, som han beskrev i Skildringer, der gjorde et dybt

Indtryk paa dem alle. I de første Dage i New-York havde det knebet lidt med Sproget og Pengene; men nu havde han faaet en vellønnet Plads som Pakhuskarl og var fuld af Henrykkelse over den nye Verdens Herligheder.

Dette Brev bidrog i Begyndelsen yderligere til den fredelige Stemning i Kildegaarden, og Per Bonde begyndte allerede at glæde sig i den Tro, at han virkelig havde faaet Uvejret til at drive over for denne Gang.

Men det varede ikke mange Dage, før han mærkede, at en ny og heftigere Uro pludseligt havde grebet alle hans Omgivelser. Moderen og Pigebørnene begyndte igen at gaa og græde — akkurat som før Oles Afrejse — men denne Gang endnu mere voldsomt og ustandseligt. Selv om Natten kunde han høre sin Kone ligge og hulke i Sengen, mens hun uafbrudt bad sin Aftenbøn.

Mest foruroligede det ham dog, at Peter paa én Gang slet ikke længer lod sig sé ved Arbejdet. Allerede om Morgenen, naar Per Bonde kom over i Karlekammeret for at kalde

op, var Sønnens Sengeplads tom; og naar han forhørte sig hos Smaadrengene, svarede de forfjamskede, at Peter vist var gaaet til Byen «for at tale med nogen».

Per Bonde turde længe ikke spørge nærmere, skønt han til sidst var saa forpint af Ængstelse og Spænding, at han næsten hverken spiste eller sov. Endelig en Dag, da han traf sin Kone ene i Dagligstuen, hvor hun stod og pakkede noget Tøj i en Kiste, sagde han — efter en kort Betænkning — paa sin gamle, mutte Maade:

«Hvad er det, du bestiller dér?»

«Det behøver du vel ikke at spørge om», snøftede hun, idet hun førte Forklædesnippen op til sine rødgrædte Øjne.

«Det behøver jeg vel . . . For der er jo dog ingen herfra, der skal rejse.»

«Det véd du vel nok, at Peter vil rejse over til Ole i Amerika», svarede hun og satte sig i det samme ned paa en Stol i en overvældende Hulken.

Det var, som om Per Bondes Legeme med ét blev stivfrossent. Hans Øjne blev hængende

med et dødt Udtryk ved hans Kone, og det saa' et Øjeblik ud, som om han skulde falde.

«Vil Peter . . . rejse?» stammede han endelig tonløst, med bævende Læber.

Men da hans Kone kun svarede med en fornyet Hulken, vendte han sig om og famlede stille ud af Døren. Det sortnede for hans Øjne. Ganske sanseløs gik han gennem Bryggerset, ud i Gaarden, over i Stalden, hvor han sank ned paa Foderkisten.

Længe blev han siddende her og stirrede stift ud for sig, mens han idelig strøg sig over Panden med sit ene Skindærme. Alt andet havde han været fattet paa. Men at ogsaa Peter saaledes vilde forlade ham, det havde han ikke tænkt sig! Hvad skulde han dog gøre? . . . Hans Tanker flakkede tilbage til Fortidens Dage, til de lykkelige Aar, da Peter endnu var en lille Purk, som fulgte ham i Pløjejorden og raabte «Hyp, min Blis!» mens han svingede med sin lille Pisk. Hvor havde han ikke den Gang været stolt af ham, af alle Stumpens mange forstandige Spørgsmaal om Heste og Ager og Kvæg, af hele hans Mine og Holdning, naar han gik

dér ved Siden af ham saa sindigt og fornuftigt som en hel lille Bondemand. Hvor ofte havde han ikke den Gang med Glæde tænkt paa den Dag, da han kunde overgive Peter hele Kildegaarden i Arv og Eje, mens han selv flyttede over i de to smaa Undertagsstuer for dér at henleve Resten af sine Dage. . . . Hvorfor havde det dog ikke kunnet skikke sig saaledes? Hvad havde han dog forbrudt, at der skulde beredes ham et saa forsmædeligt Endeligt?

Hvad skulde han gribe til? Skulde han virkelig endelig give tabt . . . eller skulde han lade Peter rejse, saadan som Ole før?

Han kom til at tænke paa den Øltapperforretning, som Peter i sin Tid havde snakket om. Skulde ikke dér endnu være en Udvej? . . . Han huskede, at Peter havde snakket om en tre—fire tusinde Kroner. De var vel til at skaffe hos Prokurator Lønborg; og hvad Renterne angik, saa kunde Kildegaarden vel endnu nok svare dem, naar der blev sparet paa alle Kanter. Og Peter havde vist for Resten Ret. Det var netop en udmærket For-

retning med et saadant Øltapperi. Det vidste Per Bonde da nok, at det i vore Dage var Bryggerne, der blev rige. Og hvorfor skulde saa ikke ogsaa Tapperne blive det?

Men saa vilde det da ogsaa være Synd, om Peter, der altid havde været saa arbejdsflink og skikkelig, ikke skulde have sin Vilje.

VII.

Strax den næste Dag kørte Per Bonde igen ind til Prokurator Lønborg. Han gav det ogsaa denne Gang Udseende af, at han skulde ind for at handle og tog derfor et Par Tønder Sæd med sig i Vognen.

Paa Vejen mødte han Øl-Sørensen, der kom kørende inde fra Staden med sine store Knapstruppere og sit højhjulede Proprietærkøretøj.

«Naa, godt Ord igen, Per!» raabte den tykke Pranger og holdt Hestene an for at standse.

Men Per Bonde lod, som om han hverken kendte ham ellers hans Heste, og rullede videre hen ad Vejen.

Da han en Timestid efter klemte sig ind ad Døren hos Prokurator Lønborg, forlod denne

ikke strax — saadan som sidst — sine Papirer, men fortsatte et Øjeblik sine Skriverier. Og da han derpaa rejste sig og gik hen imod ham, var der ikke det sædvanlige, spøgefulde Smil i den lille Pukkelryggedes uragede Ansigt. Med næsten gejstlig Alvor rakte han Per Bonde tre klamme Fingre og bad ham tage Plads.

«Jeg havde virkelig nær ikke kendt Dem igen», sagde han i dæmpet, halvt adspredt Tone. «De har været syg? Eller der er forefaldet en eller anden alvorlig Begivenhed i Deres Familie? . . . Det forekommer mig, at De har forandret Dem, siden vi saaes sidst. De ser daarlig ud.»

Prokuratorens Ord gjorde Per Bonde stærkt bevæget. Han følte en inderlig Medlidenhed med sig selv og rystede blot paa Hovedet, mens han mumlede nogle Ord.

«Værsgo', tag Plads!» gentog Prokuratoren og satte sig selv i sin Armstol foran Skrivebordet med Hænderne foldede over Brystet og korslagte Ben.

Der hengik en Stund i Tavshed.

Per Bonde sad som sidst paa et Hjørne af Stolesædet og saa forlegent ned, mens han med Spidsen af den højre Haands stive Fingre strøg hen over sin Hat.

Endelig sagde han, uden at løfte Hovedet:

«Som Prokuratoren jo nok erindrer, fik jeg forgangen sex hundrede Kroner —»

Prokurator Lønborg nikkede blot.

«Nu var det jo, jeg gærne vilde spørge Prokuratoren, om De alligevel ikke kunde skaffe mig en Prioritet.»

«Hvor stor en Sum tænker De at andrage om?» spurgte Hr. Lønborg ganske forretningsmæssigt.

«Fire tusinde Kroner», sagde Per Bonde. Han havde egentlig tænkt at sige fem tusinde Kroner for at kunne holde noget i Baghaanden. Men Prokuratorens Tone ombestemte ham.

«Fire tusinde Kroner lagt til de sex hundrede er fire tusinde sex hundrede Kroner, en ikke ubetydelig Sum . . . Ja, misforstaa mig ikke», vedblev Hr. Lønborg, da Per Bonde ved disse Ord pludseligt saa' op. «Jeg mener

selvfølgelig ikke, at jeg ikke med Lethed vil kunne skaffe Dem denne Sum. Selv det tredobbelte Beløb vilde ikke forskrække mig, skønt Bankerne er bleven meget forsigtige nu paa Grund af de sidste Tiders svære Tab paa Landejendomme . . . Der er derimod et andet Forhold, som jeg gærne vilde have Lov til at berøre for Dem, inden vi gaar videre. Vi taler jo her sammen i Fortrolighed, og jeg haaber ikke, at De vil tage mig mine Ord fortrydeligt op eller misforstaa min Hensigt med dem. Som De vist nok erindrer, omtalte De, da De for nogen Tid siden erholdt det ubetydelige Privatlaan af sex hundrede Kroner hos mig, at De agtede at anvende dette Beløb til Forbedring af Deres Mejeri, ikke sandt? Kort efter afrejste imidlertid — efter hvad der er mig fortalt — den ene af Deres Sønner til Amerika, og jeg tager vist næppe fejl, naar jeg formoder, at det var til dette Øjemed, den lille Sum var bestemt. Det hele er naturligvis en Ubetydelighed. Og dog skal jeg ikke nægte, at det forundrede mig

noget. Jeg havde rent ud sagt ikke ventet det af Dem . . . netop ikke af Dem.»

Per Bonde var bleven blodrød og stirrede stift ned paa Gulvet. Han havde intet at svare hertil.

«Jeg beder Dem, som sagt, ikke at blive vred», vedblev Prokuratoren, mens hans smaa sorte Øjne aarvaagent vogtede paa den gamle Mand med et ligesom forsigtigt prøvende Blik. «Paa en Maade kommer Sagen mig jo slet ikke ved. Naar jeg alligevel finder Anledning til at berøre den for Dem nu, er det, fordi jeg netop i Dag har hørt, at ogsaa Deres ældste Søn tænker paa at udvandre i den nærmeste Fremtid.»

Der gik et Ryk gennem Per Bonde. Vidste han ogsaa det?

«Jeg tager vel altsaa heller ikke fejl, naar jeg formoder, at de fire tusinde Kroner, De nu ønsker at optage, staar i Forbindelse med denne Deres Søns Udvandring. Men nu forekommer det mig, at jeg som Deres Raadgiver har en Forpligtelse til at spørge Dem, om det virkeligt forholder sig saaledes. Det vil jo

nemlig faa nogen Betydning med Hensyn til Renten af det eventuelle Prioritetslaan. Som De maaske véd, er Driftslaan at erholde i Amtets Landbosparekasse til nedsat Rente, hvorimod et almindeligt Laan naturligvis kun kan erholdes til Øjeblikkets Bankrente. Jeg beder Dem altsaa ganske ærligt at sige mig, hvortil De agter at anvende den omtalte Sum.»

Per Bonde sad et Øjeblik, som om han betænkte sig.

«Det er til et Øltapperi», mumlede han derpaa, ligesom med Besvær.

«Hvorledes?» udbrød Prokuratoren overrasket. «Et Øltapperi! . . . Ah! Til Deres Søn maaske?»

«Ja.»

Hr. Lønborg kneb sine smaa Øjne sammen. Han begyndte nu at forstaa.

«Ja, saa rejser Deres Søn maaske alligevel ikke til Amerika?»

«Nej — det troer jeg ikke.»

Prokurator Lønborg nikkede, lagde Armene overkors paa Brystet og gjorde en lang

Pavse. Han var nu aabenbart kommen derhen, hvor han ønskede.

Pludseligt rejste han sig, gik et Par Gange frem og tilbage paa Gulvet og satte sig derpaa lige ved Siden af Per Bonde, idet han fortroligt lagde Haanden paa hans Knæ.

«Hør, kære Per Bonde, lad mig tale et Ord med Dem i Venskabelighed», sagde han i en ganske forandret Tone. «Tillad mig at tale til Dem — ikke som Forretningsmand og juridisk Raadgiver — men som Deres Ven. Jeg vil da ikke skjule for Dem, hvad jeg just har hørt, at der er gaaet visse Rygter om, at De ønskede at sælge . . . Niels Sørensen, som De jo kender, var netop i Dag heroppe hos mig, og Talen faldt da tilfældigt hen herpaa. Jeg véd altsaa ogsaa, at De med stor Bestemthed har tilbagevist disse Rygter . . . men, tillad mig, Per Bonde, er dette mon ogsaa rigtig vel betænkt af Dem? . . . Nej, nej, nu maa De ikke blive utaalmodig», vedblev han indtrængende, da Per Bonde gjorde Mine til at rejse sig. «Som jeg siger Dem, jeg taler her til Dem som Deres oprigtige Ven, og jeg haaber, at De

stoler paa min Uegennyttighed. De maa heller ikke tro, at jeg paa nogen Maade er vred paa Dem paa Grund af den lille Uefterrettelighed overfor det ubetydelige Privatlaan af sex hundrede Kroner. Sligt glemmer jeg altid strax, og maaske burde jeg slet ikke have omtalt den Sag. Nej, naar jeg føler mig forpligtet til at tale til Dem, som jeg gør, saa er det, fordi De har vist mig den Tillid at henvende Dem til mig i en vigtig Sag, og denne Tillid sætter jeg meget stor Pris paa. Enhver alvorlig Sag, der betroes til min Varetægt, er for mig et Hjærteanliggende. Jeg vil overalt helst lade Sagføreren tie og Vennen tale . . . Og nu er det da, jeg igen vil spørge Dem, Per Bonde om De ret har betænkt denne Sag? De kan dog vist ikke være blind for det skæbnesvangre i den Vej, De er ved at betræde. Naar De saaledes tilfredsstiller et enkelt af Deres Børns Krav, vil de andre rimeligvis snart fremkomme med deres Fordringer; og hvad De tilstaar den ene, kan De dog vanskeligt nægte den anden. Men hvorlænge vil De kunne blive ved paa den Maade? De vil dog

vist indrømme, at Deres Hjælpekilder hurtigt bliver udtømte, saalænge De endnu sidder i Gaarden. . . . Jeg forstaar saa godt, kære Per Bonde, hvor tung den Tanke maa være for Dem at skulle skilles fra alt det, der fra Barnsben har været Deres kæreste Tanke, fra den Jord og den Gaard, hvori ogsaa Deres Fædre har lagt al deres Kraft og al deres Kærlighed, og som De selv ved Deres exempelløse Flid har hævet op til en virkelig Mønsterejendom. Thi det skal siges, at Kildegaarden er en Hæder for det hele Amt . . . Men paa den anden Side, kære Per Bonde, De vil dog vistnok indse, hvor vanskeligt det i Længden vil blive for Dem at modstaa Deres Børns bestemte Ønsker. De vil sikkert indse, at De derved blot udsætter Dem for at leve i en stadig pinlig Uro, der daglig vil forøges, fordi Børnenes Utilfredshed bestandig vil voxe . . . Jeg tager vist næppe fejl, naar jeg formoder, at De allerede har fornummet noget af, hvad jeg her berører . . . Deres Udseende i Dag fik mig strax til at tænke derpaa, da De traadte ind til mig. Tro mig, jeg har en lang Er-

faring at tale af. Jeg forstaar Dem derfor saa inderligt godt, Per Bonde; og — lad mig tilføje — De har min oprigtigste Medfølelse.»

Per Bonde svarede ikke. Han sad og stirrede ubevægeligt ned mod Gulvet, mens hans Læber bævede.

Hr. Lønborg klappede ham atter hjærteligt paa Knæet og fortsatte i næsten salvelsesfuld Tone:

«Jeg er saa glad ved, at De ikke bliver vred over mine Ord, og ikke misforstaar dem. Jeg véd jo meget vel, at De allerbedst selv kan fornemme, om De har Vorherres Velsignelse til Deres Gærning — og det kunde i saa Fald aldrig falde mig ind at anbefale Dem nogen Forandring. Jeg kender Dem ogsaa godt nok til at vide, at De aldrig vilde sætte Dem op imod, hvad De føler, er Guds Vilje. Men jeg véd ogsaa, hvor vanskeligt det ofte kan være for os Mennesker at blive opmærksomme paa Guds Fingerpeg, netop hvor det gælder vore egne Forhold . . . Jeg beder Dem derfor, Per Bonde, ret nøje at tænke over, hvad jeg her har tilladt mig at sige Dem. Jeg tror ikke,

De vil komme til at fortryde det, om De tager denne Sag under fornyet Overvejelse. Det er dog saa smukt at kunne henleve sit Livs Aften i Fred med sig selv og sine kære i Stedet for at ende sine Dage i oprivende Kiv og Strid . . . det mener De dog ogsaa selv, ikke sandt?»

Per Bonde svarede ikke. Han sad bestandig og stirrede ubevægeligt ned mod Gulvet. Men mellem hans Fødder begyndte der at danne sig en vaad Plet — den ene store Taare efter den anden listede sig ned ad hans Kinder.

Da rejste Prokurator Lønborg sig, gik et Par Gange frem og tilbage over Gulvet og stillede sig derpaa atter op foran den gamle Bonde, idet han med en let Berøring lagde Haanden paa hans Skulder.

«De véd ikke, hvor forunderligt det er mig at føre denne Samtale med Dem. Jeg kan ikke lade være med at tænke paa, at jeg vist egentlig er Dem altfor fremmed til at have Lov at tale saa ligefrem til Dem. Jeg skulde saa vist heller ikke have vovet det, dersom jeg ikke

netop havde haft en sjælden Liebhaver til Dem, — just den samme, som Niels Sørensen har talt til Dem om. Han er en saa solid Køber og har saa stor Lyst netop til Deres Gaard, at jeg — fra et rent Forretningsstandpunkt betragtet — vilde anse det som en sjælden Lykke for Dem at kunne sælge netop til ham. Det er saamænd ikke mere end et Par Dage siden, at han skrev mig til for at forhøre, om der var nogen Udsigt til, at der kunde komme en Handel i Stand. Nu kan jeg altsaa svare tilbage, at der ingen Udsigt er. Ikke sandt? Det er jo altsaa Meningen?»

Per Bonde svarede ikke.

«Det er jo altsaa stadig Deres Hensigt at optage denne Prioritet — saa lader vi med andre Ord ganske den anden Sag fare. Med Hensyn til Prioriteten, saa er det vel bedst, at vi strax opsætter de fornødne Dokumenter. Hvor stor en Sum var det nu, De ønskede?»

Men da Per Bonde heller ikke denne Gang svarede, bøjede Prokurator Lønborg sig helt ned imod ham og sagde sagte:

«Eller . . . har De maaske betænkt Dem,

Per Bonde? Skal jeg alligevel skrive til den Mand om at komme og se paa Deres Gaard?»

Per Bonde blev ved at stirre ned mod Gulvet, mens hans Læber sitrede. Saa hviskede han endelig «Ja» — og atter faldt to store Taarer ned mellem hans Fødder.

VIII.

Nogle Dage derefter blev Kildegaardens Beboere skræmmet op af et vældigt Piskeknald og Lyden af en Vogn, der kørte ind gennem Porten.

Det var Øl-Sørensen og hans højhjulede Proprietærkøretøj.

Per Bonde havde ikke selv fortalt sin Familje noget om, hvad der forleden var forefaldet mellem ham og Prokurator Lønborg. Men Rygterne derom havde ad anden Vej naaet Gaarden, saa dette Besøg kom egentlig ingen overraskende.

Foruden Øl-Sørensen befandt der sig paa Vognen fire sværlemmede Mænd, der — efter flygtigt at have hilst paa Per Bonde, som sløv og bleg nærmede sig inde fra Stalden — strax

stillede sig op midt i Gaarden med skrævende Ben og begyndte at lade Øjnene glide mønstrende op og ned ad Længerne.

Selve «Liebhaveren» var en imponerende, fedladen Skikkelse med store, blonde Bakkenbarter og en hængende Dobbelthage. Han var iført en kort Spændejakke, ganske lysegule Benklæder og lakerede Skaftestøvler, hvori der var stukket en Ridepisk.

«Einfach!» sagde han og trak paa Skulderen.

Derpaa gik de ind i Stuehuset. Uden at tage Notits af Per Bonde, der tavs og sammensunken sjokkede bag efter dem, marcherede de ind gennem Stuerne med Hatten paa Hovedet og dampende Cigarer, undersøgte Køkken og Kælder, bankede paa Væggene, kiggede ind i Kakkelovnene og prøvede Gulvenes Bæreevne ved at faa dem til at gynge.

«Ja, her maa naturligvis ganske forandres», sagde Liebhaveren, da de til sidst kom ind i den store, tomme Gildesal, der laa for sig selv i den ene Ende af Bygningen. «Dette maa selvfølgelig være Dagligstue, og

saa maa den Væg dér ned for at skaffe Gennemgang til de andre Værelser.»

«Naturligvis», brummede en af de andre. «Dette her er jo ganske taabeligt. Det var heller ikke ilde, om Loftet kunde blive højnet lidt; her trænger til Lys. . . . En Veranda kunde man vel ogsaa anbringe her udenfor. Det vilde strax live lidt op.»

De blev ved at tale om dette og udkaste Planer til hele Husets Ombygning, som om Per Bonde allerede slet ikke længer existerede. Derpaa vandrede de over til Staldene og fortsatte her deres omhyggelige Ransagen, idet det uafbrudt lød: «Denne Ordning duer slet ikke! Denne Mur maa væk, og Grebningen her skal sænkes mindst en halv Fod . . . dette er jo et skrækkeligt Roderi!»

Per Bonde stod i en Krog for sig selv og hørte til med bankende Hjærte. Skulde han virkelig finde sig i dette? Han havde en Fornemmelse, som om de med Knive sønderplukkede ham levende.

Saa fulgte han dem tilsidst ud i Markerne og Engene; og da de endelig vendte tilbage

herfra, var Haandslaget givet: Kildegaarden, ogsaa kaldet Kildelunden, var med Besætning og Avlsredskaber solgt til Landbrugskandidat F. von Frandsen fra København mod Købesummens fulde Udbetaling og Fraflytning inden Sct. Hansdag. —

* * *

Om Aftenen, da de fremmede var draget bort, og mens alle Børnene med Jubel drak Resterne af Lidkøbsdrikken inde i Stuen, stod Per Bonde ude paa sin Yndlingsplads bag ved Svinehuset, hvor han nu snart i et halvt Aarhundrede havde tilbragt sine Fritimer med at stirre drømmende ud over sin Ejendom.

Solen gik just ned under de høje Bakker bag ved ham og lagde et rødligt Skær ud over Engene og de grønnende Agre. Aldrig, syntes han, havde Rugen været saa grøn og Kløveren saa frisk som netop i Dag. Aldrig havde hverken Ager eller Eng spaaet om en saa rig og tidlig Høst.

Hans Øjne fyldtes med Taarer. Oppe under Himlen forkyndte Lærkerne med deres Kimen, at Vaaren var kommen, at Sommeren var nær; . . . men i Per Bondes Øre lød det som Ligklokkeklang over et afsluttet Liv. Alt svandt bort i Engens Taager for hans Øjne . . . det var forbi.

IX.

Der gik tre Aar.

Per Bonde boede i et lille Hus i Byens Udkant sammen med sin Kone og de to yngste Børn. Den øvrige Del af Familien var bleven spredt omkring, saaledes som den havde ønsket det. Peter havde faaet sin Øltapperforretning inde i Hovedstaden og viste sig hver Pinsedag med stor Glans i sin Fødeby, for hver Gang mere tyk og fornøjet. Olufsine var bleven gift med sin Skolelærer, hvem hun strax i det første Aar skænkede et Par fuldvægtige Tvillinger. Ja, selv den skrutryggede Sofie havde faaet sig en Mand, en ældre, agtværdig Enkemand, der paa Grund af de sidste daarlige Høstaar havde været nødt til at gifte sig igen for at undgaa Exekution.

Men skønt Per Bonde saaledes bestandig saa' det bedste Resultat af sin Eftergivenhed overfor Børnenes Fordringer, var hans Sind ikke bleven formildet. Tværtimod. Det var, som om al den Bitterhed, han i de sidste Aar havde maattet bide i sig, nu brød ud med fordoblet Voldsomhed. Han var ikke langt fra at hade sine Børn. Naar nogen af dem kom tilrejsende for at besøge ham, vilde han næppe vise sig i Stuen, og altid gik han og smaamumlede og brummede, som om han ved sig selv udstødte Forbandelser.

Han var i Løbet af kort Tid bleven en hel Olding at se paa. Hans Haar var kridhvidt, hans Ryg ganske kroget; og naar han gik, maatte han støtte sig til en Kæp, saa det var let at skønne, at han ikke kunde have langt tilbage.

Endnu havde han dog Kræfter til hver eneste Dag at stavre hen til et Dige, hvorfra han kunde se ud over alle Kildegaardsjorderne. Her stod han ofte i timevis, med begge Hænderne hvilende paa sin Stav, og fulgte med stirrende Øjne og mimrende Mund de travle

Høstfolk eller Plovspandenes Gang op og ned ad de kendte Agre. Han vidste Besked med ethvert Arbejde baade i Mose og Eng . . . men saasnart han fik Øje paa den nye Ejer. naar denne kom spaserende over Markerne i lange Ridestøvler og fulgt af sine Hunde, vendte han sig om og humpede hjem, mens han mellem sine sorte Tandstumper fremstødte Eder og Forbandelser.

Undertiden kunde han komme hjem i det heftigste Sindsoprør, fordi han paastod, at den nye Ejer drev Rovdrift paa Gaarden, udpinte Markerne og skændede Besætningen.

«Han udperker Jorden! . . . Han udperker Jorden!» kunde han blive ved at fremstamme, mens han rokkede frem og tilbage i Stuen og i næsten grædefærdig Ophidselse stødte sin Kæp mod Gulvet. «Og mit røde Hors! . . . Der er ikke Sul paa Benene af det. Mit røde Hors! . . . Han er en Røver! . . . Han er en Røver!»

Der var Dage, hvor han hverken vilde spise eller drikke; og der var Dage, hvor han

sad i sin Armstol og græd, «fordi han var saa fattig».

Tilsidst havde han slet ikke Samling paa sine Tanker, og det var næppe nok, at han kendte sine Omgivelser. Mest talte han om alle de Heste, han havde haft, og som han aabenbart ventede at gense hinsides. Han kunde huske hvert Kreatur, der havde været indenfor hans Stald, lige siden han var Dreng, og bestandig sad han og mumlede om «den hvidsokkede», «Jørgen Persens røde», «det gamle Stumpøg», o. s. v.

Endelig forbarmede Døden sig over ham, og han fik Fred.

M. CHIMAGENUS
HEFTEL

157